

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Využití dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu ve firemní praxi v České republice

Use of documentary collection and documentary credit in the corporate practice in the Czech Republic

Bc. Ivana Jindrová

Plzeň 2018

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ivana JINDROVÁ**
Osobní číslo: **K15N0165P**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Využití dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu
ve firemní praxi v České republice**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Uveďte právní předpisy týkající se dokumentárního platebního styku.
2. Popište proces průběhu dokumentárního inkasa.
3. Popište proces průběhu dokumentárního akreditivu.
4. Analyzujte bankovní sektor v rámci využití dokumentárního platebního styku.
5. Formulujte závěry a doporučení.

Rozsah grafických prací: neuveden
Rozsah kvalifikační práce: 60 - 80 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- ANDRLE, Pavel. *Dokumentární akreditiv v praxi. 6. zcela přepracované a rozšířené vydání.* Praha: Grada, 2013. 207 s. ISBN 978-80-247-4830-6
- JÍLEK, Josef. *Finance v globální ekonomice. I, Peníze a platební styk. I. vyd.* Praha: Grada, 2013. 660 s. ISBN 978-80-247-3893-2
- RENDULOVÁ, Elvíra; LEKS, Jaroslav.; *Banky a platební styk. Vyd. 1.* Praha: Computer Press, 2004. 190 s. ISBN 80-251-0321-8
- SCHLOSSBERGER, Otakar. *Platební služby. Vyd. 1.* Praha: Management Press, 2012. 325 s. ISBN 978-80-7261-238-3
- *Zákon o platebním styku: komentář. Vyd. 1.* Praha: C.H. Beck, 2011. xvi, 676 s. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-80-7400-369-1

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Zdeněk Hruška, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **21. října 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **24. dubna 2017**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 21. října 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/diplomovou práci na téma

„Využití dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu ve firemní praxi v České republice“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne.....

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu své diplomové práce Ing. Zdeňku Hruškovi, Ph.D. za odborné vedení a podnětné připomínky, které vedly k úspěšnému dokončení této práce.

Dále bych chtěla poděkovat Evě Bielovičové, která mi do detailu objasnila celý proces dokumentárního akreditivu a zodpověděla mi mnoho otázek k dokumentárním platbám.

Ráda bych poděkovala své mamce, Janě Jindrové, která mě plně podporovala během celého mého studia.

Své díky patří také mým nejbližším přátelům, Ing. Kateřině Fraňkové a Ing. Janě Eisenhammerové, a nejen jim, za důvěru, kterou do mě vkládali během tvorby mé diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	7
1 Cíl práce a metodika	9
2 Dokumentární platební styk.....	11
2.1 Právní úprava dokumentárního platebního styku.....	12
2.2 Dokumenty používané při dokumentárních platbách	12
3 Dokumentární inkaso	14
3.1 Právní úprava inkasa	14
3.1.1 Česká legislativa	14
3.1.2 Právní úprava Evropské unie	15
3.2 Druhy dokumentárního inkasa	16
3.3 Náležitosti smlouvy.....	17
3.4 Výhody a nevýhody dokumentárního inkasa.....	18
3.5 Povinnosti obstaravatele inkasa	18
4 Dokumentární akreditiv	22
4.1 Právní úprava	22
4.1.1 Mezinárodní úprava	23
4.1.2 Česká právní úprava.....	23
4.2 Náležitosti smlouvy.....	25
4.3 Výhody a nevýhody dokumentárního akreditivu.....	26
4.4 Základní druhy dokumentárního akreditivu.....	27
4.4.1 Odvolatelný akreditiv a neodvolatelný akreditiv.....	27
4.4.2 Potvrzený a nepotvrzený akreditiv	28
4.5 Speciální typy dokumentárních akreditivů.....	28
4.5.1 Ramboursní akreditiv.....	29
4.5.2 Revolvingový akreditiv.....	29

4.5.3	Převoditelný akreditiv	29
4.5.4	Back-to-back akreditiv	30
4.5.5	Stand-by akreditiv	30
4.5.6	Další typy speciálních typů dokumentárních akreditivů	31
5	Analýza bankovního sektoru se zaměřením na dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv	32
5.1	Představení bank.....	32
5.2	Cenová analýza dokumentárního inkasa	34
5.2.1	Proces dokumentárního inkasa.....	34
5.2.2	Exportní dokumentární inkaso	35
5.2.3	Poplatky při exportním dokumentárním inkasu	39
5.2.4	Importní dokumentární inkaso	46
5.2.5	Poplatky při importním dokumentárním inkasu.....	50
5.3	Cenová analýza dokumentárního akreditivu	55
5.3.1	Průběh dokumentárního akreditivu dle praxe	56
5.3.2	Exportní dokumentární akreditiv	57
5.3.3	Poplatky u exportního dokumentárního akreditivu.....	64
5.3.4	Importní dokumentární akreditiv	72
5.3.5	Poplatky u importního dokumentárního akreditivu	76
6	Komparace dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu.....	83
7	Závěr.....	87
8	Seznam tabulek	90
9	Seznam obrázků	91
10	Seznam použitých zkratk.....	93
11	Seznam použité literatury.....	94
12	Seznam příloh.....	96

Úvod

V dnešní době, kdy se celý svět otevírá novým možnostem a kdy je běžnou součástí podnikatelských aktivit spolupráce s ostatními státy při výrobě komponent i celých produktů a kdy lze obchodovat s každým napříč celým světem, je právě kvůli globální otevřenosti potřebné zajistit se proti rizikům, která mohou vzniknout při mezinárodním obchodě. Snížení dopadů těchto rizik umožňuje dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv.

V teoretické části diplomové práce bude provedena charakteristika dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu. V empirické části bude provedena analýza bankovního sektoru se zaměřením na využití dokumentární inkasa a dokumentární akreditivy. Na základě provedené analýzy bude posléze provedeno celkové zhodnocení dokumentárních plateb.

Popsané metodě odpovídá struktura práce. Po úvodní kapitole, jež se zaměřuje na obecné pojmy dokumentárního platebního styku, kde jsou na rozdíl od běžného platebního styku požadovány určité dokumenty, aby byla poskytnuta platba na účet klienta, navazuje druhá kapitola týkající se dokumentárního inkasa. Pozornost je věnována právní úpravě dokumentárního inkasa, která vychází z právní úpravy Evropské unie, odkud zakořenila v našem právním řádu v příslušných ustanoveních občanského zákoníku. Následuje v kapitole druhé popis druhů dokumentárního inkasa, které se vyskytují v dnešní bankovní praxi a uvedení náležitostí smlouvy mezi klientem a danou bankou. V závěru kapitoly je řazena podkapitola pojednávající o povinnostech obstaravatele dokumentárního inkasa, tj. banky.

Těžištěm práce je třetí kapitola, jež se soustředí na dokumentární akreditiv, který je závazkovým platebním nástrojem, neboť do závazku vstupuje banka. Obdobně jako v případě dokumentárního inkasa, je v první části kapitoly charakterizována právní úprava dokumentárního akreditivu, která vychází z mezinárodních pravidel pro akreditivy, v nichž jsou detailní definice dokumentárního akreditivu, povinnosti vystavující a avizující banky a konečně i způsob elektronické prezentaci dokumentů. Českou právní úpravou se rozumí hlavně ustanovení nového občanského zákoníku o akreditivech, ale také devizový zákon a zákon směnečný a šekový, které jsou oba využitelné při dokumentárních platbách. V souvislosti s právními předpisy jsou uvedeny náležitosti smlouvy, které podepisuje klient banky se svou bankou, po níž požaduje otevření akre-

ditivu. Poté jsou ve třetí kapitole shrnuty klady a zápory dokumentárního akreditivu. Největším přínosem je vyšší jistota zaplacení v neznámých geografických podmínkách a největším záparem je cena dokumentárního akreditivu, která je vzhledem ke vstupu banky do závazku za svého klienta vysoká pomocí poplatků za dokumentární akreditiv. Následuje definování základních druhů dokumentárního akreditivu, totiž odvolatelný a neodvolatelný akreditiv a také potvrzený a nepotvrzený akreditiv. Krom těchto základních nejsou vynechány ani speciální druhy, kupř. ramboursní akreditiv, revolvingový akreditiv nebo back-to-back akreditiv.

V empirické části práce (kapitola 5) je provedena analýza bankovního sektoru se zaměřením na dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv. Analýza je provedena na základě publikovaného seznamu bankovních subjektů evidovaném Českou národní bankou. Daná analýza je rozdělena zvláště na dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv. V obou případech je nejdříve detailně popsán průběh dokumentárních plateb, jak je realizován v bankovní praxi, a následně je připojen grafické znázornění daného průběhu pomocí softwaru ArisExpress. Posléze je provedena cenová analýza dokumentárního inkasa, přičemž je rozdělena na exportní a importní dokumentární inkaso. Mezi sebou není možné tyto dva typy dokumentárního inkasa možné komparovat, protože jde, z hlediska banky, o dva zcela odlišné úkony. Cenová analýza je provedena pomocí komparace poplatků jednotlivých bank, které dokumentární inkaso nabízejí ve svých službách. Obdobně je provedena cenová analýza u dokumentárního akreditivu, je rozdělen na exportní a importní a dle tohoto rozdělení jsou popsány a analyzovány dané poplatky.

V závěru práce je provedena komparace mezi dokumentárním inkasem a dokumentárním akreditivem, kde jsou shrnuté poznatky jak z teoretické tak i z empirické části diplomové práce. Práci uzavírají obligatorní seznam tabulek, seznam obrázků, seznam použité literatury a přílohy.

1 Cíl práce a metodika

Za svůj hlavní cíl si tato diplomová práce klade přehledně charakterizovat dokumentární platby, konkrétně dokumentární inkasa a dokumentární akreditivy s uvedením relevantních právních předpisů zabývajících se problematikou dokumentárních inkas a dokumentárních akreditivů. Dílčím cílem je potom graficky zobrazit a popsat průběh dokumentárních plateb v bankovní praxi, která se liší od teoretických znázornění.

Pro potřeby analýzy se bude vycházet z veřejně dostupných údajů a bude využito tabulového procesoru pro jejich zpracování. K dosažení cíle práce bude využito kompilace odborných zdrojů, excerpcí elektronických databází, parafráze a rešerše faktických údajů týkajících se především dokumentárních inkas a dokumentárních akreditivů.

Pro primární sběr dat bude využit **desk research**. Na oficiálních stránkách České národní banky je uveřejněn seznam všech bank a bankovních subjektů, které v České republice působí. Seznam bank a bankovních subjektů, ze kterého je v této práci vycházeno, se vztahuje k 3. únoru 2018 viz příloha A.

Druhým krokem bude **komparace**. Nejprve budou srovnávány poplatky vztahující se k dokumentárnímu inkasu a posléze k dokumentárnímu akreditivu. V případě dokumentárního inkasa bude srovnáváno avizování dokumentárního inkasa. V případě dokumentárního akreditivu je nutné porovnávat ty položky, které vyjadřují závazkovou provizi banky. Typy poplatku budou níže více definovány v závislosti na tom, jaký typ dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu bude analyzován, zda importní či exportní.

Třetím krokem bude **interview** se zástupci bank. Z celkového počtu 16 bank, které byly osloveny pomocí elektronické komunikace, bylo získáno jen šest odpovědí. Jedna skupina odmítla sdělit informace s odůvodněním, že podrobnosti procesu dokumentárních plateb v daných bankách nemohou sdělovat studentům vysokých škol, druhá prohlásila informace za interní, třetí přislíbila, že bude osloveno kompetentní oddělení. Po vytrvalých urgencích došlo k telefonickému rozhovoru se zástupcem České exportní banky, jemuž byly autorkou kladeny otázky ohledně procesu dokumentárního akreditivu, administrativní náročnosti, časové zatíženosti atd. (viz níže v empirické části). K opakovanému osobnímu setkání došlo se zástupkyní ze Sberbank, byly do detailu rozebírány otázky ohledně dokumentárního akreditivu, jak proces schvalování, tak následný proces

dokumentárního akreditivu a dalších otázek, které se k danému tématu váží. Třetím zástupcem z praxe byl ředitel pražské pobočky MUFG Bank, jehož banka se zaměřuje výhradně na firemní klientelu, převážně japonské společnosti, a ačkoliv využívají dokumentární platby, jejich zpracování provádí jen zřídká.

2 Dokumentární platební styk

Dokumentární platební styk je typ placení, při kterém se při platbě vyžaduje předložení předem specifikovaných **průvodních dokumentů**. Řadí se sem dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv. Při nedokumentárním platebním styku je platba provedena pouze na základě příkazu jednoho účastníka platebního případu. V tuzemském platebním styku jde např. o příkazy k úhradě nebo k inkasu, v zahraničním platebním styku o hladké platby (Polouček a kol. 2013).

Schlossberger (2012) uvádí že **bezzávazkový vztah** je vztah mezi plátcem a příjemcem, při kterém banka nebo jiný poskytovatel platebních služeb platební transakci pouze zprostředkovává. Oproti tomu **závazkový platební styk** je opět vztahem mezi plátcem a příjemcem, při kterém se strany dohodly na tom, že banka nebo jiná finanční instituce může vstoupit do závazku. Pak tato instituce nevstupuje pouze jako prostředník, ale přecházejí na ni povinnosti plátce.

Při rozhodování o využití tohoto typu platebního styku by měla být brána v úvahu i možná **rizika**, s nimiž se setkávají účastníci mezinárodního obchodu. Nejčastější příčiny obchodní nejistoty pro obě strany plynou z toho, že se smluvní strany neznají, nastává komunikační problém kvůli jazykové bariéře, jsou pochybnosti o platební morálce kupujícího a o ochotě prodejce dodat sjednané zboží a v neposlední řadě má svůj vliv i politická či ekonomická situace v zemi obchodního partnera (Šenkýřová a kol. 2010).

Šenkýřová (2010) dále uvádí, že z důvodů těchto zvýšených rizik je na obou stranách patrná snaha najít způsob garance, což znamená, že vývozce obdrží platbu za zboží, které dodal a že dovozce získá a zaplatí právě takové zboží, které si objednal. Jako vhodný platební instrument se právě nabízí dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv.

Alavi (2016) upozorňuje společnosti, které působí v oblasti mezinárodního obchodu, aby vážně zvažovaly **riziko podvodů** a prováděly řádná opatření proti těmto podvodům za účelem snížení možnosti být obětí podvodu. Ve srovnání s tuzemským obchodem je riziko podvodů v mezinárodním obchodě mnohem vyšší kvůli faktorům typu geografická vzdálenost mezi stranami, použití jiných způsobů platby založených na dokladech spíše než na hotovosti nebo platby v předstihu a nedostatečně účinné stíhání a rozmanitost právních systémů.

2.1 Právní úprava dokumentárního platebního styku

Dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv jsou upraveny v **zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NOZ“). Konkrétně se jedná o čtvrtou část NOZ v dílu 11, přičemž oddíl 3 je věnován dokumentárnímu akreditivu a oddíl 4 dokumentárnímu inkasu.

Dalším pramenem je **zákon č. 21/1992 Sb. o bankách**, ve znění pozdějších předpisů, protože jen banka může vydat dokumentární inkaso a otevřít dokumentární akreditiv.¹ V zákoně je uvedena i definice banky, podle které se jedná o akciovou společnost, která přijímá vklady od veřejnosti, a poskytuje úvěry a má zároveň k výkonu těchto činností bankovní licenci, kterou uděluje Česká národní banka (Rendulová & Leks 2004).

Vzhledem k členství ČR v Evropské unii (dále jen „EU“), musí se dokumentární platební styk řídit i evropskou direktivou. Uvést lze **nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 248/2015** ze dne 26. února 2014, kterým se mění Nařízení EU č. 260/2012, pokud jde o přechod na úhrady a inkasa prováděné v rámci celé Unie.

Ve Směrnici 2007/64/ES o platebních službách jsou ve článku č. 4, bod 3 uvedeny různé platební služby, přičemž je zde konstatováno: „*Provádění platebních transakcí, včetně převodu peněžních prostředků, na platebním účtu vedeném u poskytovatele platebních služeb uživatele nebo u jiného poskytovatele platebních služeb: kmen provádění inkasa, včetně jednorázového inkasa ...*“. Zde je vhodné zmínit i Nařízení č. 260/2012 („SEPA End-Date“) – technické požadavky ve článku 5, kde jsou konkrétně vyjmenovány požadavky na inkasní transakce, tyto požadavky budou uvedeny níže (Jindřichová & Hládek 2014).

2.2 Dokumenty používané při dokumentárních platbách

Dokumentární platby jsou charakteristické tím, že plnění je vázáno na předložení průvodních dokumentů, jež je nezbytné předložit. Marek (2014) dělí dokumenty na

- **dispoziční a dopravní dokumenty** – patří sem námořní/zámořský konosament (Marine Ocean Bill of Lading), FIATA konosament, multimodální konosament, říční náložní list, skladní list (warrant) a vydací list (delivery order), dispoziční a dopravní dokumenty lze převádět,

¹ Jiná osoba může otevřít akreditiv jen tehdy, je-li k tomu oprávněná (Máče, 2006).

- **legitimační dokumenty** – nedají se převádět, zboží je obvykle vydáno příjemci až po ověření jeho totožnosti, mezi legitimační dokumenty se řadí CMR – silniční nákladní list, AWB – letecký nákladní list, CIM – druhopis železničního nákladního listu, potvrzení speditéra – Forwarders Certificate of Receipt atd.,
- **podpůrné dokumenty** – nejvýznamnější jsou pojišťovací dokumenty, osvědčení o původu (většinou je požadováno – pokud jde o tuzemsko, aby bylo vystaveno Hospodářskou komorou ČR), vážní listy, balicí listy, inspekční certifikáty vystavené inspekčními agenturami, fytopatologické osvědčení pro rostliny, veterinární osvědčení. Jedním z nejdůležitějších dokladů bývá faktura.

Na konkrétním příkladu, dokumentárním akreditivu, lze představit následující dokumenty jako:

- **obchodní dokumenty** - obchodní faktura, balicí list, vážní list, certifikát o původu zboží, certifikát o původu GSP Form „A“, průvodní osvědčení EUR. 1, A.TR, certifikát o kvalitě, inspekční certifikát, zdravotní a jiná osvědčení, certifikát beneficienta, předávací protokol,
- **finanční dokumenty** - cizí směnka (trata),
- **dopravní dokumenty** - konosament, neobchodovatelný námořní nákladní list, konosament charter party, multimodální dopravní dokument, letecký nákladní list, silniční nákladní list, železniční nákladní list, říční náložný/nákladní list, kurýrní a poštovní dokumenty,
- **pojistné dokumenty** - pojistka, pojistný certifikát,
- **zasílatelské dokumenty** - zasílatelské potvrzení o převzetí zboží k dopravě – FCR, zasílatelské potvrzení o odeslání zboží – FCT (Anderle 2014).

Alavi (2017) upozorňuje na možné **nesrovnalosti v dokumentech**, které je nutné předložit při dokumentárním platebním styku, obzvláště v případě dokumentárního akreditivu. Těmito nesrovnalostmi jsou chybějící lhůta pro odeslání zboží a dokladů, neúplná dokumentární prezentace, konflikt dat v předložených dokumentech, nesprávné informace na faktuře, použití nesprávné měny v pojistné smlouvě, vystavení pojistného až po odeslání zboží, předložení nelogizovaných dokumentů, předložení dokladů v nesprávném formátu a předložení nepodepsaných dokumentů.

3 Dokumentární inkaso

Inkaso, debetní převod či přímý debet, je předem autorizované debetování bankovního účtu plátce, který iniciuje příjemce platby (beneficient). Plátce a příjemce sjednají smlouvu o inkasování částek z účtu plátce. Banka v tomto směru vystupuje jen jako ta strana, která plní požadavky příjemce o inkasování částek z účtu plátce (Jílek 2013).

Banka v tomto případě **přebírá odpovědnost** za správné provedení inkasních úkonů podle podmínek dohodnutých s příkazcem. Na rozdíl od akreditivu banka nepřebírá žádnou záruku, že bude plnění provedeno (Revenda 2005).

Máče (2016) doplňuje, že dokumentární inkaso představuje dokumentární **bezzávazkový** platební instrument, který představuje pro banku zprostředkovatelskou činnost prováděnou pouze na základě žádosti klienta.

Dokumentární inkaso je **formou platebního styku**, při níž je vydání dokumentů, a tedy i zboží podmíněno zaplacením či akceptací směnky nebo splněním jiných podmínek. Tento platební nástroj je vhodný všude tam, kde není vhodné nebo možné požadovat vystavení dokumentárního akreditivu a zároveň je požadována vyšší jistota placení, než jakou skýtá přímá úhrada (Šenkýřová 2010).

3.1 Právní úprava inkasa

Tato podkapitola se bude zabývat právní úpravou inkasa a dokumentárního inkasa. Níže bude převážně čerpáno z NOZ. Pro větší přehlednost je tato podkapitola rozdělena do dvou částí na legislativu českou a na legislativu EU.

3.1.1 Česká legislativa

Podrobnosti o smlouvě o inkasu jsou uvedeny v NOZ v § 2694 „*Smlouvou o inkasu se obstaravatel inkasa zavazuje obstarat pro příkazce přijetí peněžní částky nebo jiný inkasní úkon od třetí osoby a příkazce se zavazuje zaplatit obstaravateli inkasa odměnu. Přičemž není-li výše odměny ujednána, zaplatí příkazce obstaravateli inkasa odměnu obvyklou v době uzavření smlouvy.*“

Občanský zákoník umožňuje, aby činnosti spojené s inkasy obstarávaly vedle bank, kterým byla tato činnost vyhrazena dosavadním zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů, i další osoby, přičemž nerozlišuje, jestli jde

o osoby fyzické či právnické. Souhrnně jsou tyto osoby označeny pod pojmem obstaratel inkasa (Jindřichová & Hládek 2014).

Definici fyzických a právnických osob upravuje občanský zákoník v § 18 – 20. Fyzická osoba má dva typy právní způsobilosti:

- **právní způsobilost** (může vstupovat do právních vztahů, ze kterých pro ni vyplývají práva a povinnosti) a zároveň
- **způsobilost k právním úkonům** (může svým jednáním zakládat, měnit a zrušovat své právní vztahy, nabývat práva a zavazovat se k povinností př. uzavírat smlouvy).

Dokumentární inkaso je konkretizováno v občanském zákoníku § 2699 a § 2700,² kde se uvádí, že se obstaratel inkasa vůči příkazci zavazuje vydat třetí osobě dokumenty, zaplatí-li tato osoba proti vydání dokumentů určitou peněžní částku, nebo provést před vydáním dokumentů jiný inkasní úkon. Příkazce se zavazuje zaplatit obstarateli inkasa odměnu.

Je nutné zmínit, že dokumentárními platbami se zabývají i zákony č. 219/1995 Sb., de- vizový zákon ve znění pozdějších předpisů, který se zaměřuje na bezhotovostní platby, které se vyskytují právě v dokumentárním inkasu, a zákon č. 191/1950 Sb., zákon smě- nečný a šekový ve znění pozdějších předpisů, jenž popisuje směnku a šek, který lze vyu- žít při platbě dokumentárního inkasa.

3.1.2 Právní úprava Evropské unie

Kromě české legislativy je úprava uvedena i v pramenech EU. Konkrétně se jedná o bod VIII. Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 260/2012, kterým se stanoví tech- nické a obchodní požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení Evropského společenství č. 924/2009. Nařízení stanoví pravidla pro úhrady a inkasní transakce denominované v eurech v rámci EU, pokud se poskytovatel platebních služeb, příjemce i plátce nacházejí v EU. Nařízení, krom jiného, stanoví závazný termín, kdy poskytovatel platebních služeb dosažitelný pro vnitrostátní inkaso, musí být dosažitelný i pro inkaso přeshraniční. Dále stanoví požadavky na interoperabilitu platebních sché- mat a zejména konečné termíny v průběhu roku 2016, do kdy musela být inkasa a úhra-

² Nutno podotknout, že ustanovení o inkasu se použijí obdobně i pro dokumentární inkaso, pokud není v § 2699 a § 2700 uvedeno jinak.

dy v souladu s požadavky definovanými tímto panevropským předpisem bezhotovostními (jsou stanoveny např. povinné náležitosti platebního příkazu, povinně přenášená data, standardy, formáty a základní pravidla). Nově jsou definovány i povinnosti týkající se používání čísla účtu v mezinárodním formátu IBAN (International Bank Account Number) a bankovních kódů BIC (Bank Identification Code). Důležitou povinností členských států je zavedení postupů pro mimosoudní vyřizování stížností (Jindřichová, Hládek 2014).

S inkasem souvisí i **mezinárodní smlouvy a dokumenty** tj. Jednotná pravidla pro inkasa, které vydala Mezinárodní obchodní komora, publ. č. 522, a SEPA Direct Debit³.

3.2 Druhy dokumentárního inkasa

Druhy dokumentárního inkasa lze rozdělit podle 3 hlavních hledisek. Tyto hlediska a druhy inkas přehledně ukazuje následující tabulka:

Tab. č. 1: Druhy dokumentárního inkasa

Hledisko třídění	Druhy dokumentárních inkas
Podle typu předkládaných dokumentů	dokumentační
	směnečné
Podle způsobu zpracování	přímé
	nepřímé
Podle inkasních podmínek	dokumenty proti placení
	dokumenty proti přijetí
	dokumenty proti jiným podmínkám
	dokumenty proti částečnému platu a akceptaci směnky
	dokumenty proti vystavení bankovní záruky
	dokumenty proti potvrzení o převzetí dokumentů nebo proti závazku odběratele na odložené placení
	dokumenty proti výměně za jiné dokumenty

Zdroj: Máče (2006), zpracování vlastní

Dokumentární inkaso se ve firemní a bankovní praxi objevuje ve dvou podobách rozdílnými inkasními podmínkami, a to jako **dokumenty proti placení** označované jako D/P a **dokumenty proti akceptaci směnky** označované jako D/A (Machková 2015).

Šenkýřová (2010) objasňuje tyto podoby dokumentárního inkasa. Dokumentární inkaso s podmínkou D/P podle ní znamená, že dokumenty nebudou předkládající bankou vy-

³ Podrobněji viz <http://www.europeanpaymentscouncil.eu/index.cfm/sepa-direct-debit/sepa-direct-debit-core-scheme-sdd-core/>

dány kupujícímu, pokud nebude okamžitě zaplacená inkasní částka. A dokumentární inkaso s podmínkou D/A umožňuje bance, aby na základě této instrukce vydala doklady proti akceptaci směnky, event. proti vystavení vlastní směnky.

3.3 Náležitosti smlouvy

K tomu, aby zákonná ustanovení upravující inkaso bylo možné použít na konkrétní smlouvu mezi dvěma smluvními stranami, se musí dané strany shodnout na obsahu, jenž zahrnuje podstatné náležitosti smlouvy o inkasu stanovené v § 2694 NOZ.

Mezi podstatné náležitosti smlouvy patří:

- **závazek obstaravatele inkasa obstarat** pro příkazce přijetí peněžní částky nebo jiný inkasní úkon od třetí osoby,
- **závazek příkazce zaplatit** obstaravateli inkasa odměnu (Liška 2014).

Toto vymezení náležitostí je poněkud strohé. Naproti tomu Nařízení č. 260/2012 („SEPA End-Date“) – technické požadavky čl. 5 je konkrétnější. V odst. 1 jsou uvedeny základní technické požadavky, které se vztahují na úhrady a inkasní transakce jako jsou identifikátor platebního účtu je IBAN. Standardní formát zpráv je norma ISO 20022 XML, v poli s doplňujícími informacemi pro příjemce musí být možné uvést 140 znaků, platební schémata nestanoví žádnou minimální prahovou hodnotu pro výši platební transakce, avšak nemusejí zpracovávat platební transakce nulové hodnoty a platební schémata nejsou povinna provádět úhrady a inkasa převyšující 999 999 999,99 EUR.

V případě inkasních transakcí jsou následující technické požadavky typ inkasa, jméno/název příjemce, číslo platebního účtu příjemce ve formátu IBAN, na který má být připsána inkasovaná částka, jméno/název plátce, pokud je k dispozici, číslo platebního účtu plátce ve formátu IBAN, ze kterého má být odepsána inkasovaná částka, jedinečný referenční údaj zmocnění k inkasu, inkasovaná částka, pokud zmocnění k inkasu převzal jiný příjemce než příjemce, který zmocnění k inkasu vydal, jedinečný referenční údaj zmocnění k inkasu poskytnutý původním příjemcem, který zmocnění k inkasu vydal, identifikátor příjemce, pokud zmocnění k inkasu převzal jiný příjemce než příjemce, který zmocnění k inkasu vydal, identifikátor původního příjemce, který zmocnění k inkasu vydal, případně doplňující informace příjemce určené plátcovi, případně účel inkasování a případně kategorie účelu inkasování.

NOZ stanoví, že jsou služby spojené s obstaráváním inkasa zpoplatněny, přičemž smlouva o obstarání inkasa nemusí obsahovat stanovení výše odměny. Běžná praxe ukazuje, že ti, kteří se obstaráváním inkas zabývají, mají stanoveny ceny svých služeb v cenících, které by měly být přílohou a nedílnou součástí smluvní dokumentace. Zákon upravuje i situace, kdy cena není ve smlouvě stanovena vůbec. Pokud taková situace nastane, může obstaravatel inkasa požadovat za obstarání inkasa cenu obvyklou na trhu finančních služeb v době, kdy byla smlouva mezi ním a příkazcem sjednána (Jindřichová 2014).

3.4 Výhody a nevýhody dokumentárního inkasa

Dokumentární inkaso je vhodné využít v případě, kdy dodavatel není ochoten dodat zboží proti úhradě hladkou platbou, ale zároveň nemá potřebu zajišťovacího instrumentu, jakým je dokumentární akreditiv (Máče 2006).

Máče (2006) dále uvádí, že výhody z dokumentárního inkasa plynou hlavně odběrateli, naopak nevýhody dodavateli. Odběrateli **umožňuje platit až po převzetí dokumentů** a zároveň je dokumentární inkaso je **levnější** než např. dokumentární akreditiv. Nevýhodou pro dodavatele je to, že plnění je do značné míry závislé na schopnosti a ochotě odběratele a není nijak garantováno bankou, protože ta nevstupuje do závazku. To je také důvod, proč se jedná v případě dokumentární inkasa o bezzávazkový platební styk z pozice banky.

Dokumentární inkaso představuje **větší jistotu než přímá úhrada**, protože odběratel se nedostane ke zboží dříve, než zaplatí smlouvenou částku, akceptuje směnku či splní jiné inkasní podmínky stanovené ve smlouvě. Dokumentární inkaso ale nezabezpečuje dodavateli, že bude odběratelem zaplacená inkasní částka nebo zboží převzato. V případě akceptace směnky může vzniknout riziko platební neschopnosti akceptanta při splatnosti směnky, avšak vymahatelnost takovéto pohledávky ze směnky je díky zrychlenému soudnímu řízení rychlejší (Máče 2006).

3.5 Povinnosti obstaravatele inkasa

Povinnosti obstaravatele jsou uvedeny v § 2696 NOZ, kde se uvádí, že obstaravatel inkasa postupuje při obstarávání inkasa s **odbornou péčí** podle pokynů příkazce. Neuskuteční-li se přesto inkaso, nezakládá to důvod k postihu obstaravatele inkasa. Toto ustanovení tedy znamená, že obstaravateli nevzniká uzavřením smlouvy o inkasu povinnost

inkaso zajistit. Obstaravatel se pouze zavazuje, že vyvine úsilí, aby k uspokojení příkazce došlo. Pokud nebude ve svém jednání úspěšný, neznamená to, že by mohl být postihován ze strany příkazce (Jindřichová & Hládek 2014).

Neuskutečnění inkasa samo o sobě nezakládá ani povinnost k náhradě škody. Důvodem k postihu však může být skutečnost, že si obstaravatel nepočínal při inkasu s odbornou péčí a podle pokynů příkazce. Při posuzování odborné péče obstaravatele bude přihlédnuto i k *Jednotným pravidlům pro inkasa a dodržení standardu rozumné péče*. Je nutné přihlédnout i k nárokům na odbornost banky, ale i masovost provádění inkas těmito obstaravateli. Existuje i případ, kdy by byl obstaravatel povinen k náhradě škody, vznikla-li důsledkem neuskutečněním výzvy nebo pozdním podáním zprávy příkazci o tom, že třetí osoba odmítla splnit výzvu (Liška 2014).

Předpokládá se, že obstaravatelem inkasa je osoba, která má **odborné znalosti** nutné k realizaci úkonů spojených s obstaráváním inkasa. Pojmy „odborné znalosti“ a „odborná péče“ jsou zmíněny v § 5 odst. 1 NOZ, kde je uvedeno „*Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojená.*“ Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži. Liška (2014) popisuje povinnost zachování odborné péče na celý proces obstaráváním inkasa, kterým se rozumí přebírání pokynů o obstaráváním inkasa od příkazce, obstaráváním inkasa vhodným způsobem a ve stanovené době, použití dalších obstaravatelů inkasa nebo i jiných osob a převzetí předmětu inkasa a péče o tento předmět.

Obstaravateli inkasa ukládá § 2697 NOZ povinnost vydat příkazci to, co při inkasu přijal. Přitom příkazce smluvně stanoví, co má obstaravatel na základě uzavřené smlouvy obstarat. Obstaravatel je povinen předat příkazci bez zbytečného odkladu i částečné plnění. Pokud byl předmětem inkasa fyzický dokument⁴ je povinností obstaravatele zajistit, aby nedošlo ke ztrátě či poškození nebo zničení obstarané věci v době, kdy ji měl obstaravatel k držení. Definice pojmu „cenný papír“ je uvedena v § 514 NOZ, kde je uvedeno, že cenným papírem je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že takové právo po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést (Jindřichová & Hládek 2014).

⁴ § 2697 občanského zákoníku výslovně hovoří o cenném papíru, ale i jiný typ dokumentu nevylučuje.

V případě ztráty, zničení či poškození cenných papírů nebo dokumentů převzatých od třetí osoby v době, kdy je měl obstaravatel v držení, odpovídá obstaravatel za škodu vzniklou příkazci. Tato povinnost nestíhá obstaravatele, který prokáže, že škodu **ne-mohl odvrátit ani při vynaložení odborné péče**. Tento případ může nastat povodní, zemětřesením, válečným konfliktem atd. (Liška 2014).

U dokumentárního inkasa platí, že obstaravatel se smluvně **zavazuje vydat třetí osobě stanovené dokumenty**, a to za předpokladu, že tato osoba uhradí prostřednictvím obstaravatele příkazci určitý předem dohodnutý obnos. Tato úhrada může proběhnout bezhotovostně či ve formě předání stanovené částky v hotovosti. Pro případ **platby v hotovosti** je legislativně zakotven horní limit v zákoně č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v § 4 odst. 1, kde je uvedeno, že poskytovatel platby, jejíž výše překračuje **350 000,- Kč**, je povinen takovou platbu převést **bezhotovostně**. Pokud se jedná o bezhotovostní úhradu, její realizace se bude řídit ustanoveními zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), který stanoví definici platebního účtu a platební transakce, podmínky i lhůty, za kterých má k realizaci dojít (Jindřichová & Hládek, 2014).

Definice **platební transakce** je uvedena v § 2 odst.1, písm. a) zákona o platebním styku, kde se uvádí, že platební transakcí se rozumí vložení peněžních prostředků na platební účet, výběr peněžních prostředků z platebního účtu nebo převod peněžních prostředků, pokud se nejedná o platební službu podle § 3 odst. 3. **Platební účet** je definován jako účet, který slouží k provádění platebních transakcí (§ 2 odst. 1, písm. b). Beran, Doležalová, Strnadel a Štěpánová (2011) uvádějí, že platební transakce jsou tvořeny vztahy mezi čtyřmi osobami, které zákon o platebním styku označuje jako **plátce, poskytovatel plátce, poskytovatel příjemce a příjemce**. Vztah mezi plátcem a jeho poskytovatelem a vztah mezi příjemcem a jeho poskytovatelem představují klíčový prvek při provádění platebních transakcí. Základem těchto vztahů je smlouva o platebních službách, ať už jako jednorázová nebo rámcová.

Definice platebního účtu je v zákoně o platebním styku poměrně strohá. Nevyplývá z ní, jaké druhy účtů lze podřadit pod pojem platební účet. Evropská komise proto upřesnila vymezení platebního účtu jako všechny druhy běžných účtů. U spořicíh účtů uvedla, že „*spořicí účty, u kterých může majitel vkládat nebo vybírat peněžní prostředky bez*

jakéhokoli dodatečného zásahu nebo souhlasu poskytovatele, by měly být považovány za platební účty ve smyslu směrnice o platebních službách.“ V České republice lze považovat za platební účet běžný účet, vkladový účet a vklad, přičemž vkladový účet a vklad, pouze za podmínky, že vklady a výběry lze provádět opakovaně (Beran, Doležalová, Strnadel & Štěpánová 2014).

4 Dokumentární akreditiv

Dokumentární akreditiv, lze se rovněž setkat s názvy documentary credit, letter of credit, je písemný **závazek banky** vystavený na základě žádosti jejího klienta (příkazce, kupujícího) a, poskytující třetí osobě nebo na její řad, tedy pověřenému, resp. beneficiantovi čili prodávajícímu, určitou platbu za splnění akreditivních podmínek. Dokumentární akreditiv je tudíž bankovní služba používaná často v mezinárodním obchodě (Kalabis 2012).

Šenkýřová a kol. (2010) definuje dokumentární akreditiv jako dokumentární platební a zajišťovací (z hlediska banky i závazkový) instrument. Jedná se o písemný závazek banky, vystavený **na základě žádosti jejího klienta** (příkazce, kupujícího) za účelem úhrady určené peněžní částky podle akreditivních podmínek. Podmínkou pro splnění akreditivního závazku je předložení předepsaných dokumentů ze strany prodávajícího. Nutno podotknout, že u akreditivních operací se všechny zúčastněné banky zabývají pouze dokumenty, nikoliv zbožím nebo službami.

Máče (2006) rozvádí dokumentární akreditiv jako **způsob placení**, při němž plátce deponuje na bankovním účtu peněžní částku (anebo mu potřebnou částku banka poskytne z úvěru), která bude vyplacena najednou nebo postupně oprávněnému příjemci, pokud splní stanovené podmínky. Akreditiv je využíván mezi podniky a případně jinými subjekty v případě, kdy vztahy mezi nimi nejsou pravidelné a dodavatel (příjemce) si není jist platební vůlí a schopností odběratele splatit závazek (plátce). Proto příjemce podmiňuje dodání zboží nebo provedení služby otevřením akreditivu.

Alavi (2017) dodává, že dokumentární akreditiv se používá v mezinárodním obchodě jako platební metoda k **zajištění obchodních rizik**, s nimiž by mohl vývozce a dovozce čelit při obchodování s neznámým nebo dokonce známým partnerem z vysoce rizikového hospodářství.

4.1 Právní úprava

Česká právní úprava týkající se dokumentárního akreditivu vychází z Jednotných pravidel pro dokumentární akreditivy, tzv. UPC 600, které se pravidelně revidují a vydávají Mezinárodní obchodní komorou v Paříži jako společenstvím samotných obchodníků. Poslední aktualizace proběhla v roce 2007. Zatím není vytvořena žádná jiná smluvně

unifikovaná úprava na mezinárodní úrovni, takže jsou tato pravidla aplikována bankami v mnoha zemích.

4.1.1 Mezinárodní úprava

Jednotlivá pravidla pro akreditivy (dále jen „UCP 600“) jsou rozdělena do dvou částí. Hlavní část má 39 článků a týká se běžného prezentování dokumentů, druhá část má jen 12 článků a jsou v ní uvedeny pravidla elektronické prezentace dokumentů.

První článek UCP 600 obsahuje definice žadatele (odběratele), bankovního dne, příjemce (dodavatele), prezentování dokumentů, potvrzení, potvrzující banka a úvěru apod.

V následujících článcích jsou uvedeny rozdíly mezi úvěrem a kontraktem, kde úvěr je ze své podstaty zcela oddělen od kontraktu, který na daném úvěru může být založen. Dále jsou definovány rozdíly mezi dokumenty a zbožím či službami, kde banky se zabývají pouze dokumenty, nikoliv zbožím či službami.

Další články rozebírají různé typy akreditivů a velká část UCP 600 je věnována dokumentům, které se při dokumentárním akreditivu využívají, tj. např. faktury, přepravní dokumenty, nákladní list, dokument o pojištění apod. (International Chamber of Commerce 2007).

4.1.2 Česká právní úprava

Akreditiv je v českém právním řádu zakotven v oddílu 3, § 2682 až 2693 NOZ. Právní úprava akreditivu vychází z dosavadní úpravy smlouvy o otevření akreditivu v obchodním zákoníku. Ustanovení § 2682 až 2686 obsahují obecnou úpravu akreditivu, § 2687 až 2689 upravují zvláštnosti potvrzeného akreditivu, § 2690 až 2692 představují zvláštní úpravu dokumentárního akreditivu. Konečně § 2701 je označen jako Jiné akreditivy a vztahuje se na zvláštní úpravu dokumentárního akreditivu a na akreditivy jiné než dokumentární (Liška 2012).

Příkazce vždy iniciuje uzavření smlouvy o zřízení akreditivu. Může jím být jak fyzická, tak právnická osoba, přičemž základní a zásadní části smlouvy o akreditivu je určení plnění, které se výstavce zavazuje poskytnout oprávněnému. Ve většině případů půjde o **peněžní plnění**, ale není vyloučena ani akceptace směnky, odkoupení směnky nebo obstarání akceptace směnky (Jindřichová & Hládek 2014).

Liška (2012) přichází s úvahou, že smlouva o otevření akreditivu je zvláštní typ smlouvy příkazní, přičemž svůj závěr dokazuje tím, že podle § 2430 NOZ se příkazní smlouvou příkazník zavazuje obstarat záležitost příkazce a z § 2444 NOZ vyplývá, že ustanovení o příkazu se použijí přiměřeně i na případy, kdy má někdo podle smlouvy nebo podle jiných ustanovení zákona povinnost zařídit záležitost na účet jiného. A na konec smlouva o otevření akreditivu obsahuje závazek výstavce akreditivu, který by bylo možno charakterizovat jako obstarání nebo zařízení zaplacení oprávněnému na účet příkazce.

Jak bylo zmíněno výše, právní úprava dokumentárního akreditivu je obsažena v **§ 2690 až 2692 NOZ**. Jedná se o zvláštní právní úpravu jednoho z druhů akreditivu, která má přednost před obecnou právní úpravou akreditivu. Dokumentární akreditiv se liší od akreditivu tím, že akreditivní podmínkou, jejíž splnění je vyžadováno, je předložení určitých dokumentů (Liška 2014).

Ve většině případů budou mít dokumenty požadované k předložení přímý vztah se smlouvou, na jejímž základě k použití akreditivu dochází. Není to ale podmínkou, rozhodující je, co je uvedeno ve smlouvě o akreditivu či v akreditivní listině, kterou je oprávněnému potvrzeno otevření akreditivu a sděleny jeho podmínky. Výstavce může po oprávněném požadovat pouze dokumenty uvedené v akreditivní listině ke splnění podmínek. Výstavce nemůže žádat další dokumenty, nemá právo rozsah a stanovené náležitosti těchto dokumentů upravovat či doplňovat (Jindřichová & Hládek 2014).

Dokumenty vyžadované akreditivem musí být předloženy výstavci akreditivu ve lhůtě stanovené akreditivem. Dokumenty mohou být předloženy rovněž výstavci pověřenému akreditivem nebo potvrzujícímu výstavci ve stanovené době (Liška 2014).

Podstatné jsou náležitosti stanovených dokumentů, případně jejich vazby, které mají být zkoumány s tzv. odbornou péčí. Odborná péče je definovaná v § 5 odst. 1, občanského zákoníku takto *„Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojená. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži. Není v této souvislosti míněno zkoumání pravosti či rozsáhlé, podrobné ověřování toho, zda dokumenty svým obsahem odpovídají skutečnosti. Toto neplatí pro zjevné vady, které musí být zjevné výstavci.“* Z toho vyplývá, že výstavce není zodpovědný za formu, přesnost, či právní účinnost toho kterého doku-

mentu stanoveného příkazcem. Výstavce nezkoumá jeho pravost či např. specifické podmínky v dokumentu uvedené. Nepřebírá ani zodpovědnost za správnost údajů (např. popis, množství, váha, kvalita, hodnota dodávky). Není ani zodpovědný za následky vyplývající ze zdržení nebo ztráty, případně za zkomolení a jiné omyly vzniklé při předávání dokumentů, pokud jsou dokumenty předávány v souladu s požadavky uvedenými v akreditivní listině (Jindřichová & Hládek 2014).

Zákon však pamatuje na situaci, kdy dojde ke ztrátě, zničení nebo poškození dokumentů. V § 2692 NOZ, v němž se praví „*Dojde-li k ztrátě, zničení nebo poškození dokumentů v době, kdy je má výstavce akreditivu u sebe, nahradí výstavce akreditivu příkazci škodu tím způsobenou. To neplatí, nemohl-li výstavce akreditivu škodu odvrátit ani při vynaložení odborné péče.*“

Převzetím dokumentů od oprávněného **přebírá výstavce odpovědnost** za to, že tyto dokumenty nebudou poškozeny, zničeny ani ztraceny po dobu, kdy je má výstavce v držení. Pokud k některé z těchto situací dojde, nese výstavce nejen náklady spojené s některou z této situace, ale i náklady vzniklé v důsledku takového stavu, např. hradí smluvní pokuty nebo úroky z prodlení. Povinnost chránit předané dokumenty platí až do okamžiku jejich navrácení či odeslání. Pokud ke zmíněné škodě dojde a výstavce bude schopen prokázat, že škodu nemohl odvrátit ani při vynaložení odborné péče, která se od něj očekává, může se výstavce ze vzniklé situace vyvinit (Jindřichová & Hládek 2014).

Podobně jako v případě dokumentárního inkasa se následující zákony využívají i v případě dokumentárního akreditivu. Konkrétně to je zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový ve znění pozdějších předpisů.

4.2 Náležitosti smlouvy

Náležitosti smlouvy o akreditivu jsou uvedeny v § 2683 NOZ. Toto ujednání je poměrně krátké a obsahuje pouze povinnost výstavce akreditivu oznámit oprávněnému v písemné formě bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy, že v jeho prospěch otevírá akreditiv a jaký je jeho obsah. V obsahu akreditivu je přinejmenším určení, že se výstavce akreditivu zavazuje zaplatit určitou částku, přijmout směnku nebo že se zavazuje k jinému plnění, jakož i uvedení akreditivní podmínky s uvedenými lhůtami, do

kdy má oprávněný tyto podmínky splnit, aby mohl požadovat plnění od výstavce akreditivu.

Právní vztah mezi oprávněným, v jehož prospěch má být plnění realizováno, a výstavcem akreditivu vzniká v okamžiku, kdy je oprávněnému **doručeno písemné sdělení** výstavce (akreditivní listina), že **akreditiv byl otevřen ve prospěch oprávněného** (Jindřichová & Hládek 2014).

Další důležitou náležitostí smlouvy o otevření akreditivu je **určení oprávněné osoby**, jíž může být fyzická i právnická osoba. Fyzická osoba byla definována výše dle definice uvedené v § 18-20 NOZ. Právnické osoby jsou subjekty, které byly lidmi vytvořeny uměle. Právnickými osobami jsou pouze takové organizace, které vznikly zákonným způsobem. Většinou vznikají na základě písemných smluv nebo zakládajících listin zápisem do evidence, tj. do obchodního nebo jiného rejstříku (Jindřichová & Hládek 2014). Právnické osoby mají od roku 2012 trestní odpovědnost.⁵

4.3 Výhody a nevýhody dokumentárního akreditivu

Výhody dokumentárního akreditivu můžeme rozdělit na výhody pro kupujícího (odběratel, importér) a výhody pro prodávajícího (exportér, dodavatel).

Mezi výhody pro prodávajícího patří:

- při použití dokumentárního akreditivu má **dodavatel vždy pohledávku za bankou** místo pohledávku za odběratelem;
- u potvrzeného dokumentárního akreditivu má příkazce pohledávku vůči vysílající bance, tak také vůči potvrzující bance. **Závazek banky je mnohem likvidnější**, než závazek vyplývající z obchodních vztahů, zlepšuje likviditu dodavatele;
- při splnění akreditivních podmínek má dodavatel **zaručenou úhradu** akreditivní částky přesně podle akreditivních podmínek, např. ihned či s odloženou splatností (Máče 2006).

Anderle (2013) uvádí ještě jednu výhodu pro prodávajícího, může snadněji získat předfinancování, popř. financování odložené splatnosti, např. forfaiting, odkup akreditivu).

⁵ Podrobněji viz JINDROVÁ, Ivana. *Trestní odpovědnost právnických osob*. České Budějovice, 2015. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita. Vedoucí práce JUDr. Marta Uhlířová, Ph.D.

Výhodou pro kupujícího je nepochybně to, že pokud si zvolí velmi kvalitní platební zajištění, může požadovat při kontraktačních jednáních vhodnější cenové podmínky. Dodavatel je v zájmu získání akreditivní částky donucen splnit všechny stanovené akreditivní podmínky (Máče 2006).

I zde Anderle (2013) doplňuje výhody dokumentárního akreditivu oproti platbě předem. Kupující bude platit pouze tehdy, budou-li splněny podmínky jím požadovaného akreditivu, tedy jen proti akreditivem požadovaným dokumentům. Další výhoda spočívá v tom, že pokud kupující platí až proti dokumentům, znamená to, že má své finanční prostředky k dispozici déle. Banky jsou ochotnější vystavovat akreditivy než půjčovat hotové peníze, protože mají větší přehled, k jakému účelu je akreditiv použit, banky také mohou v jistých specifických případech dostat zástavní právo ke zboží. Dokumentární akreditiv umožňuje kupujícímu financovat reexport za pomoci převoditelného akreditivu, resp. back-to-back akreditivu.

Hlavní nevýhodou dokumentárního akreditivu je to, že je tento platební **instrument poměrně nákladný**. Výhody akreditivu mohou být značně znehodnoceny nebo dokonce vyloučeny stanovením špatných podmínek akreditivu nebo nedodržením podmínek ze strany příjemce (Šenkýřová 2010).

4.4 Základní druhy dokumentárního akreditivu

Máče (2006) uvádí členění dokumentárního akreditivu podle následujících hledisek:

- **podle stupně závazku** - odvolatelné a neodvolatelné,
- **podle právní závažnosti** - potvrzené a avizované,
- **podle způsobu zpracování** - revolvingové, převoditelné, back-to-back, rembussení a s červenou nebo zelenou doložkou,
- **podle formy zpracování** - standardní a stand by akreditivy,
- **podle platebních podmínek** - na viděnou, s odloženou splatností, negociační a akceptační.

4.4.1 Odvolatelný akreditiv a neodvolatelný akreditiv

Anderle (2013) se hlavně zabývá dokumentárním akreditivem odvolatelným a neodvolatelným, které považuje za základní typy. **Odvolatelný akreditiv** může být vystavující bankou kdykoliv odvolán nebo změněn, nepředstavuje skutečný závazek banky k beneficiantovi akreditivu. Za zmínku stojí fakt, že oproti UCP 500 nová revize UCP 600

odvolatelný akreditiv vůbec neupravuje. Konkrétně se v článku 2 UPC 600 uvádí: „*Akreditiv je jakékoliv ujednání, jakkoliv pojmenované či popsané, které je neodvolatelné, a tudíž představuje definitivní závazek vystavující banky honorovat vyhovující prezentaci*“ a článek 3 UCP 600 pokračuje: „*Akreditiv je neodvolatelný, i když to výslovně neuvádí.*“ **Neodvolatelný akreditiv** představuje závazek vystavující banky, (popř. i potvrzující banky, je-li nějaká), zaplatit, akceptovat a proplatit směnku. V tomto případě bude mít potvrzující banka závazek negociovat beneficiantovi akreditivu, je-li u ní akreditiv použitelný negociací.

4.4.2 Potvrzený a nepotvrzený akreditiv

Neodvolatelné dokumentární akreditivy mohou být potvrzené nebo nepotvrzené. U **potvrzeného akreditivu** přejímá avizující banka pevný závazek za předpokladu, že budou akreditivní podmínky řádně splněny, pokud k akreditivu připojí vlastní potvrzení s tímto účinkem: „*Potvrzujeme, že akreditiv je neodvolatelně platný až do...*“ Takto se zajišťuje prodávající, protože mu musí platit obě banky. Potvrzený neodvolatelný akreditiv tedy prodávajícímu poskytuje nejvyšší bezpečnost. V případě **nepotvrzeného, tzv. avizovaného akreditivu** potvrzující resp. avizující banka sama nevstupuje do jakýchkoliv závazků platit prodávajícímu. Po předložení dokumentů nemá tato banka povinnost platit – pouze prodávajícímu písemně oznámí, že byl akreditiv otevřen a na konec tohoto písemného dopisu zpravidla napíše: „*Vezměte prosím na vědomí, že nepřijímáme žádné naše vlastní závazky v této záležitosti...*“ (Kalabis 2012).

4.5 Speciální typy dokumentárních akreditivů

V NOZ není přímo uveden výčet speciálních typů dokumentárních akreditivů, ale v § 2693 NOZ uvádí, že ustanovení o dokumentárním akreditivu se použije přiměřeně i na akreditiv, podle něhož se lze domáhat plnění při splnění jiných podmínek, než je předložení dokumentů. Tato obecná formulace umožňuje, aby se za obdobných podmínek, jako v případě dokumentárních akreditivů, poskytly i služby spojené s odlišnými typy akreditivů (Jindřichová & Hládek 2014).

Mezi speciální typy dokumentárních akreditivů lze zařadit ramboursní akreditiv, revolvingový akreditiv, převoditelný akreditiv, back-to-back akreditiv a stand-by akreditiv.

4.5.1 Ramboursní akreditiv

Ramboursní akreditiv je typem akreditivu, kdy příjemce **předloží své bance lhůtní směnku vystavenou na banku příjemce**, která figuruje na směnce jako hlavní dlužník, podle akreditivních podmínek. Akreditivní závazek je splněn až v okamžiku, kdy dojde k předložení požadovaných dokumentů a akceptaci směnky bankou příjemce. K této bankovní operaci může dojít pouze na základě dohody mezi vystavující bankou a bankou akceptující směnku o poskytnutí ramboursního úvěru. Riziko i diskont celé operace nese banka, která akreditiv vystavila (Šenkýřová 2010).

4.5.2 Revolvingový akreditiv

Revolvingový akreditiv je charakteristický tím, že se **obnoví po vyčerpání nebo po uplynutí stanovené časové lhůty** dle stanovených akreditivních podmínek. Je výhodný u kontraktů, kde se opakují pravidelné dodávky zboží, resp. služeb (Máče 2006).

Šenkýřová (2010) doplňuje, že je nutné vždy uvést, na jakou základní částku je akreditiv otevřen a do jaké celkové výše. Jak bylo stanoveno výše, revolving může být stanoven do určité částky nebo za určitou dobu. V prvním případě se částka obnovuje vždy po vyčerpání základní částky, v druhém případě po skončení určitého období.

4.5.3 Převoditelný akreditiv

Aby mohl být akreditiv převeden, musí být jako převoditelný vystaven. Převod akreditivu je operace, při které právo **prvního beneficianta na předložení dokumentů** odpovídajících akreditivu a na poskytnutí plnění z akreditivu od vystavující (potvrzující) banky je **převedeno na druhého beneficianta** či druhé beneficienty (Anderle 2013).

Používá se hlavně k přímému financování dodávek, kdy prodávající je jen zprostředkovatel, nikoliv přímý výrobce a akreditiv lze převést z prodejce na výrobce (subdodavatele). Není-li v akreditivu uvedeno něco jiného, lze jej převést pouze jednou. Při převodu se nesmějí měnit podmínky akreditivu s výjimkou částky akreditivu, ceny zboží (mohou se snížit) a platnosti akreditivu, která může být zkrácena (Šenkýřová 2010).

Výhodou pro zprostředkovatele je to, že nemusí vázat finanční prostředky při převedení konkrétního akreditivu. Nevýhodou je, že vždy musí být akreditiv otevřen jako převoditelný (Máče 2006).

4.5.4 Back-to-back akreditiv

Jde o akreditiv, který je **vystaven na základě jiného akreditivu**. Beneficiet prvního akreditivu je příkazcem akreditivu druhého, který se nazývá back-to-back akreditiv (Anderle 2013).

Používá se zejména při financování nepřímých obchodů, reexportních operací. V těchto operacích vystupují tři obchodní partneři **importér, zprostředkovatel a exportér**. Back-to-back akreditiv řeší tuto operaci komplexně při použití původních dokladů kromě faktur, které budou obsahovat vyšší částku pro vývoz, protože budou zahrnovat i provizi zprostředkovatele (Šenkýřová 2010).

Anderle (2013) pro jistotu připomíná, že v případě back-to-back akreditivu se jedná o **dva na sobě právně nezávislé akreditivy**, jinými slovy bychom mohli back-to-back akreditiv nazvat jako akreditiv vystavený na základě jiného akreditivu.

Výhoda back-to-back akreditivu spočívá v tom, že příjemce prvního akreditivu nemusí vázat vlastní prostředky při otevření akreditivu ve prospěch původního dodavatele. Pro banku je původní akreditiv jistěním nově vystaveného akreditivu, přičemž jeho výše nemůže být vyšší. A doba back-to-back akreditivu musí být delší než u původního akreditivu z důvodu provedení úhrady až na základě inkasa z původního akreditivu (Máče 2006).

4.5.5 Stand-by akreditiv

Stand-by akreditiv plní funkci bankovní záruky, jedná se tedy o **bankovní záruku ve formě dokumentárního akreditivu**. Od něj se ale stand-by akreditiv liší tím, že plnění je vázáno na předložení dokumentů s tzv. negativním charakterem, které dokazují, že se něco neuskutečnilo (Šenkýřová 2010).

Používá se především pro zajištění platebního závazku dlužníka, resp. k dodržení dalších smluvních závazků. Aplikace tohoto akreditivu je velmi široká, může plně nahradit jakýkoliv druh záruky, např. platební (payment), za dobré provedení kontraktu (performance bond), za vadium (tender bond), za řádné splacení emitovaných papírů apod. Požadovaným dokumentem bývá nějaké prohlášení, certifikát beneficienta apod., že určité podmínky nebyly splněny, popř. jiný dokument, prokazující nesplňující určité podmínky (Anderle 2013).

4.5.6 Další typy speciálních typů dokumentárních akreditivů

Někteří autoři zařazují mezi speciální typy dokumentárních akreditivů ještě další typy, totiž **akreditiv s červenou nebo zelenou doložkou**, který umožňuje beneficiantovi získat část akreditivní částky jako akontaci před odesláním zboží. Záloha je určena hlavně k financování výroby nebo nákupu zboží, které je uvedeno v akreditivu. Tato akontace je vyplacena korespondentskou bankou, ale nositelem závazku je vystavující banka (Šenkýřová 2010). K tomu doplňuje Marek (2014), že akreditiv s červenou doložkou je akreditiv, který obsahuje speciální klauzuli, jež umožňuje oprávněnému čerpat část dokumentárního akreditivu od avizujícího výstavce před předložením dopravních dokumentů. Tato klauzule byla původně psána červeným inkoustem z důvodu barevného zvýraznění, od tohoto vznikl název akreditivu. Tento typ dokumentárního akreditivu je vhodný pro prostředníky nebo výrobce, kteří potřebují „předfinancovat“ před dodáním zboží nebo výrobou. Tento akreditiv např. mohou použít exportéři, kteří potřebují „předfinancování“, aby mohli zaplatit zboží před vývozem.

Při nesplnění akreditivních podmínek a nevrácení zálohy příjemcem je povinna avizující, resp. potvrzující banka uhradit zálohu včetně úroků vystavující bance. Vystavující banka pak požaduje tuto úhradu od příkazce akreditivu. Tento druh akreditivu se v praxi využívá jen ve výjimečných případech (Máče 2006).

Jak bylo zmíněno výše, podle platebních podmínek lze dokumentární akreditiv členit na **akreditiv s platební podmínkou „na viděnou“**, ve kterém příjemce obdrží akreditivní částku prostřednictvím avizující, resp. potvrzující banky po splnění akreditivních podmínek, dále akreditiv s **platební podmínkou „odložená platba“**, kdy výplata není proveden ihned při splnění akreditivních podmínek, ale s určitou předem přesně stanovenou splatností od data předložení dokumentů, **akreditiv s platební podmínkou „negociace“**, přičemž negociace znamená úhradu akreditivní částky proti předloženým dokumentům nebo zaplacení směnky bez postihu na majitele či výstavce v dobré víře (jedná se o převod dosud neakceptované směnky), a **akreditiv s platební podmínkou „akceptace“**, kdy akceptace představuje akceptování směnky (vystavující nebo potvrzující bankou), jež je předložena společně s dalšími dokumenty (Máče 2006).

5 Analýza bankovního sektoru se zaměřením na dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv

V první podkapitole bude pojednáno o bankách, které nabízí dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv. Poté bude pro jednodušší pochopení nezbytné plně porozumět průběhu dokumentárnímu inkasa i dokumentárnímu akreditivu. Běžně se průběh dokumentárních plateb znázorňuje jako cyklus, nikoliv jako rozhodovací strom. V této podkapitole bude popsán průběh dokumentárních plateb na základě podkladů z bankovní praxe a následně bude provedena cenová analýza těchto bankovních instrumentů a na závěr bude provedena komparace dokumentárního akreditivu a dokumentárního inkasa.

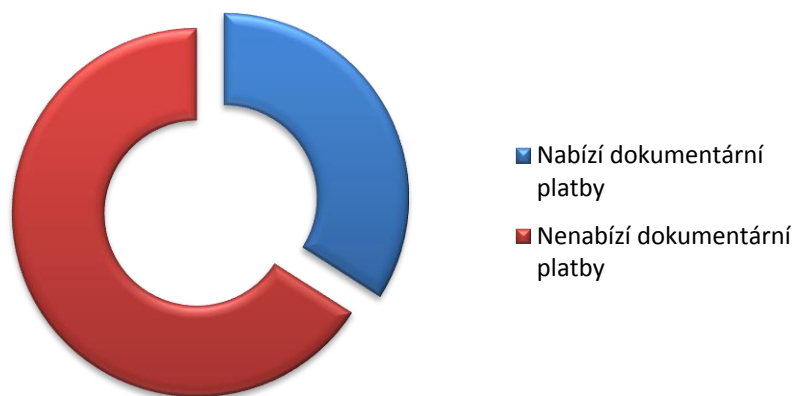
5.1 Představení bank

Na oficiálních stránkách České národní banky je zveřejněn seznam bank a poboček zahraničních bank, v této práci se vychází ze seznamu aktualizovaného ke dni 3. února 2018 (viz příloha A). Z tohoto seznamu je zřejmé, že k 3. únoru 2018 bylo evidováno celkem 47 subjektů. Za povšimnutí stojí zmínit, že v tomto seznamu se vyskytují i zahraniční pobočky bank působící na území České republiky např. Bank Gutmann Aktiengesellschaft, pobočka Česká republika, Bank of China (Hungary) Close Ltd., Prague branch, odštěpný závod, BNP Paribas Fortis SA/NV, pobočka Česká republika, COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha, Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka, Industrial and Commercial Bank of China Limited, Prague Branch, odštěpný závod, PKO BP S.A., Czech Branch, PRIVAT BANK der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft, pobočka Česká republika, Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited, Prague Branch a další. Tyto zahraniční pobočky většinou nenabízejí dokumentární inkaso ani dokumentární akreditiv.

Připojený Obr. č. 1 ilustruje, kolik bankovních subjektů nabízí dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv. Údaje byly převzaty z oficiálních webových stránek jednotlivých bankovních subjektů. Většina zahraničních poboček dokumentární platby nenabízí. Pokud ano, jedná se o tzv. Trade finance – tedy financování obchodu. U českých bank převládala nabídka bankovních půjček, úvěrů pro nepodnikatele i podnikatele. Velké banky, např. Komerční banka, a.s., UniCredit Bank Czech Republic and Slova-

kia, a.s., Česká exportní banka, a.s. a další tyto platební instrumenty pro své klienty nabízí. Konkrétně ze 47 subjektů nabízí 15 z nich dokumentární platby pro své klienty.

Obr. č. 1: Poměr bankovních subjektů, které nabízí dokumentární platby

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Je nutné zmínit, že dokumentární inkasa nabízí 14 subjektů a oproti tomu dokumentární akreditivy 15 subjektů. Tato situace nastala v případě polské banky s pobočkou v České republice, konkrétně u PKO BP S.A., jež má mezi svými produkty jen dokumentární akreditiv a dokumentární inkaso již nenabízí.

Všechny bankovní instituce mají povinnost „*ve svých prostorách srozumitelným způsobem informovat klienty, resp. potenciální klienty, o podmínkách pro přijímání vkladů (včetně vztahu na pojištění vkladů), poskytování úvěrů a poskytování dalších bankovních služeb.*“ (www.ceb.cz). Většina bank uvedená v této diplomové práci má své důležité dokumenty uveřejněné na internetových stránkách pod položkou „Dokumenty ke stažení“, popř. „Důležité dokumenty, Sazebníky“ apod. MUFG Bank (Europe) N.V. Prague Branch nemá uveřejněn Sazebník, protože se zaměřuje pouze na velmi úzký okruh japonských korporátních klientů působících v České republice. Sazby svým zákazníkům vytváří po konzultaci s nimi individuálně, proto Sazebník zveřejněn nemají. Vzhledem k tomuto nebude tato banka zahrnuta do analýzy bankovního sektoru.

5.2 Cenová analýza dokumentárního inkasa

Aby bylo možné provést cenovou analýzu dokumentárního inkasa, je nezbytné porozumět i procesu dokumentárního inkasa. Proto v této kapitole bude popsán **proces dokumentárního inkasa** dle bankovní praxe a následně bude provedena cenová analýza.

V bankovní praxi se nevyskytuje pouze jedna cena pro dokumentární inkasa. Výsledná cena této služby se skládá i z poplatků, které se k dokumentárnímu inkasu vztahují. Tyto poplatky jsou uvedené v **ceníku či sazebníku** bankovních institucí, které tento zajišťovací instrument nabízí.

Aby bylo možné provést komparaci jednotlivých nabídek bank, které dokumentární inkasa nabízí, je nezbytné si tyto nabídky rozdělit. Většina bank rozlišuje dokumentární inkasa na **exportní a importní**. Nejdříve se budou porovnávat exportní, resp. vývozní dokumentární inkasa a následně importní, resp. dovozní. Jak bylo uvedeno v teoretické části, dokumentární inkaso je bezzávazkový platební nástroj. Vzhledem k tomu bude porovnána položka, která se nachází ve veřejně přístupném ceníku či sazebníku bank jako „**zpracování inkasa**“. Zpracování inkasa představuje takovou činnost banky, kdy prodávající předloží inkasní dokumenty své bance a požádá ji o provedení inkasa. Jedná se tedy o první úkon, který banka provádí (v případě exportéra). Následně budou probírány i další poplatky, které se vážou k tomuto instrumentu.

5.2.1 Proces dokumentárního inkasa

Příloha A názorně ilustruje průběh dokumentárního inkasa, kdy do tohoto procesu vstupuje prodávající nebo vývozce, kupující nebo vývozce, banka vývozce a banka dovozce.

Prvotním úkonem je dojednání obchodních i inkasních podmínek a následné podepsání obchodního kontraktu mezi prodávajícím a kupujícím. Poté prodávající odešle zboží či poskytne službu kupujícímu.

Následně podá u své banky (banky vývozce) žádost o provedení inkasa a zároveň ji poskytne doklady, které byly určeny v inkasních podmínkách, smluvených mezi prodávajícím a kupujícím. Banka zváží žádost o provedení inkasa, a pokud rozhodne, že ho schválí, zašle doklady a příkaz k inkasu bance dovozce (bance kupujícího) a zároveň informuje svého klienta (prodávajícího) o tom, že požádala o uskutečnění inkasa.

Banka dovozce, na základě zaslaných dokladů a příkazu k inkasu od banky vývozce, oznámí podmínky inkasa kupujícímu. Pokud kupující s podmínkami souhlasí, banka dovozce mu předá potřebné dokumenty, na základě nichž, kupující provede platbu inkasní částky na účet banky dovozce. Následně banka dovozce realizuje platbu na účet banky vývozce. Po srážce poplatků za poskytnuté služby banka vývozce provede platbu na účet svého klienta (prodávajícího) ve formě dokumentárního inkasa.

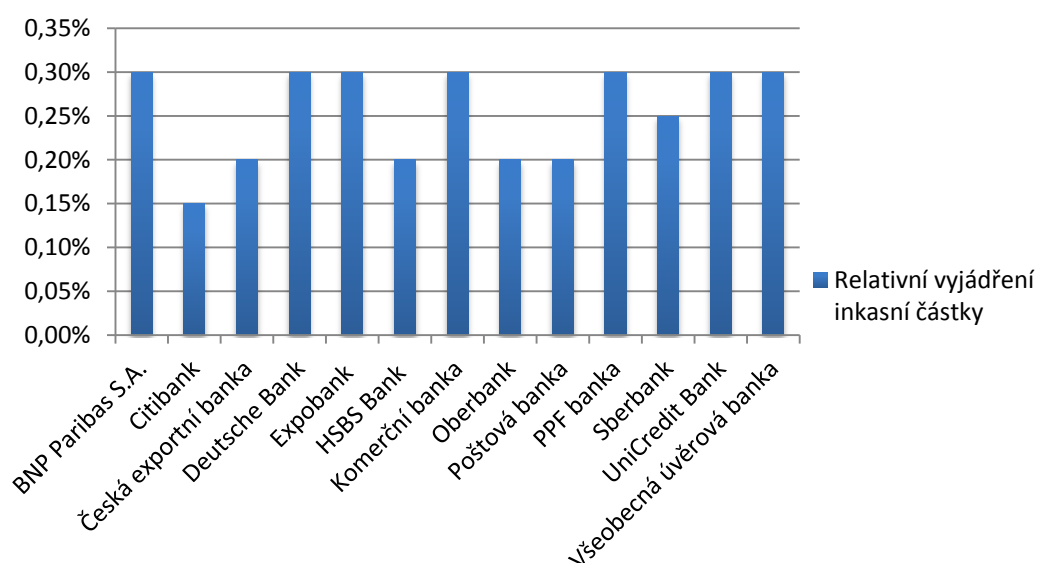
5.2.2 Exportní dokumentární inkaso

O exportním dokumentárním inkasu lze hovořit v případě, kdy prodávající (exportér) žádá o provedení inkasa svou banku (banku exportéra), jež dále provádí další kroky k úspěšnému dokončení dokumentárního inkasa.

Všechny banky mají položku ze svých sazebníků „Zpracování inkasa“ rozdělenou na dvě, resp. na tři části. První částí je sazba uvedená v relativním vyjádření vzhledem k inkasní částce, druhou částí je minimální hodnota v Kč tohoto relativního vyjádření a třetí částí může být i maximální hodnota v Kč relativního vyjádření.

Na obr. č. 2 jsou znázorněny sazby uvedené v relativním vyjádření vzhledem k inkasní částce. Tyto sazby si určuje každá banka sama dle vlastních zkušeností, požadavků i s ohledem na možná rizika. Rozpětí bank vzhledem k těmto sazbám je od 0,15 % a 0,30 % z inkasní částky.

Obr. č. 2: Komparace sazeb relativních vyjádření inkasních částek u exportního dokumentárního inkasa (v %)

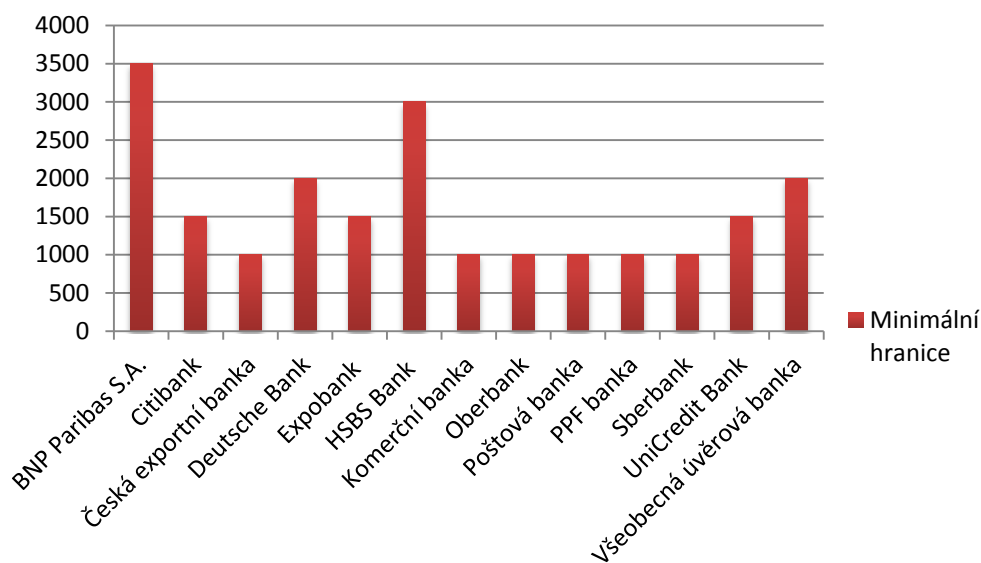

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Dle tohoto prvního kritéria by mohla být stanovena jako nejlevnější banka Citibank, jež má nejnižší sazbu a to na úrovni 0,15 % z inkasní částky. Dražší banky s 0,20 % z inkasní částky jsou Česká exportní banka, HSBS Bank, Oberbank a Poštová banka. Sberbank nabízí tuto sazbu na úrovni 0,25 % z inkasní částky. Nadpoloviční většina bank ale nabízí sazbu 0,30 % z inkasní částky, jde o BNP Paribas S.A, Deutsche Bank, Expobank, Komerční banka, PPF banka, UniCredit Bank a Všeobecná úvěrová banka.

Při stanovování cen exportního dokumentárního inkasa nelze brát zřetel pouze na jeden ukazatel, jímž je sazba v relativním vyjádření vůči inkasní částce. Je nutné uvažovat i o minimální hranici, kterou má banka stanovenou v souvislosti se sazbou v relativním vyjádření. Banky mají nastaveny minimální hranice v Kč. Hranice je vytyčena, protože by mohlo dojít k případu, kdy klient banky pošle nízkou inkasní částku, takže i sazba v relativním vyjádření z této sazby byla velmi nízká a nepokryla by dostatečně náklady, které bance v souvislosti s touto službou vznikají (banka se tímto způsobem snaží pokrýt své náklady). Je minimum bank, které stanovují i maximální hranici v Kč. Tato hranice se využije v případě, kdy klient posílá naopak velmi vysokou inkasní částku, z níž by byla i vysoká vypočtená sazba v relativním vyjádření. Proto je určena hranice, aby klient neplatil zbytečně moc, dalo by se říci, že tato hranice klienta chrání před příliš vysokou sazbou.

Obr. č. 3: Komparace minimální výše poplatku u exportního dokumentárního inkasa (v Kč)

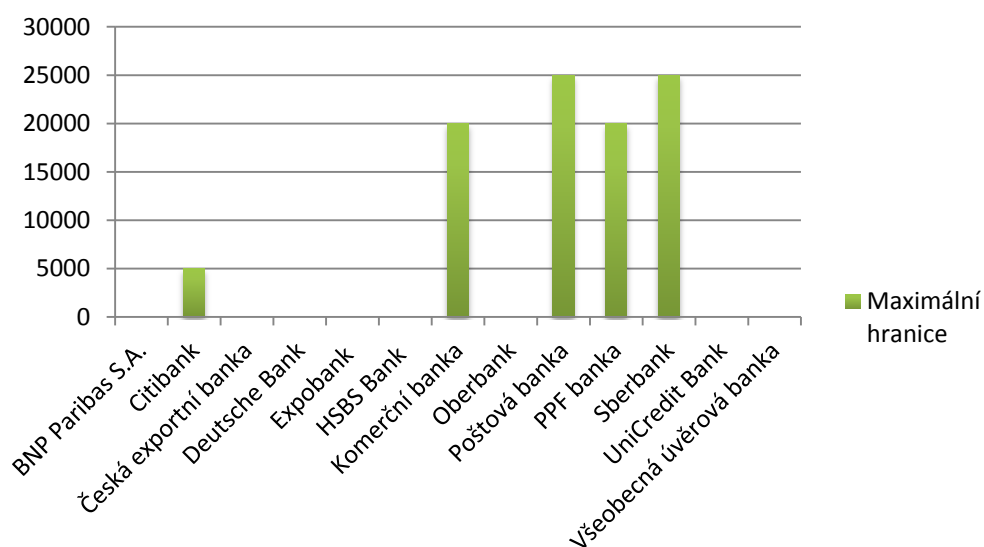

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obr. č. 3 podává přehled minimální výše poplatku u exportního dokumentárního inkasa. Zde jsou nastaveny hranice velmi podobně, až na pár výjimek. Rozpětí minimálních hranic je od 1 000 Kč do 3 500 Kč. Nejnižší částku minimální hranice 1 000 Kč drží Česká exportní banka, Komerční banka, Oberbank, Poštová banka, PPF banka a Sberbank. Vyšší hranici 1 500 Kč nabízí Citybank, Expobank a UniCredit Bank. Naopak k vyšším se s 2 000 Kč řadí Deutsche Bank a Všeobecná úvěrová banka. Hranici 3 000 Kč má HSBS Bank, a nejvyšší částku minimální hranice 3 500 Kč, má BNP Paribas S.A.

Pro úplnost je nutné uvést i ty banky, které mají stanovenou maximální hranici pro sazbu v relativním vyjádření z inkasní částky. Obr. č. 4 ukazuje komparaci maximální výše poplatku u exportního dokumentárního inkasa v Kč, kde figuruje jen pět bank, konkrétně Citybank, Komerční banka, Poštová banka, PPF banka a Sberbank. Nejnižší maximální hranici má Citybank, a to jen 5 000 Kč. Vyšší hranici, 20 000 Kč, mají Komerční banka a PPF banka a nejvyšší hranici 25 000 Kč nabízí Poštová banka a Sberbank. Je zde zřetelný výrazný rozdíl mezi nejnižší hranicí a nejvyšší hranicí. Vysvětlením může být to, že Citybank je jedna z menších bank, která zabírá jen menší podíl trhu, proto i pro své klienty zohledňuje své minimální a maximální výše poplatku jako ty nižší. Klienti této banky jsou hlavně menší podnikatelé, malé a střední společnosti, které by byli znevýhodněny příliš vysokou hodnotou tohoto poplatku. Naopak např. Komerční banka zabírá větší část trhu, má různorodou klientelu od menších podnikatelů po velké nadnárodní společnosti, takže tomu přizpůsobuje i své sazby. Podobné to je i u ostatních bank, které mají maximální hranici mezi 20 000 Kč a 25 000 Kč.

Obr. č. 4: Komparace maximální výše poplatku u exportního dokumentárního inkasa (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Po předchozí analýze je již možné určit, která banka by byla z hlediska nejnižších nákladů jen ve fázi zpracování inkasa nejvhodnější. Pro přehlednost je zařazena tab. č. 2, ve které jsou uvedeny všechny banky, které exportní dokumentární inkaso nabízí. Sazba z inkasní částky je nejvhodnější ta nejnižší, protože klient nechce platit zbytečně vysoké poplatky za exportní dokumentární inkaso. V prvním kritériu tedy byla zvolena banka Citibank, jež má tuto sazbu nejnižší, na úrovni 0,15 %. Druhým kritériem je minimální hranice, která reflektuje zmíněnou sazbu v relativním vyjádření v prvním kritériu - zde je stanovena hranice na 1 000 Kč. Tuto výši nabízí bank několik, konkrétně Česká exportní banka, Komerční banka, Oberbank, Poštová banka, PPF banka i Sberbank. U posledního kritéria, maximální hranice, která také souvisí se sazbou v relativním vyjádření z inkasní částky, je nejvhodnější nejnižší hodnota, dle tohoto kritéria byla zvolena Citibank.

Z výše uvedeného vyplývá, že Citibank je lepší ve dvou ze třech posuzovaných kritérií.

Tab. č. 2: Komparace všech částí exportního dokumentárního inkasa

Banka	Sazba z inkasní částky (v %)	Minimální hranice (v Kč)	Maximální hranice (v Kč)
BNP Paribas S.A.	0,30	3 500	—
Citibank	0,15	1 500	5 000
Česká exportní banka	0,20	1 000	—
Deutsche Bank	0,30	2 000	—
Expobank	0,30	1 500	—
HSBS Bank	0,20	3 000	—
Komerční banka	0,30	1 000	20 000
Oberbank	0,20	1 000	—
Poštová banka	0,20	1 000	25 000
PPF banka	0,30	1 000	20 000
Sberbank	0,25	1 000	25 000
UniCredit Bank	0,30	1 500	—
Všeobecná úvěrová banka	0,30	2 000	—

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Ačkoliv bylo provedeno komplexní porovnání z hlediska tří sazeb, stále se jedná jen o jeden typ poplatku při exportním dokumentárním inkasu. Zpracování inkasa je jen prvním poplatkem, který je bankou klientovi inkasován. Pro objektivnější komparaci je tudíž nutné se zabývat všemi souvisejícími poplatky u všech bank.

5.2.3 Poplatky při exportním dokumentárním inkasu

Při výběru bankovního subjektu, od kterého si podnikatel bude zřizovat exportní dokumentární inkaso, je důležité si před samotným sjednáním této služby zjistit všechny poplatky, vztahující se k exportnímu dokumentárnímu inkasu, protože právě ony mohou výslednou cenu za tuto službu významně navýšit.

Banky mají **od ČNB uloženou povinnost zveřejnit** veškeré poplatky, které budou po klientech vymáhat. Většina bank tak činí prostřednictvím svých webových stránek, na kterých dochází k pravidelným aktualizacím těchto ceníků či sazebníků.

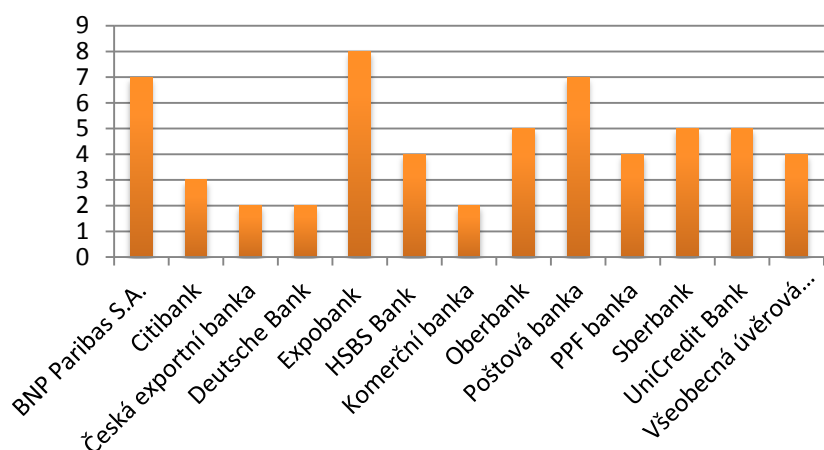
Banky nemají jednotnou strukturu poplatků, každý ústav má stanoven poplatky své vlastní. Pokud se klient rozhodne pro právě onu banku, přijímá s ní i veškeré její pod-

mínky včetně poplatku za službu. Každá z bank má tedy jiný počet poplatků, za různé ceny.

Většina poplatků je u všech bank podobná např. urgence vyřízení, poplatek při změně instrukcí, uvolnění zboží zaslané k dispozici banky apod. Jiné banky mají zcela specifické poplatky, které ostatní banky nemají.

První indikátorem, který do jisté míry zodpoví nákladovou náročnost, je počet poplatků u dané služby. Čím více poplatků banka bude vyžadovat, tím dražší výsledná služba bude.

Obr. č. 5: Počet poplatků při exportním dokumentárním inkasu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Většina bank rozlišuje u svých poplatků mezi exportním i importním dokumentárním inkasem. Pokud banky takto nerozlišují, mají uvedeny poplatky jen pod obecným názvem „Dokumentární inkasa“ apod. Vždy proto záleží na typu poplatku. Ne všechny poplatky patří k exportnímu i importnímu dokumentárnímu inkasu. Je nutné rozlišovat dle obsahu. Na obr. č. 5 je zřetelně vidět počet všech poplatků (kromě Zpracování inkasa), které si jednotlivé banky stanovují. Nejvíce poplatků, tj. 8 poplatků má Expobank, naopak nejméně, pouze 2 poplatky mají Česká exportní banka, Deutsche Bank a Komerční banka.

Jak bylo zmíněno výše, každá banka má bankovní poplatky stanovené co do struktury i výše rozdílně. Aby bylo možné poplatky komparovat, budou analyzovány poplatky bank, které mají v České republice jen pobočky, tzn. půjde jen o zahraniční banky. Exportní dokumentární inkaso z nich nabízí BNP Paribas S.A., která je francouzskou ob-

chodní bankou, Deutsche Bank je německou bankou, HSBS Bank je čínskou bankou, Oberbank je rakouskou bankou a Poštová banka je slovenskou bankou. Každá z těchto bank, má své poplatky nastaveny jinak.

Tab. č. 3: Komparace poplatků u poboček zahraničních bank u exportního dokumentárního inkasa

Poplatek	BNP Paribas S.A.	Deutsche Bank	HSBS Bank	Oberbank	Poštová banka
Dodání dokumentů - bez platby	0,10% min. 2 500 Kč max 6000 Kč				0,15% min. 1000 Kč max. 15000 Kč
Změna inkasa na "dodání dokumentů bez platby" - po provedení inkasa	0,15% min. 2 500 Kč				
Uvolnění zboží adresovaného bance nebo do správy banky	0,15% min. 2 500 Kč			1 000 Kč	
Změna instrukcí, reklamace	0,15% min. 2 500 Kč	1 000 Kč	500 Kč	1 000 Kč	500 Kč
Storno dokumentárního inkasa		1 000 Kč			0,1 % min. 1000 Kč, max 5000 Kč
Vrácení dokumentů	2 000 Kč		500 Kč		
Doplňkové služby	0,3% min. 3 500 Kč				
Akceptace šeku nebo neodvolatelného závazku platby při vypršení lhůty	0,3% min. 3 500 Kč				
Inkaso dokumentů proti akceptaci (D/A), platbě (D/P)		0,3% min. 2 000 Kč			
Urgence (měsíčně)			500 Kč		
Uvolnění dokladů bez zaplacení hodnoty inkasa			1 000 Kč		
Vrácení neakceptovaných a neproplacených směnek				individuálně	
Protest směnký				1 000 Kč	1 000 Kč
Úschova směnek za účelem pozdějšího inkasa				250 Kč	
Opakovaná reklamace naposkytnutých instrukcí					200 Kč
Obstarání inkasa a negativní výsledek					1 000 Kč
Součet poplatků	19 000 Kč	4 000 Kč	2 500 Kč	3 250 Kč	4 700 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Tab. č. 3 sumarizuje veškeré poplatky, které jednotlivé zahraniční banky mají ve svých sazebnících včetně jejich výše.

První bankou je **BNP Paribas S.A.**, která má současně nejvíce poplatků. Většinu z nich má určenou kombinovaně, tzn. jak pomocí relativního vyjádření z hodnoty inkasa, tak i minimální částkou a i maximální částkou. Mezi doplňkové služby banka řadí korespondenci, specifické poplatky související s transakcemi mezinárodního obchodu atd.

Německá **Deutsche Bank** má podobně jako BNP Paribas S.A., kombinovaný poplatek inkaso dokumentů proti akceptaci či platbě sestávající z relativního vyjádření hodnoty inkasní částky a minimální hranice. Ostatní poplatky má stanovené paušální částkou, konkrétně jde o změnu instrukcí a u storna dokumentární inkasa.

HSBS Bank má své poplatky na změnu instrukcí a urgenci nastaveny paušálně. Poplatky, které se týkají dokumentů jsou zpoplatněny za každou sadu, tj. u vrácení dokumentů a uvolnění dokladů bez zaplacení hodnoty inkasa.

Oberbank má podobně jako předchozí banky paušální poplatky a to na uvolnění zboží adresované bance nebo do správy banky, na změnu instrukcí, reklamaci a úschovu směnek za účelem pozdějšího inkasa. Jediný poplatek ze všech bank má tato banka stanovena individuálně, tj. vrácení neproplacených a neakceptovaných směnek. Důvodem, tohoto postupu je řádný postih klienta. Protest směnky je v této bance zpoplatněn 1 000 Kč, ke které budou připočteny notářské poplatky, jež nejsou vlastně ziskem banky, ale notáře, protože k protestu směnky je nezbytná přítomnost notáře.

Poslední posuzovanou bankou, je slovenská **Poštová banka**. Tato banka má jak kombinované poplatky, jak dokládá dodání dokumentů bez platby a storno dokumentárního inkasa. V obou těchto případech se relativní vyjádření váže k hodnotě dokumentárního inkasa. Výše minimální hranice je u obou poplatků shodná, rozdílná je však výše maximální hranice. U dodání dokumentů bez platby je horní hranice až 15 000 Kč, oproti tomu storno poplatek je jen 5 000 Kč. Důvodem může být výrazně nižší administrativní náročnost u zrušení (storna) dokumentárního inkasa. Poštová banka má také zpoplatněn protest směnky na 1 000 Kč a k tomu skutečné náklady jako jsou notářské poplatky. Obstarání inkasa avšak s negativním výsledkem má stejnou výši jako v předchozím případě, společně se skutečnými náklady, které se k tomuto úkonu váží. V tomto případě se jedná o administrativní úkony banky, která podnikne potřebné úkony k obstarání inkasa, avšak inkasní banka inkaso nepotvrdí, tedy podá zprávu s negativním výsledkem a dokumentární inkaso se nebude moci být provést.

Na posledním řádku tab. č. 3 je uveden součet poplatků. Tento součet je vypočítán jako hodnota paušálních částek a minimálních hranic u poplatků s kombinovaným vyjádřením. Tato hodnota je tedy jen orientační, ale nebude nižší, spíše vyšší vzhledem k různým variacím. Na první pohled je tedy zřejmé, že **BNP Paribas S.A.** bude **nejdražší zahraniční bankou**, která nabízí exportní dokumentární inkaso, protože suma jejích

poplatků činí 19 000 Kč a to jsou brány jen ty nejnižší hranice. Zároveň lze říci, že čím více má banka svých poplatků, tím je dražší. Důvodem, proč má tato francouzská banka tak vysoké poplatky je nasnadě. Cílí hlavně na movitější podnikající klientelu, proto si může vysoké poplatky dovolit. Ostatní banky jsou svou výší velmi podobné, konkrétně Deutsche Bank má 4 000 Kč, HSBS Bank je v tomto ohledu nejlevnější, jen 2 500 Kč, Oberbank má 3 250 Kč a Poštová banka má 4 700 Kč.

Nyní budou analyzovány poplatky českých bank. I pro české banky platí totéž co pro pobočky zahraničních bank v České republice, totiž že si poplatky stanovují banky samy v závislosti na svých zkušenostech s klienty a nákladové náročností konkrétních administrativních činností.

Mezi české banky byly zahrnuty Citibank, Česká exportní banka, Expobank, Komerční banka, PPF banka, Sberbank, UniCredit Bank a Všeobecná úvěrová banka.

Tab. č. 4 ukazuje všechny poplatky, které si uvedené banky účtují při poskytnutí exportního dokumentárního inkasa.

Tab. č. 4: Poplatky u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky u exportního dokumentárního inkasa (v Kč)

Poplatek	Citibank	Česká exportní banka	Expobank	Komerční banka
Vrácená sada dokumentů	1500 Kč/sada		1 500 Kč	
Dotaz/upomínka na žádost klienta	250 Kč			
Přednostní zpracování inkasa	500 Kč		1 000 Kč	
Inkaso s negativním výsledkem		1 000 Kč		
Urgence platby		300 Kč		200 Kč
Změna instrukcí			750 Kč	200 Kč
Opakovaná reklamace inkasních instrukcí			300 Kč	
Storno			1 000 Kč	
Poplatek za převod výnosu do třetí banky			2 000 Kč	
Správa inkasa po splatnosti - měsíčně			500 Kč	
Potvrzení vystavovaná na žádost klienta k inkasu			300 Kč	
Suma poplatků	2 250 Kč	1 300 Kč	7 350 Kč	400 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

První bankou je **Citibank**, která se řadí mezi menší banky a má pouze tři poplatky, konkrétně vrácenou sadu dokumentů za 1 500 Kč za každou vrácenou sadu, dotaz/upomínka na žádost klienta za 250 Kč, přičemž první úkon banky poskytuje zdarma.

Česká exportní banka, jak vychází z názvu, se snaží stimulovat český export a tomu odpovídá i to, že má pouze dva poplatky inkaso s negativním výsledkem, za 1 000 Kč a urgency platby za 300 Kč.

Expobank je banka s nejvíce poplatky. Všechny své poplatky má stanoveny paušálně. Nejdražší poplatek je poplatek za převod výnosu do třetí banky za 2 000 Kč. Poměrně draze si banka účtuje i za vrácenou sadu dokumentů, 1 500 Kč. Přednostní zpracování inkasa a storno inkasa má stejnou výši poplatku, 1 000 Kč. Pokud by došlo ke změně instrukcí, klient Expobank zaplatí 750 Kč. Dále bude hradit měsíční poplatek za správu inkasa, které je po splatnosti (činí 500 Kč). Poslední dva poplatky jsou ve stejné výši, opakovaná reklamace inkasních instrukcí a potvrzení vystavovaná na žádost klienta, (300 Kč).

Oproti Expobank má **Komerční banka** pouze dva poplatky a to urgenci platby a změnu instrukcí, za 200 Kč.

Tab. č. 5 ukazuje poplatky u exportního dokumentárního inkasa u zbylých českých bank, PPF Bank, Sberbank, UniCredit Bank a Všeobecné úvěrové banky.

Tab. č. 5: Poplatky u PPF Banky, Sberbank, UniCredit Bank a Všeobecné úvěrové banky u exportního dokumentárního inkasa (v Kč)

Poplatek	PPF Banka	Sberbank	UniCredit Bank	Všeobecná úvěrová banka
Vrácená sada dokumentů			0,15 %, min. 1500 Kč	
Urgence platby	250 Kč	200 Kč		1 000 Kč
Změna instrukcí	250 Kč	500 Kč	1 000 Kč	min 1000 Kč
Obstarání akceptace směnky	500 Kč	500 Kč		
Zprostředkování protestu pro neplacení	1 000 Kč	1 500 Kč + skutečné náklady	2000 Kč + skutečné náklady	
Uvolnění zboží zaslaného k dispozici banky	500 Kč	1 000 Kč	1 500 Kč	
Vydání dokumentů bez placení				od 0,3%, min. 2000 Kč
Ostatní nezahrnuté činnosti				min. 1800 Kč
Suma poplatků	2 500 Kč	3 700 Kč	4 000 Kč	5 800 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

PPF Banka má podobně jako Komerční banka zpoplatněnou urgenci platby a změnu instrukcí za vyšší částku, 250 Kč. Dále zpoplatňuje situaci, kdy by došlo k platbě směnkou. Nejdražší položkou při platbě směnkou je zprostředkování protestu pro neplacení, 1 000 Kč, obstarání akceptace směnky má banka zpoplatněna za 500 Kč, a ve stejné výši je i poplatek za uvolnění zboží zaslaného k dispozici banky.

Sberbank má stejné poplatky jako má PPF Banka, jen v odlišné výši. Urgenci platby má oproti PPF Bance nižší, 200 Kč. Změnu instrukcí si naopak účtuje dvojnásobně, 500 Kč. Ve svých sazebnících Sberbank pamatuje i na možnost platby směnkou, čemuž odpovídají i vyžadované poplatky. Obstarání akceptace směnky má za 500 Kč, zprostředkování protestu pro neplacení za 1 500 Kč a k této částce se přičítají skutečné náklady (př. poplatky notáři atd.). Posledním poplatkem je uvolnění zboží zaslaného k dispozici bance za 1 000 Kč.

UniCredit Bank zpoplatňuje vrácenou sadu dokumentů kombinovaným poplatkem, 0,15 % z inkasní částky. Zároveň toto relativní vyjádření nemůže být nižší než je 1 500 Kč. Změna instrukcí je zde také zpoplatněna, 1 000 Kč. Poplatek, jenž reflektuje platbu směnkou a zprostředkování protestu pro neplacení je ve výši 2 000 Kč a zároveň

k němu se přičítají výlohy spojené s protestem směnky. Posledním poplatkem je uvolnění zboží k dispozici banky, za 1 500 Kč.

Poslední bankou je **Všeobecná úvěrová banka**. Tato banka má také v poplatcích urgenci platby za 1 000 Kč a změnu instrukcí minimálně za 1 000 Kč, to znamená, že tato částka může být i vyšší, závisí na typu změny instrukce a administrativní náročnost s ní spojené. Pokud bude chtít kupující vydat dokumenty, ale bez zaplacení inkasní částky, zaplatí bance od 0,3 % z inkasní částky a zároveň bude minimální hranice této částky 2 000 Kč. Tato hranice je ovšem jen minimální, fakticky bude výsledný poplatek vyšší. Banka má i uvedené ostatní nezahrnuté činnosti, minimálně 1 800 Kč.

Posledním řádkem tab. č. 5 je součtový řádek pro všechny poplatky u jednotlivých bank. Každý případ je rozdílný, proto nelze vytvořit modelovou studii, která by zahrnu-la všechny pravděpodobné scénáře tak, aby mohly být zahrnuty všechny poplatky. Tento součet je tudíž jen orientační, ale i tak poskytuje zcela jasné minimální výše poplatků. Bankou, která má **nejdražší služby** v oblasti exportního dokumentárního inkasa, je **Expobank**, která má souhrnnou výši poplatků 7 350 Kč. Druhá nejdražší je Všeobecná úvěrová banka se součtem svých poplatků 5 800 Kč. Poněvadž má stanovené kombinované poplatky, které se vypočítávají z inkasní částky, nebo mají stanovenou minimální hranici těchto poplatků, může být výsledný součet všech poplatků vyšší.

5.2.4 Importní dokumentární inkaso

Importní dokumentární inkaso se využívá v případě, kdy importér (odběratel) nechce za zboží a služby platit pouze předem nebo naopak dodavatel není ochotný dodat zboží pouze proti platbě při dodávce.

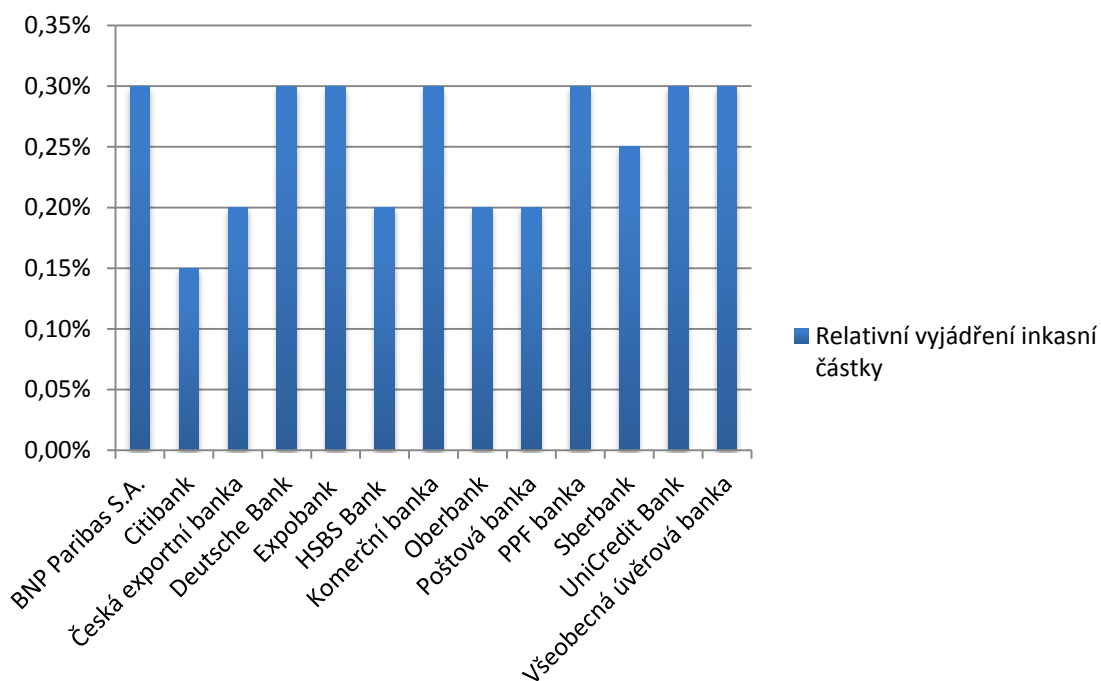
Většina bank si ve svých sazebnících rozděluje dokumentární inkaso na exportní (uvedené výše) a na importní. Jsou ale banky, které toto rozdělení neevidují a pro oba typy dokumentárních inkas využívají jednu sazbu. Dokumentární inkaso obecně není tak administrativně náročné jako dokumentární akreditiv. Je tu tak nižší riziko pro banku, protože banka v dokumentárním inkasu nevstupuje do žádného závazku vůči dodavateli a nemá povinnost sama zaplatit proti předloženým dokumentům.

Komparace bude provedena obdobně jako v případě exportního dokumentárního inkasa. I zde platí, že banky mají rozdělenou položku „Zpracování inkasa“ do dvou položek,

a to na relativní sazbu z výše inkasní částky a minimální hranici výše relativní sazby z výše inkasní částky, popř. mají i maximální hranici.

Obr. č. 6 ukazuje komparaci sazeb relativních vyjádření inkasních částek u importního dokumentárního inkasa, kde se sazby jednotlivých bank pohybují na podobné výši jako u exportního dokumentárního inkasa. Nejnižší sazby v relativním vyjádření má Citibank s 0,15 %, Česká exportní banka nabízí 0,20 %, stejně jako HSBS Bank, Oberbank a Poštová banka. Mezi vyšší se řadí s 0,25 % Sberbank a nejvyšší sazbu 0,30 % mají BNP Paribas S.A., Deutsche Bank, Expobank, Komerční banka, PPF banka, UniCredit Bank a Všeobecná úvěrová banka. Tato shoda mezi exportním i importním dokumentárním inkasem je dána povahou dokumentárního inkasa, protože banka nevstupuje do žádného závazku vůči dodavateli, takže se nepotřebuje tolik pojistit vyšší cenou za tuto službu.

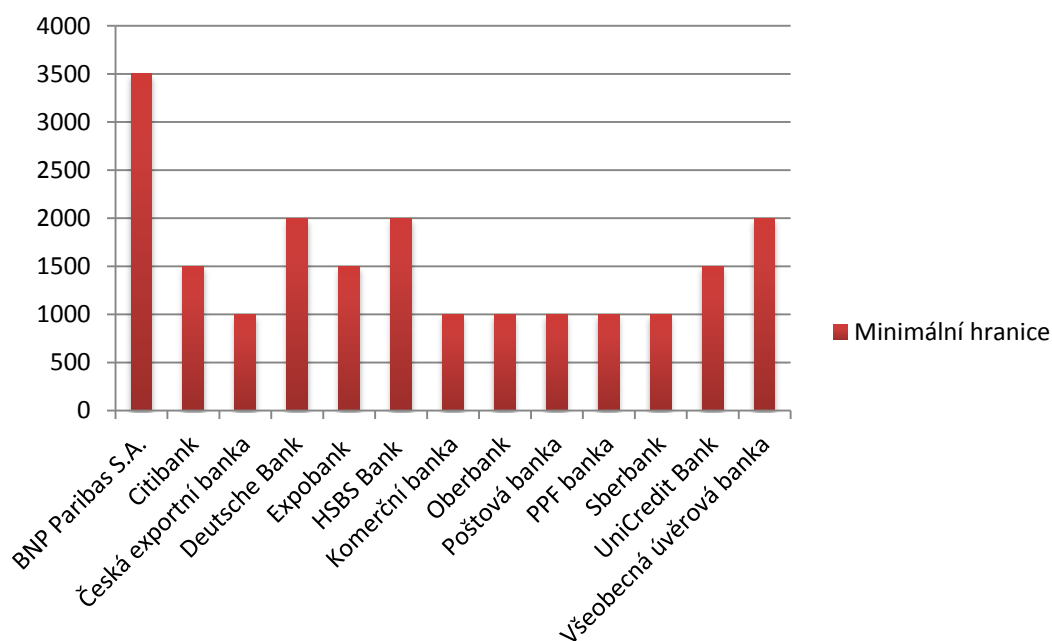
Obr. č. 6: Komparace sazeb relativních vyjádření inkasních částek u importního dokumentárního inkasa (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

I v tomto případě je nutné si uvést minimální hranici pro relativní vyjádření z inkasní částky. Každá bankovní instituce ji má stanovenou rozdílně. Minimální hranice slouží k tomu, aby v případě, že by bylo posíláno zboží v nízké částce, alespoň částečně pokryla nákladovou potřebu banky k importnímu dokumentárnímu inkasu.

Obr. č. 7: Komparace minimální výše poplatku u importního dokumentárního inkasa (v Kč)

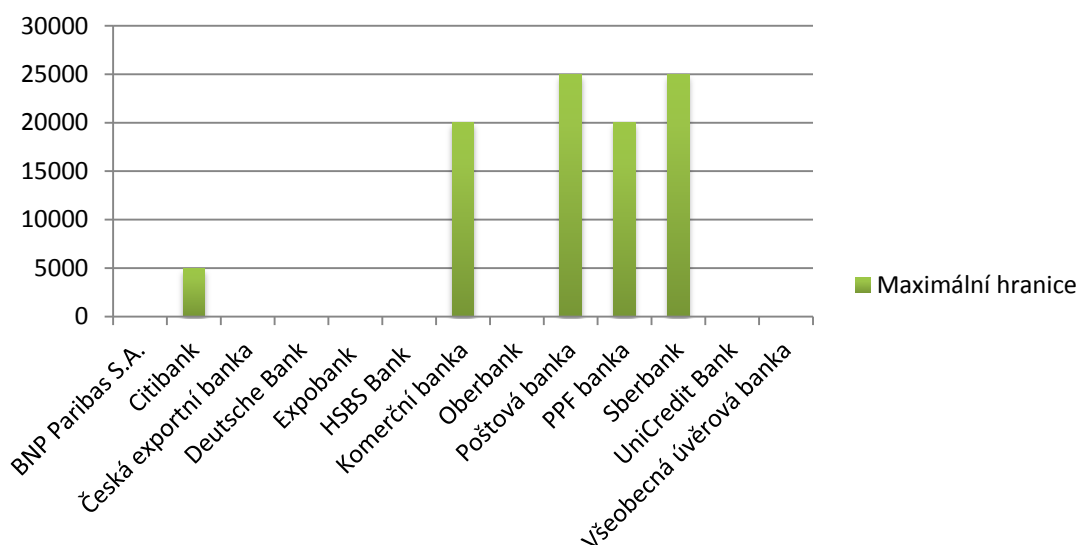
Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obr. č. 7 ukazuje, že téměř všechny banky se pohybují na té nejnižší úrovni, tj. 1 000 Kč, konkrétně Česká exportní banka, Komerční banka, Oberbank, Poštová banka, PPF banka a Sberbank. O málo vyšší minimální hranici, 1 500 Kč mají Citibank, Expobank a UniCredit Bank. Mezi ty vyšší s 2 000 Kč se řadí Deutsche Bank, HSBS Bank a Všeobecná úvěrová banka. Suverénně nejvyšší minimální hranici pro importní dokumentární inkaso má BNP Paribas S.A., a to s 3 500 Kč.

I v případě importních dokumentárních inkas platí, že některé banky mají stanovené i maximální hranice pro poplatek v relativním vyjádření z inkasní částky. Maximální hranice je výhodná pro klienty bank v případě, že je zasíláno zboží ve vysoké hodnotě, takže i relativní vyjádření z takové hodnoty je velmi vysoké. Aby klient neplatil tak vysoký poplatek, banky stanovily i maximální hranici.

Obr. č. 8 poukazuje na to, že banky, které měly stanovenou maximální hranici u exportního dokumentárního inkasa, mají tutéž hranici určenou i v případě importního dokumentárního inkasa. Nejnižší maximální hranici, tj. 5 000 Kč, má Citibank, hranici 20 000 Kč má Komerční banka a PPF banka, nejvyšší hranici, 25 000 Kč má Poštová banka se Sberbank.

Obr. č. 8: Komparace maximální výše poplatku u importního dokumentárního inkasa (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Tab. č. 6 ukazuje komplexní komparaci všech tří částí poplatku zpracování inkasa u všech bank, které importní dokumentární inkaso svým klientům nabízejí.

Tab. č. 6: Komparace všech částí importního dokumentárního inkasa

Banka	Sazba z inkasní částky (v %)	Minimální hranice (v Kč)	Maximální hranice (v Kč)
BNP Paribas S.A.	0,30	3 500	—
Citibank	0,15	1 500	5 000
Česká exportní banka	0,20	1 000	—
Deutsche Bank	0,30	2 000	—
Expobank	0,30	1 500	—
HSBS Bank	0,20	2 000	—
Komerční banka	0,30	1 000	20 000
Oberbank	0,20	1 000	—
Poštová banka	0,20	1 000	25 000
PPF banka	0,30	1 000	20 000
Sberbank	0,25	1 000	25 000
UniCredit Bank	0,30	1 500	—
Všeobecná úvěrová banka	0,30	2 000	—

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Po předchozím rozboru lze přikročit k zodpovězení otázky, která banka by byla z hlediska nejnižších nákladů jen ve fázi zpracování inkasa **nejvhodnější**. Pro přehlednost je zařazena tab. č. 6, ve které jsou uvedeny všechny banky, které importní dokumentární inkaso nabízí. Nejvýhodnější sazbou z inkasní částky je ta nejnižší, protože klient nechce platit příliš vysoké poplatky za importní dokumentární inkaso. Při posuzování prvního kritéria byla nejlepší, jak již bylo uvedeno, banka Citibank, jež má sazbu na úrovni 0,15 %. Druhým kritériem je minimální hranice, která reflektuje zmíněnou sazbu v relativním vyjádření v prvním kritériu. Zde je stanovena hranice na 1 000 Kč, kterou nabízí bank několik, konkrétně Česká exportní banka, Komerční banka, Oberbank, Poštová banka, PPF banka i Sberbank. A v případě posledního kritéria, maximální hranice, jež také souvisí se sazbou v relativním vyjádření z inkasní částky, se určí nejvhodnější situace dle nejnižší hodnoty. Byla tudíž zvolena Citibank.

Z výše uvedeného je zřejmé, že Citibank je lepší ve dvou ze třech kritérií.

5.2.5 Poplatky při importním dokumentárním inkasu

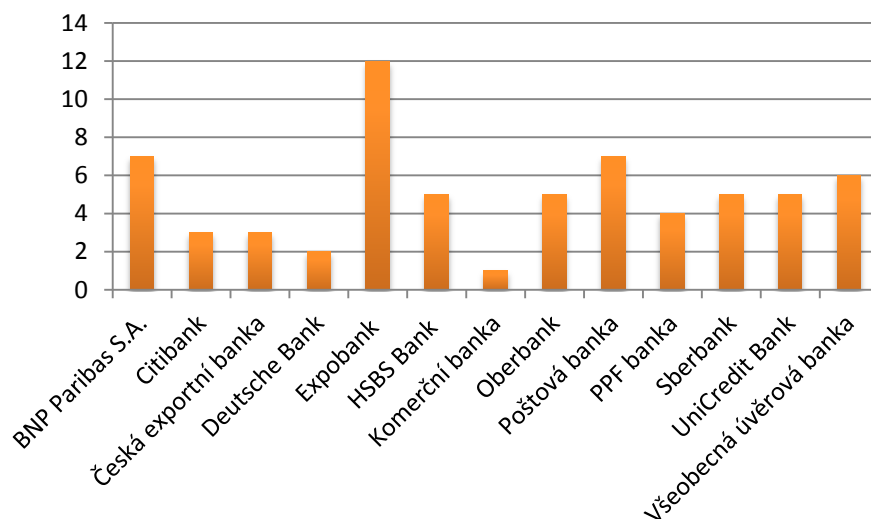
Stejně jako u exportního dokumentárního inkasa, je i v případě importního dokumentárního inkasa nezbytné si před vlastním sjednáním tohoto bankovního produktu zjistit všechny potřebné poplatky, které se k dané službě váží, protože významně ovlivňuje výslednou výši této služby.

Některé bankovní instituce nemají rozdělené poplatky pro exportní a importní dokumentární inkaso. V takovém případě je nutné rozdělit poplatky dle toho, zda se váží právě k exportnímu či importnímu typu dokumentárního inkasa.

Počet poplatků může napovědět, jak vysoká bude celková výše za tuto poskytnutou službu. Čím vyšší počet poplatků, tím vyšší může být i výsledná cena.

Následující obr. č. 9 shrnuje počty poplatků u bank, které nabízejí importní dokumentární inkaso.

Obr. č. 9: Počet poplatků u bank u importního dokumentárního inkasa

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obdobně jako v případě exportního dokumentárního inkasa, i v případě importního dokumentárního inkasa má nejvíce poplatků spojených s touto službou Expobank, celkem 12 poplatků. Po sedmi poplatcích mají BNP Paribas S.A. a Poštová banka. Naopak nejméně poplatků má Komerční banka, a to pouze dva poplatky.

I v této části práce budou banky rozděleny na pobočky zahraničních bank, které mají v České republice svou pobočku a na české banky. Vzhledem k tomu, že v případě těchto bank nedochází k žádným změnám ve výši poplatků, nebude v této části práce uváděna tab. č. 2, protože by byla téměř identická (s výjimkou dvou bank a dvou poplatků). První bankou je HSBS Bank, která má v sazebníku pro importní dokumentární inkaso zanesenou situaci pro protest směnky ve výši 500 Kč. Tato hodnota poplatku patří k nejnižším v porovnání s ostatními bankami. Druhou bankou je Poštová banka, která zařadila do svého sazebníku i převod (postoupení) dokumentárního inkasa třetí bance za poplatek ve výši 500 Kč.

Odlišná je situace v případě českých bank. Pro lepší přehlednost budou uvedeny dvě tabulky po čtyřech bankách. První tabulka tab. č. 7 ukazuje poplatky u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky.

Tab. č. 7: Poplatky u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky u importního dokumentárního inkasa (v Kč)

Typ poplatku	Citibank	Česká exportní banka	Expobank	Komerční banka
Platby/převody finančních prostředků	350 Kč			
Zrušení platby	500 Kč			
Přednostní zpracování inkasa	500 Kč			
Inkaso s negativním výsledkem		1 000 Kč		
Vedení směnky určené k inkasu v portfoliu		2 000 Kč		
Obstarání protestu směnky		1 000 Kč		
Úschova směnky s odloženou splatností			0,1 % min. 1500 Kč	
Obstarání akceptace směnky			500 Kč	
Uvolnění dokumentů bez placení			1 500 Kč	
Předání inkasního příkazu jiné bance			500 Kč	
Uvolnění zboží zasláno k dispozici banky			1 500 Kč	500 Kč
Zřízení protestu pro neplacení, neakceptaci směnky			1 500 Kč	
Aval dovozních směnek			individuálně	
Správa inkasa po splatnosti			500 Kč	
Potvrzení vystavovaná na žádost klienta k inkasu			individuálně, min. 300 Kč	
Přednostní zpracování inkasa/platby			1 000 Kč	
Změna instrukcí			750 Kč	
Opakovaná reklamace inkasních instrukcí, urgency platby			300 Kč	
Ostatní nezahrnuté činnosti				
Součet poplatků	1 350 Kč	4 000 Kč	9 850 Kč	500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

První bankou je **Citibank**, která má poplatek za platby/převody finančních prostředků ve výši 350 Kč, zrušení platby a přednostní zpracování inkasa potom za shodných 500 Kč.

Česká exportní banka vede poplatek, pokud se inkaso vrátí s negativním výsledkem ve výši 1 000 Kč, dále zpoplatňuje směnky určené k inkasu v portfoliu za 2 000 Kč a konečně za obstarání protestu směnky požaduje poplatek 1 000 Kč společně s náklady spojenými s protestem.

Expobank, banka s nejvyšším počtem poplatků za importní dokumentární inkasa, vede poplatky jak pomocí kombinované sazby, tak i paušální poplatky. Úschova směnky s odloženou splatností je jediným kombinovaným poplatkem stanoveným v relativním vyjádření a určeným zároveň pomocí minimální hranice, konkrétně 0,1 % z inkasní částky a minimálně 1 500 Kč. Poplatek uvolnění dokumentů bez placení a uvolnění zboží k dispozici banky jsou shodně ve stejné výši, 1 500 Kč. Dále zřízení protestu pro neplacení či neakceptace směnky je ve výši 1 500 Kč, k této výši se budou přičítat náklady notáře. Poplatek správa poplatku po splatnosti je účtován za správu neproplacených dokumentů po uplynutí jednoho měsíce od data jeho splatnosti sazbou 500 Kč za každý měsíc. Přednostní zpracování inkasa či platby je zpoplatněno 1 000 Kč. Pokud dojde ke změně instrukcí, bude klientovi účtováno 750 Kč. Obstarání akceptace směnky a předání inkasního příkazu jiné bance mají shodnou výši 500 Kč. Expobank má také urgenci platby a opakovanou reklamaci inkasních instrukcí, počítáno od druhé a každé další, obě shodně ve výši 300 Kč. Poslední dva poplatky má stanovené individuálně. První z nich je aval dovozních směnek, který se bude posuzovat v závislosti na bonitě klienta, způsobu zajištění, délce a riziku transakce. Posledním poplatkem je potvrzení vystavené na žádost klienta k inkasu, přičemž tento poplatek, i když je stanoven individuálně, má stanovenou minimální výši, totiž 300 Kč.

Komerční banka má pouze jeden poplatek, a to uvolnění zboží k dispozici banky za 500 Kč.

Tab. č. 8 ukazuje poplatky ostatních českých bank. Je zřejmé, že tento výčet je kratší než v předchozí uvedené tabulce, kde nejvíce figurovala banka Expobank se svými poplatky.

Tab. č. 8: Poplatky u PPF Bank, Sberbank, UniCredit Bank, a Všeobecná úvěrová banka u importního dokumentárního inkasa (v Kč)

Typ poplatku	PPF Bank	Sberbank	UniCredit Bank	Všeobecná úvěrová banka
Úschova směnky s odloženou splatností			500 Kč	
Obstarání akceptace směnky	500 Kč	500 Kč		
Uvolnění dokumentů bez placení			0,15% min. 1500 Kč	od 0,3%, min 2000 Kč
Uvolnění zboží zasláno k dispozici banky	500 Kč	1 000 Kč	1 500 Kč	min. 1 000 Kč
Zřízení protestu pro neplacení, neakceptaci směnky	1 000 Kč	1 500 Kč	2 000 Kč	min. 1 800 Kč
Změna instrukcí	250 Kč	500 Kč	1 000 Kč	min. 1 000 Kč
Opakovaná reklamace inkasních instrukcí, urgency platby				min. 1 000 Kč
Ostatní nezahrnuté činnosti				min. 1 800 Kč
Součet poplatků	2 250 Kč	3 500 Kč	6 500 Kč	8 600 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

PPF Bank má své poplatky vedeny v paušální výši. Podobně jako ostatní banky má i PPF Bank poplatek za změnu instrukcí ve výši 250 Kč a uvolnění zboží k dispozici banky za 500 Kč. Dále vybírá poplatky týkající se platby směnkou a za obstarání akceptace směnky, konkrétně 500 Kč, a za zřízení protestu proti neplacení, a za neakceptaci směnky ve výši 1 000 Kč.

Sberbank má stanovené své poplatky paušálně. Proto jsou poplatky stanovené celkovou částkou za určitý úkon. Konkrétně změna instrukcí poplatkem ve výši 500 Kč a uvolnění zboží zasláno k dispozici bance ve výši 1 000 Kč. Tato banka má zpoplatněné úkony, které souvisí s platbou pomocí směnky. Obstarání akceptace směnky je tak zpoplatněno 500 Kč a zřízení protestu pro neplacení či neakceptaci směnky 1 500 Kč. Zároveň je zatíženo skutečnými náklady, nejčastěji poplatky u notáře.

UniCredit Bank má pouze jeden kombinovaný poplatek a to vydání dokladů bez placení či vrácení neproplacených dokladů předkládající straně či vydání vrácených neproplacených dokladů. Je uveden v relativním vyjádření 0,15 % z inkasní částky a s minimální hranicí 1 500 Kč. Změna instrukcí se v této bance účtuje za 1 000 Kč a uvolnění zboží k dispozici bance za 1 500 Kč. I zde platí, že banka má zpoplatněné úkony spojené s platbou směnkou, úschovu směnky s odloženou splatností za 500 Kč a zřízení protestu pro neplacení či neakceptaci směnky za 2 000 Kč zároveň s případnými výlohami spojenými s protestem směnky.

Poslední bankou je **Všeobecná úvěrová banka**, jež má kombinovaný poplatek v případě uvolnění dokumentů bez placení od 0,3 % z inkasní částky a s minimální hranicí 2 000 Kč. Ostatní poplatky má stanovené jako minimální částky, což může vést k tomu, že konečná výše poplatku je na posouzení banky, která se nemusí držet těchto hranic. Uvolnění zboží k dispozici bance je od minimální výše 1 000 Kč, ve stejné výši je i změna instrukcí a reklamace či urgency, která je však účtována s každou druhou a další reklamací. Zřízení protestu směnky pro neplacení je ve výši 1 800 Kč a zároveň musí klient uhradit notářské poplatky podle skutečné výše směnky. Posledním poplatkem jsou ostatní nezahrnuté činnosti s minimální výší 1 800 Kč.

Poslední řádek tab. č. 8 je součtový řádek pro všechny poplatky u jednotlivých bank. Každý případ je rozdílný, proto nelze vytvořit modelovou situaci, která by zahrnuje všechny pravděpodobné scénáře, aby mohly být zahrnuty všechny poplatky. Tento součet je tedy jen orientační, ale i tak zcela jasně jako banku s **nejdražšími službami** v oblasti importního dokumentárního inkasa, určuje **Expobank**, která má souhrnnou výši poplatků 9 850 Kč. Druhá nejdražší je Všeobecná úvěrová banka se součtem svých poplatků 8 600 Kč. Poněvadž má tato banka stanovené kombinované poplatky, které se vypočítávají z inkasní částky, nebo mají stanovenou minimální hranici těchto poplatků, může být výsledný součet všech poplatků vyšší. Naopak **nejlevnější** v tomto porovnání je **Komerční banka**, s celkovým součtem 500 Kč.

5.3 Cenová analýza dokumentárního akreditivu

Aby bylo možné provést cenovou analýzu dokumentárního akreditivu, je nezbytné porozumět i procesu dokumentárního akreditivu. Proto v této podkapitole bude sledován **proces dokumentárního akreditivu** dle bankovní praxe a následně bude provedena cenová analýza.

V bankovní praxi se nevyskytuje pouze jedna cena pro dokumentární akreditivy. Výsledná cena této služby se skládá i z poplatků, které se k dokumentárnímu inkasu vztahují. Tyto poplatky jsou uvedené **v ceníku či sazebníku** bankovních institucí, které tento zajišťovací instrument nabízí.

Aby bylo možné provést komparaci jednotlivých nabídek bank, které dokumentární akreditivy nabízí, je nezbytné si tyto nabídky rozdělit. Většina bank rozlišuje dokumen-

tární akreditivy na **exportní a importní**. Nejdříve se proto budou porovnávat exportní, resp. vývozní dokumentární akreditivy a následně importní, resp. dovozní.

5.3.1 Průběh dokumentárního akreditivu dle praxe

Většinou se průběh dokumentárního akreditivu zobrazuje jako cyklus s kupujícím a prodávajícím a současně, vystavujícím a avizujícím bankou. V praxi tento zjednodušený model funguje, ale vstupuje do něj spousta rozhodování jak na straně vystavující banky, tak na straně avizující banky. Tento proces je znázorněn v Příloze B.

Prvním krokem je sepsání obchodní smlouvy (obchodního kontraktu), mezi kupujícím a prodávajícím, ve kterém si sjednají všechny podmínky, které jeden od druhého požadují.

V dalším kroku kupující předloží své bance tzv. vystavující banka (banka, která má závazek za svého klienta zaplatit dle akreditivních podmínek) žádost o vystavení akreditivu. Vystavující banka se rozhodne, buď že kupujícímu schválí limit, anebo že neschválí limit. Pokud je schválený limit, pak bude banka jednat o otevření dokumentárního akreditivu a následně akreditiv vystaví a zkontroluje potvrzení akreditivu. Výsledkem bude potvrzení akreditivu – tzn., že vystavující banka písemně potvrdí svůj závazek za svého klienta. Pokud by došlo k situaci, že vystavující banka akreditiv nepotvrdí, neznamená to, že závazek z akreditivu je neplatný. O potvrzení akreditivu vystavující banka informuje/avizuje/oznamuje avizující banku.

V tuto chvíli si avizující banka tvoří tzv. check na svého klienta, prodávajícího, a zároveň tvoří complaince na protistranu. Pak avizující banka oznamuje prodávajícímu vystavení akreditivu, načež prodávající zkontroluje akreditiv se smlouvou/kontraktem, který uzavřel s kupujícím, zda souhlasí termíny dodání, zboží či poskytnutá služba atd. Pokud se prodávající rozhodne, že akreditiv nesouhlasí s podepsanou smlouvou či kontraktem, tak zboží kupujícímu neodešle, ale pokud souhlasí, prodávající odešle zboží nebo poskytne službu kupujícímu.

Následně prodávající předá dokumenty určené v dokumentárním akreditivu avizující bance, která je zkontroluje s podmínkami akreditivu. Pokud dokumenty vyhovují, avizující banka potvrdí akreditiv vystavující bance a ta provede kontrolu zaslaných dokumentů. Pokud dokumenty vyhovují, splní požadavky uvedené v akreditivu a následně vystaví potvrzení o zaplacení. Pokud se ale vystavující banka rozhodne, že dokumenty

nevyhovují, existuje tzv. institut potvrzení, který říká, že pokud avizující banka stanoví, že přebírá stejný závazek jako vystavující banka, splní podmínky a předloží dokumenty banka avizující sama, zaplatí za svého klienta. Přebírá na sebe závazek i riziko jako vystavující banka.

Pokud dokumenty nevyhovují, zašle vystavující banka žádost o vyjádření k dokumentům. Výsledkem může být waiver, tj. vzdání se námitek vůči dokumentům, tedy akceptuje dokumenty a banka přijímá závazek nebo zcela zamítá dokumenty. Poté banka vystavující informuje avizující banku, že se vystavující banka vzdává povinnosti platit závazek a zároveň je musí okamžitě informovat, co nyní dělá s dokumenty, kterými momentálně disponuje. Buď banka oznámí, že je má k dispozici a aby avizující banka zaslala instrukce, co s nimi má vystavující banka dělat či se zeptá klienta, zda se vzdá námitek, anebo banka vrací dokumenty avizující bance. Když kupující akceptuje formální chyby v dokumentech a následně potvrdí, že zaplatí, přijímá banka zpět svůj závazek a akceptuje kupujícího vzdání se práva námitek. Může ale dojít k situaci, kdy vystavující banka prohlásí, že se kupující vzdal námitek, ale vystavující banka nepřijímá jeho vzdání se námitek. Pak se jedná o princip na bázi inkasa, kdy dokumenty jsou splatné, pokud kupující pošle peníze a pošle příkaz, vystavující banka zaplatí, pokud ne, akreditiv skončil. Např. dokumenty jsou s odloženou platbou a kupující sdělí, že se vzdává práva námitek, ale bez toho, aby vystavující banka informovala, že akceptovala kupujícímu waiver a že vstupuje zpět do závazku platit. V takovém případě, má prodávající celou platbu nepokrytou. Proto v praxi dochází k tomu, že většina bank waiver akceptuje, pokud tomu nebrání vážné důvody, např. že by bylo podezření, že byly dokumenty zfalšované. Banky se chtějí vyvarovat toho, aby narušily vztah mezi kupujícím a prodávajícím, protože pak by zde mohlo dojít k reputačnímu riziku z hlediska klienta vůči bance. Pokud by měla banka v ČR nespokojeného klienta, v okamžiku by došlo k narušení dobrého jména banky, a na to je trh v ČR velmi malý.

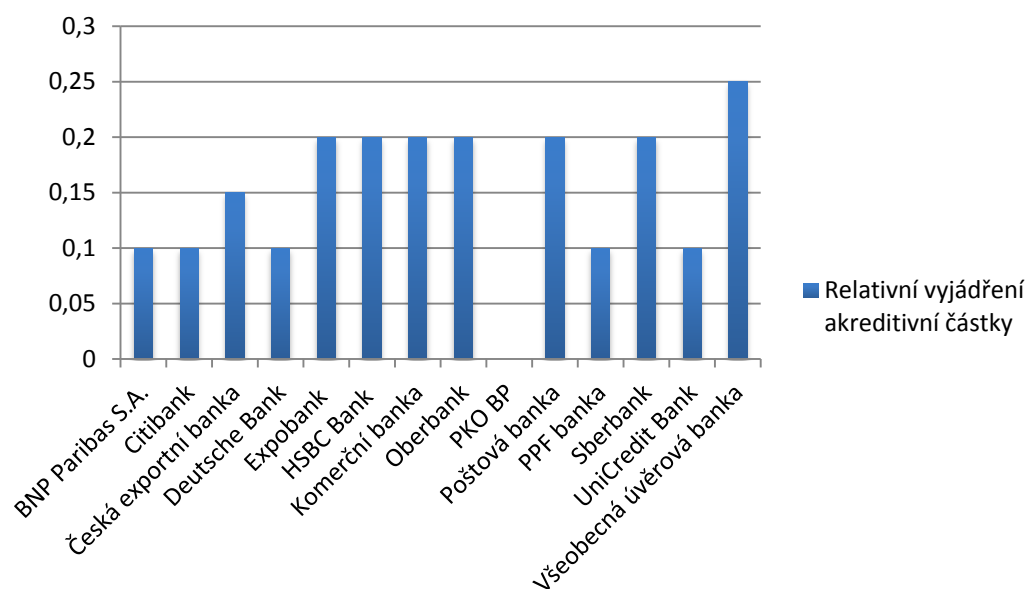
5.3.2 Exportní dokumentární akreditiv

Jak bylo uvedeno v teoretické části, dokumentární akreditiv je závazkový platební nástroj a jako takový je více rizikový pro banku, protože ta vstupuje do vztahu, kde se zavazuje, že prodávajícímu zaplatí požadovanou částku v případě, že v požadovaném termínu předloží všechny požadované dokumenty a splní všechny podmínky stanovené v akreditivu. Aby si banka byla jistá, že dostane zaplacené, má stanoveno více poplatků

než v případě exportního dokumentárního inkasa. Exportní dokumentární akreditiv se využije v případě, kdy se dodavatel obává, že mu odběratel nezaplatí a zároveň potřebuje jistotu platby za dodávané zboží či poskytované činnosti či služby, nebo když se obchoduje se zemí se zvýšeným rizikem změny politické či ekonomické situace či obchodovat s dosud neproověřeným obchodním partnerem.

Vzhledem k zainteresovanosti banky, má banka stanovené své poplatky. Budou zde porovnávány poplatky „**potvrzení akreditivu**“, které představují **závazkovou provizi** banky, tedy tu částku, ve které banka zohledňuje riziko s daným obchodem. Z tohoto důvodu je tato částka ve většině případů stanovena individuálně. Druhým poplatkem bude „**avizování akreditivu**“, který představuje komunikaci s druhou bankou bez závazku banky, je to jen služba, jenž je nezbytná k průběhu akreditivu.

Obr. č. 10: Komparace relativních vyjádření avizování akreditivu u exportního dokumentárního akreditivu (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obr. č. 10 srovnává jednotlivé banky z hlediska avizování akreditivu, přičemž tento poplatek je u většiny bank stanovován kombinovaně, tj. pomocí relativního vyjádření, tedy minimální částky a ve výjimkách i maximální částky tohoto poplatku.

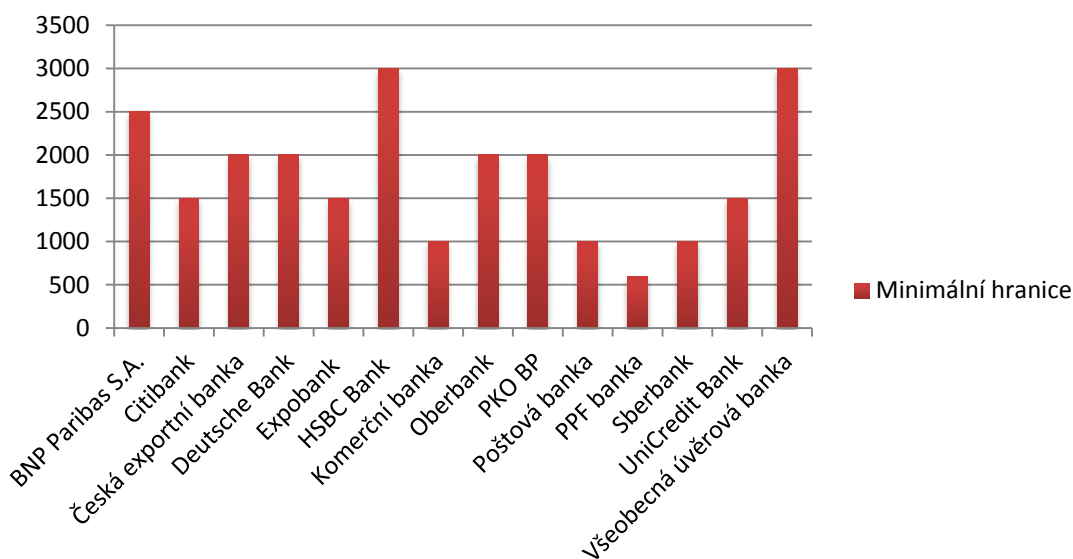
Jediná banka, která nemá stanovenou částku pomocí relativního vyjádření je polská banka PKO BP, která má stanovenou rovnou paušální částku (viz níže). **Nejvyšší procento** má Všeobecná úvěrová banka (0,25 %), přičemž tato hranice je uvedena v sazeb-

níku jako otevřený interval s „od 0,25 %“. To značí, že výsledné procento, ba i celý tento poplatek může být i mnohonásobně vyšší v závislosti na zvážení banky o rizicích daného obchodu.

Následuje téměř polovina bank, jež má stanovenou tuto hranici na úrovni 0,2 %. Konkrétně se jedná o banky Expobank, HSBS Bank, Komerční banka, Oberbank, Poštová banka, která má tuto hranici stanovenou ze sumy akreditivů a Sberbank. Česká exportní banka má nižší relativní vyjádření, 0,15 % z avizované částky. **Nejnižší hodnoty** tohoto ukazatele mají BNP Paribas S.A., Citibank, Deutsche bank z hodnoty akreditivu, PPF Banka a UniCredit Bank.

Aby šlo lépe komparovat hodnotu tohoto poplatku jako celku, je nutné komparovat i hodnotu minimální hranice, popř. maximální hranice.

Obr. č. 11: Komparace minimální hranice u avizování akreditivu u exportního dokumentárního akreditivu (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obr. č. 11 ukazuje druhou část poplatku „avizování akreditivu“, tedy minimální hranici této částky, jež je uvedena v relativním vyjádření. Rozpětí minimální hranice je od 600 Kč do 3 000 Kč. **Nejvyšší minimální hranici** mají HSBC Bank a Všeobecná úvěrová banka. Druhou nejvyšší minimální hranici má BNP Paribas S. A. (2 500 Kč). Další banky, Česká exportní banka, Deutsche Bank, Oberbank a PKO Banka mají minimální hranici na výši 2 000 Kč, přičemž PKO Banka nemá stanoven tento poplatek kombinovaně, nýbrž paušálně právě ve výši 2 000 Kč. Mezi nižší minimální hranice (1 500 Kč)

se řadí Citibank, Expobank a UniCredit Bank. Minimální hranici ve výši 1 000 Kč nabízejí Komerční banka, Poštová banka a Sberbank. **Nejnižší hranici**, jen 600 Kč nabízí potom PPF Banka.

Je nezbytné zdůraznit, že určení minimální hranice může být zavádějící, neboť pokud banka nemá stanovenou maximální hranici, výjimkou je banka BNP Paribas S.A, jež má stanovenou maximální hranici na úrovni 6 000 Kč, může být tento ukazatel o poznání vyšší.

Jak bylo zmíněno výše v úvodu této podkapitoly, exportní dokumentární akreditiv je pro banku značně rizikový z několika různých důvodů. Je to předně nedůvěra vystavující banky, dále politické riziko apod. Proto mají banky závazkovou prémii stanovenou v poplatku „potvrzení akreditivu“.

Tab. č. 9: Potvrzení akreditivu u exportního dokumentárního akreditivu u jednotlivých bank

Banka	Potvrzení akreditivu
BNP Paribas S.A.	na žádost
Citibank	dle bonity vystavující banky
Česká exportní banka	individuálně
Deutsche Bank	individuálně
Expobank	individuálně, v závislosti na bonitě vystavující banky a době trvání akreditivu, resp. odložených plateb
HSBC Bank	0,3% za 1 čtvrtletí, 0,1% za každý započatý měsíc
Komerční banka	individuálně, v závislosti na míře kreditního rizika, min. 1500 Kč
Oberbank	individuálně
PKO BP	dle dohody s klientem min. 2500 Kč
Poštová banka	0,3% ze zbývající sumy akreditivu min. 1000 Kč + riziková přírážka
PPF banka	individuálně
Sberbank	individuálně
UniCredit Bank	individuálně
Všeobecná úvěrová banka	od 0,1% z hodnoty akreditivu za každý započatý měsíc platnosti potvrzení, min. 3000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Jak ukazuje tab. č. 9, většina bank má potvrzení akreditivu stanovené individuálně, buď na žádost, nebo dle bonity vystavující banky. Tento způsob stanovení poplatku individuálně závisí na výše zmíněných rizicích. Vzhledem k tomu, že exportní dokumentární akreditiv se realizuje dle portfolia banky hlavně tam, kde působí bankovní skupina, např. Sberbank má svou bankovní skupinu v Rusku, proto bude hlavní země do které se exportuje, Rusko, musí si banka vyhodnotit, jak riziková je daná země, protože vstupuje do závazku jako protistrana vystavující bance. Musí tedy znát rizika v souvislosti s danou zemí i bankou. Každá banka má svůj **rating** podobně jako má klient rating na to, zda je ta která banka dosti věrohodná a vyplatí se s ní spolupracovat s nízkým či žádným rizikem. Rating bank stanoví ratingová agentura. Nejznámější a největší ratingové agentury jsou Moody's, Standard & Poor's a Fitch, které ohodnotí jednotlivé banky na škále A až D, přičemž skupina A, nejlepší skupina, má několik stupňů, např. AAA, AA, A, A1 a A+ v závislosti na tom, která společnost rating provádí. Pokud banka zjistí, že protistrana má nízký rating, je velmi riziková. Do takového obchodu buď nepůjde, nebo si stanoví vysoké poplatky, aby se proti tak vysokému riziku zaopatřila.

Pokud mají banky stanoven hodnotově tento typ poplatku, mívají jej rozdělen i dle časového hlediska, např. na čtvrtletí a za každý další započatý měsíc. Příkladem je HSBC Bank, která má, jako jedna z mála, stanoven tento poplatek na úrovni 0,3 % za čtvrtletí a 0,1 % za každý započatý měsíc. Oproti tomu Komerční banka má stanovenou minimální hranici ve výši 1 500 Kč, přičemž do této výše jistě mluví výše kreditního rizika, které banka daným obchodem podstupuje. PKO BP stanovuje podobně jako Komerční banka poplatek pomocí minimální hranice na úrovni 2 500 Kč po dohodě s klientem. Poštová banka dokonce rozděluje tento poplatek na klienty Poštové banky a na příležitostné klienty. Pro klienty Poštové banky je výše tohoto poplatku za první čtvrtletí ve výši 0,3 % ze zbývajících sumy akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč. K tomu si banka účtuje rizikovou přírážku, za každý další započatý měsíc 0,1% ze zbývajících sumy akreditivu, minimálně však 1000 Kč, a rizikovou přírážku. Pro příležitostné klienty platí vyšší sazba 0,4% ze zbývajících sumy akreditivu, minimálně však 1000 Kč a rizikovou přírážku; za každý další započatý měsíc 0,1% ze zbývajících sumy akreditivu, minimálně 1000 Kč a rizikovou přírážku. Navýšení pro příležitostné klienty je kvůli neznalosti klientů a tedy z toho plynoucímu vyššímu riziku oproti prověřeným stálým klientům. Poslední banka, která má stanovený tento poplatek pomocí sazby je Všeobecná úvěrová banka, jež má, podobně jako u většiny svých poplatků, hranici relativního vyjádření

stanoveno od 0,1 % z hodnoty akreditivu za každý započatý měsíc platnosti potvrzení, minimálně 3 000 Kč.

Nyní lze přikročit k porovnání nabídky jednotlivých bank. Protože většina bank má stanoveno potvrzení akreditivu individuálně, budou nejprve porovnány banky jen na základě avizování akreditivu, a potom budou komparovány banky i s potvrzeným akreditivem.

Tab. č. 10: Komparace bank na základě avizování akreditivu

Banka	Relativní vyjádření akreditivní částky (%)	Minimální hranice (Kč)
BNP Paribas S.A.	0,1	2 500
Citibank	0,1	1 500
Česká exportní banka	0,15	2 000
Deutsche Bank	0,1	2 000
Expobank	0,2	1 500
Oberbank	0,2	2 000
PPF banka	0,1	600
Sberbank	0,2	1 000
UniCredit Bank	0,1	1 500

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Tab. č. 10 komparuje banky, jež mají stanoveno potvrzení akreditivu individuálně či na základě dohody s klientem. V prvním sloupci Tab. č. 9 je uvedeno relativní vyjádření z akreditivní částky v prvním období. V takovém případě klient chce co nejnižší částku, zde konkrétně 0,1 %. Banky, které mají tuto hranici jsou BNP Paribas S.A., Citibank, Deutsche Bank, PPF banka a UniCredit Bank. V druhém sloupci je uvedena minimální hranice (v korunách). I v tomto případě platí, že klient chce co nejnižší možnou hranici. Nejnižší hranici nabízí PPF Banka, která tedy splňuje obě dvě kritéria. Proto je v tomto ohledu nejlevnější. Nutno připomenout, že minimální hranice se mohou zvyšovat v závislosti na rizicích a zároveň, že tento poplatek není jediný, který s exportním dokumentárním akreditivem souvisí. Další poplatky budou uvedeny níže.

Nyní budou komparovány banky, které mají potvrzení akreditivu z části uvedené, nejen stanovené individuálně. Tyto banky mají většinou rozdělené období, ke kterému se stanoví různé sazby poplatku, na první čtvrtletí a potom za každý započatý měsíc. Čtvrtletí

se může zdát jako dlouhá doba, ale vzhledem ke vzdálenosti např. Číny, kdy musí nejprve dojít k uzavření kontraktu, poté k dalším nezbytným činnostem včetně dopravy zboží z ČR, např. přes moře, je tato doba dostatečná. V případě, že se zboží někde zdrží či dojde k nenadálé události, má banka zpoplatněné další čekání zvýšenou sazbou za každý započatý měsíc.

Tab. č. 11: Komparace bank dle potvrzení akreditivu v číselném vyjádření

Banka	Relativní vyjádření akreditivní částky (%)	Minimální hranice (Kč)	Potvrzení akreditivu
HSBC Bank	0,2	3 000	0,3% za 1 čtvrtletí, 0,1% za každý započatý měsíc
Komerční banka	0,2	1 000	individuálně, v závislosti na míře kreditního rizika, min. 1500 Kč
PKO BP		2 000	dle dohody s klientem min. 2500 Kč
Poštová banka	0,2	1 000	0,3% ze zbývajících sumy akreditivu min. 1000 Kč + riziková přírážka; za každý další započatý měsíc 0,1% ze zbývajících sumy akreditivu
Všeobecná úvěrová banka	0,25	3 000	od 0,1% z hodnoty akreditivu za každý započatý měsíc platnosti potvrzení, min. 3000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Tab. č. 11 komparuje banky, které mají individuálně stanoveny sazby poplatku potvrzení akreditivu a současně je mají i číselně vyjádřeny. I zde je nezbytné zmínit, že tyto sazby a částky jsou jen orientační. HSBC Bank má stanoveno 0,3 % z hodnoty akreditivu za první čtvrtletí, a potom 0,1 % za každý započatý měsíc. Komerční banka uvádí ve svých sazebnících, že stanovuje tento poplatek individuálně, v závislosti na míře kreditního rizika, když nedostane zapláceno, ale zároveň stanovuje minimální hranici ve výši 1 500 Kč. PKO BP má obdobně jako Komerční banka stanoven poplatek dle dohody s klientem, minimálně však 2 500 Kč. Poštová banka má poplatek stanoven nejkomplikovaněji. Nejen že rozlišuje mezi svými klienty a příležitostnými klienty, ale též si přičítá rizikovou přírážku. Poštová banka tedy má poplatek ve výši 0,3 % ze zbývajících sumy akreditivu, minimálně 1 000 Kč a k této sumě přičítá zmíněnou rizikovou přírážku. Jde tedy o to, jak si banka vyhodnotí riziko spojené s daným obchodem nejen mezi

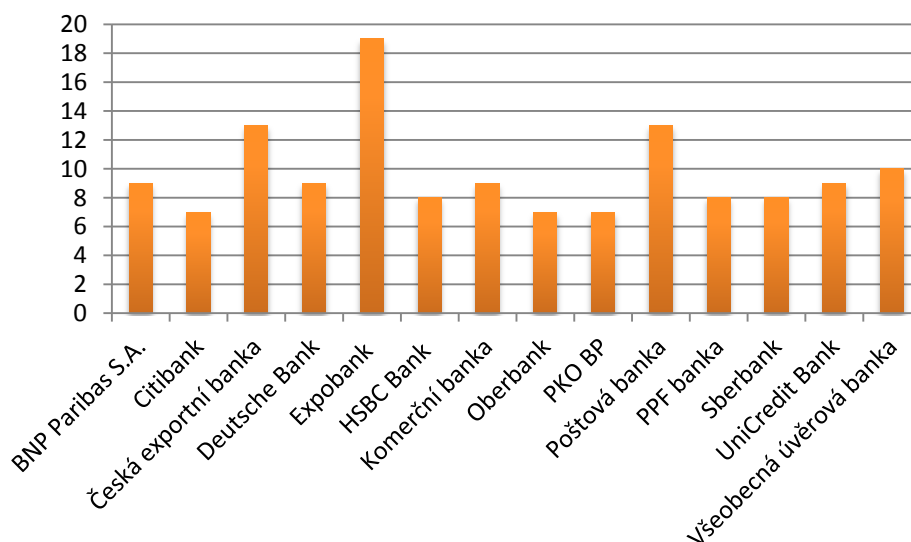
kupujícím a prodávajícím, ale i mezi sebou a vysílající bankou. Za každý započatý měsíc má obdobně jako všechny banky stanovené 0,1 % ze zbývající hodnoty akreditivu. Poslední bankou je Všeobecná úvěrová banka, jež má stanovený poplatek s výší od 0,1 % z hodnoty akreditivu za každý započatý měsíc platnosti potvrzení, s minimální hranicí 3 000 Kč. Vzhledem k výše zmíněnému klient chce co nejnižší relativní vyjádření poplatku a zároveň co nejnižší minimální hranici poplatku. Toto splňuje Komerční banka. Nutné zopakovat, že tyto částky jsou v podstatě jen orientační. Každá banka bude provádět pravidelný screening daného klienta, bude zkoumat rizikovost obchodu, rizikovost protistrany i jeho banky a dle těchto rizik stanoví příslušné hranice.

5.3.3 Poplatky u exportního dokumentárního akreditivu

U exportního dokumentárního akreditivu je banka prodávajícího, tedy avizující banka v postavení toho, kdo může potvrdit dokumentární akreditiv.

Obdobně jako u exportního dokumentárního inkasa, počet poplatků může napovědět, jakou konečnou výši poplatků klient za exportní dokumentární akreditiv zaplatí.

Obr. č. 12: Počet poplatků u jednotlivých bank u exportního dokumentárního akreditivu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obr. č. 13 ilustruje počet poplatků u exportního dokumentárního akreditivu. Ze zahraničních bank má nejvíce poplatků ve svém sazebníku Poštová banka s 13 poplatky, z českých bank má nejvíce poplatků Expobank, celkem 19 poplatků. Z toho lze usuzo-

vat, že právě Expobank bude nejdražší bankou. Všechny poplatky budou rozvedeny níže.

Banky budou opět rozděleny jako v případě analýzy importního dokumentárního akreditivu, na pobočky zahraničních bank a na české banky.

V Příloze D jsou uvedeny poplatky, které se vztahují k exportnímu dokumentárnímu akreditivu, společně s bankami BNP Paribas, Deutsche Bank, HSBC Bank a Oberbank.

První z bank je **BNP Paribas**, která má ve svých sazebnících poplatky stanovené individuálně, paušálně ale i kombinovaně. Poplatek stanovený individuálně je pouze v rámci doplňkových služeb, mezi které patří specifické poplatky související s transakcemi mezinárodního obchodu. Shodná výše 2 000 Kč je vyžadována za předavizování, předpotvrzení akreditivu a dodatku, který by chtěl prodávající dodat k akreditivu. 2 500 Kč zaplatí klient, pokud bude chtít zajistit platbu, kterou bude možné později zrušit. Mezi kombinované poplatky se shodnými sazbami patří přijetí dokumentů a zpracování dokumentů ve výši 0,15 % z hodnoty dokumentů s minimální hranicí 2 500 Kč. V případě této banky je zde i varianta poplatku „na žádost“, která znamená, že daný úkon lze vykonat pouze na žádost klienta vůči jeho bance. Mezi tyto poplatky se řadí poplatek za výkaz nepotvrzené odložené platby, za odloženou platbu pod potvrzeným akreditivem a za přijetí dokumentů.

Deutsche Bank eviduje většinu svých poplatků v kombinované formě. Prvním z poplatků, který je stanoven paušální částkou je předavizování, za něž se účtuje 1 Kč. Dalšími poplatky jsou zrušení nebo vyvedení akreditivu z evidence při nečerpání a změna akreditivních podmínek, oba po 1 500 Kč. Mezi kombinované poplatky se řadí přijetí a zpracování dokumentů za 0,3 % z hodnoty akreditiv a v minimální výši 4 000 Kč. Některé banky mají tento úkon rozdělený na dva poplatky, ale Deutsche Bank má tyto dvě činnosti zahrnuté pod jeden poplatek. Pokud dojde k předběžné kontrole dokumentů, klientovi je účtováno 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 4 000 Kč. Převod akreditivu je ve výši 0,2 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 3 000 Kč. Postoupení výtěžku z akreditivu, tedy převod finančních prostředků, výnosu, od vystavující bance avizující bance, je ve výši 0,15 % s minimální hranicí 2 000 Kč. Pokud banka přijme dokumenty a zpracuje je, bude banka po klientovi požadovat uhradit 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 4 000 Kč. Pokud akreditiv této banky nebude potvrzen, pak za sledování těchto nepotvrzených akreditivů je určena sazba ve výši

0,4 % p. a. s minimální hranicí 2 000 Kč. Riziková odměna za odloženou splatnost potvrzených akreditivů je stanovena individuálně na základě posouzení banky v závislosti bonitě klienta, ratingu vystavující banky a dalších interních faktorech banky.

HSBC Banka má pouze poplatky stanovené paušálně nebo kombinované poplatky. Mezi paušální poplatky patří předavizování ve výši 1 000 Kč, změna akreditivních podmínek a registrace akreditivu shodně ve výši 1 500 Kč a převod výnosu akreditivu ve prospěch klienta jiné banky a vystavení neodvolatelného příkazu k úhradě či oznámení o postoupení výtěžku z akreditivu oba shodně ve výši 2 000 Kč. Mezi kombinované poplatky patří převod akreditivu, kdy klient zaplatí 0,5 % z převáděné částky s minimální hranicí 3 000 Kč. Výplatu akreditivu má tato banka rozdělenou do dvou skupin. První je výplata akreditivu, kdy je akreditiv čerpatelný zaplacením nebo nepotvrzený s odloženou splatností potom je výše poplatku 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 3 000 Kč. Druhou je výplata akreditivu, kdy je akreditiv potvrzený s odloženou splatností. V takovém případě je výše poplatku nižší, 0,15 % za každý započatý měsíc s minimální hranicí 3 000 Kč.

Oberbank má pouze dva poplatky stanovené individuálně, a to převod akreditivu a příslib postoupení plnění z akreditivu. Naopak paušální poplatky má vedeny ve stejné výši, 1 000 Kč. Je to změna akreditivu a předběžnou kontrolu má tato banka rozdělena do dvou situací, první nastává, když se jedná o předběžnou kontrolu úplných, případně neúplných dokumentů, druhá když je prováděna každá další předběžná kontrola. Kombinovanými poplatky jsou odložená platba v rámci potvrzeného akreditivu a to ve výši 2,4 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč a převzetí dokumentů nebo výplata akreditivu ve výši 0,3% z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč.

V Příloze E je uveden zbytek bank a jejich poplatků u exportního dokumentárního akreditivu. Konkrétně jde o PKO Bank, Poštovou banku a PPF Bank.

Další zahraniční bankou je **PKO Bank**, kde je avízo dalších změn zpoplatněno částkou 1 500 Kč. Další poplatek při zjištění nesrovnalostí od příjemce vyžaduje ve výši 2 000 Kč. Předběžné zkoumání dokumentů má tato banka rozdělena dle toho, zda se jedná o jeden dokument, v takovém případě klient zaplatí 400 Kč, anebo pokud jde o sadu dokumentů, pak klient zaplatí 2 000 Kč. Rozpětí výše poplatku u posouzení podmínek dokumentárního akreditivu se pohybuje od minimální hranice 2 000 Kč do maximální hranice 4 000 Kč. Banka bude v případě stanovení výše poplatku u vystavení

neodvolatelného závazku úhrady vycházet z dohody s klientem, ale minimální výše bude přinejmenším 3 000 Kč. Jediné dva poplatky, které jsou stanoveny kombinovaně, jsou převod dokumentárního akreditivu, tzv. transfer, ve výši 0,25 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 2 500 Kč a provize za odložení termínu platby, která se platí za každý započatý měsíc ve výši 0,15 % s minimální hranicí 1 000 Kč.

Banka, s nejvyšším počtem poplatků mezi zahraničními bankami působícími v České republice, je slovenská **Poštová banka**. Většinu svých poplatků má stanovenou kombinovaně. Výjimku tvoří poplatky stanovené paušální částkou, kterými jsou změna podmínek s ostatními změnami akreditivu ve výši 1 000 Kč, dále postoupení (avizování) akreditivu (i dokumentů) třetí bance ve stejné výši a konečně zrušení akreditivu ve výši 1 500 Kč. Negociace akreditivu je stanovená smluvně a ostatními službami se rozumí vydání osvědčení, vydání bankovních stanovisek spolu s informacemi o úvěruschopnosti či vydání stanovisek jiných bank, vydání nebo potvrzení informací o klientovi pro účely auditu, vydání potvrzení o bankovní operaci nebo vydání výzvy v případě neoprávněného záporného zůstatku. Suma těchto poplatků činí 4 060 Kč. Ostatní poplatky, které banka eviduje ve svém sazebníku, jsou kombinované poplatky. Poplatek za zpracování dokumentů je ve výši 0,15 % ze sumy dokumentů s minimální hranicí 1 000 Kč. Výplatu akreditivu má banka rozdělenou na výplatu akreditivu z každé promptně vyplacené sumy ve výši 0,25 % ze sumy dokumentů s minimální hranicí 1 000 Kč, dále na výplatu akreditivu s odloženou platbou do 30 dnů ve výši 0,25 % ze sumy dokumentů s minimální hranicí 1 000 Kč, a na výplatu akreditivu za každý započatý měsíc po prvním měsíci ve výši 0,1 % ze sumy akreditivů s minimální hranicí 1 000 Kč. Podobně rozdělena je i změna podmínek, kdy je v případě zvýšení sumy či prodloužení u avizovaného akreditivu účtováno 0,2 % ze zbývajících sumy akreditivů s minimální hranicí 1 000 Kč, a v případě zvýšení sumy či prodloužení u potvrzeného akreditivu 0,3 % ze zbývajících sumy akreditivů s minimální hranicí 1 000 Kč. Pokud banka převádí akreditiv na druhého příjemce, který je klientem třetí banky, klient zaplatí 0,25 % ze zbývajících sumy akreditivů s minimální hranicí 1 500 Kč a postoupením výnosu je ve výši 0,1 % z výnosu s maximální částkou 1 500 Kč.

Poslední bankou je **PPF banka**. Ta má naopak od Poštové banky většinu svých poplatků stanovených paušální částkou, a jen tři poplatky má vyjádřené kombinovaně. První z kombinovaných poplatků je rozdělen dle měny akreditivu. Přijetí dokladů, přezkou-

mání a výplata akreditivu je ve výši 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 500 Kč oproti přijetí dokladů. Přezkoumání a výplata akreditivu v českých korunách, je s poplatkem 0,2 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč. Převod akreditivu je zpoplatněn 0,2 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 500 Kč. Mezi paušální poplatky se řadí předkontrola dokumentů ve výši 1 200 Kč, dále uvolnění zboží k dispozici bance ve výši 500 Kč, změna akreditivu, kdy se platí za každou změnu, mimo zvýšení, 1 000 Kč a postoupení výnosu z platby včetně její provedení ve výši 1 000 Kč.

Nyní budou analyzovány poplatky českých bank. Všechny české banky mají poplatky, které byly uvedeny v analýze poplatků poboček zahraničních bank. V Příloze F a v Příloze G jsou uvedeny banky a jejich poplatky, které se vztahují k exportnímu dokumentárnímu akreditivu.

První bankou je **Citibank**. Tato banka má většinu svých poplatků stanovenou pomocí paušální částky, pouze dva poplatky jsou určeny kombinovaně. Mezi tyto kombinované poplatky patří převod akreditivu, 0,2 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 4 000 Kč, a druhým poplatkem je akceptace dokumentů ve výši 0,15 % z hodnoty předložených dokumentů s minimální hranicí 3 000 Kč. Paušálními poplatky jsou předběžné avízo akreditivu ve výši 200 Kč, dále předběžná kontrola dokumentů ve výši 2 000 Kč, převod finančních prostředků do jiné banky v České republice ve výši 1 250 Kč, postoupení výtěžku z akreditivu ve výši 1 500 Kč a posledním poplatkem jsou jiné změny, které jsou zpoplatněny částkou 1 500 Kč.

Česká exportní banka má jako jediná banka uvedenu výši poplatku avizování akreditivu v rámci exportního financování vystaveného ve prospěch českého vývozce, pokud je jeho vystavení výslovně požadováno Českou exportní bankou jako bez poplatku. Mezi individuální poplatky, které banka stanovuje, je avizování akreditivu nad ekvivalent 1 mil. eur, potvrzení akreditivu, zvýšení částky a/nebo prodloužení potvrzeného akreditivu a posledním je výplata akreditivu, resp. přezkoumání dokumentů při akreditivu nad ekvivalent 1 mil. eur. Kombinované poplatky má banka stanoveny pouze dva, a to výplatu z akreditivu, již banka myslí přezkoumání dokumentů ve výši 0,25 % z částky převedeného akreditivu min. 1 000 Kč a převod akreditivu ve výši 0,15 % z částky převedeného akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč. Předběžnou kontrolu dokumentů banka provede po úhradě 80 Kč za každý dokument, přičemž má stanovenou maximální

hranici 1 000 Kč. Pokud dojde k zaregistrování akreditivu, klient zaplatí 1 000 Kč, stejnou výši zaplatí i v případě změny akreditivu (mimo zvýšení částky), při převodu výnosu akreditivu ve prospěch klienta jiné banky v ČR, při oznámení o postoupení výtěžku z akreditivu a/nebo při přijetí neodvolatelného příkazu k úhradě či zrušení nebo vyvedení akreditivu z evidence při nečerpání.

Nejvyšší počet poplatků, z českých bank, vykazuje **Expobank**. Kromě relativně velkého počtu poplatků má tato banka stanoveny více poplatků individuálně. Mezi ně patří konzultační činnost v souvislosti s dokumentárním akreditivem, jednorázový smluvní poplatek u forfaitingu a návrh znění dokumentárního akreditivu, který je sice stanoven individuálně, ale s dovětkem, že bude zpoplatněn minimálně 3 000 Kč. U ostatních poplatků stanovených individuálně závisí na bonitě vystavující banky a době trvání akreditivu, resp. odložených plateb. Těmito poplatky jsou poplatek za převzetí rizika při forfaitingu nepotvrzených akreditivů, odložená platba v rámci potvrzeného akreditivu a poplatek za potvrzení akreditivu či navýšení částky potvorného akreditivu nebo prodloužení platnosti potvrzeného akreditivu. K individuálním poplatkům se dá zařadit i předběžná kontrola dokumentů, při které je první kontrola zdarma, každá další kontrola je zpoplatněna s minimální hranicí 1 000 Kč do maximální výše 5 000 Kč. Expobank má také stanoveny kombinované poplatky, těmito poplatky jsou poplatek za zpracování akreditivu ve výši 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 500 Kč, převod akreditivu ve výši 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 3 000 Kč a poplatek za dohled u nepotvrzených akreditivů s odloženou splatností bez forfaitingu ve výši 0,15 % z hodnoty akreditivů s minimální hranicí 1 500 Kč. Ostatní své poplatky má banka stanoveny paušálně. Částku 300 Kč klient zaplatí za opakovanou reklamaci neposkytnutých instrukcí, počítáno od druhé a každé další reklamace, 1 000 Kč klient zaplatí za předavízo akreditivu, za avizování akreditivu jiné bance, za přednostní zpracování dokumentárního akreditivu a za registrace akreditivu či změny. Konečně 1 500 Kč klient zaplatí za změnu podmínek akreditivu, uzavření nečerpaného akreditivu či zrušení akreditivu před datem platnosti a při nesrovnalosti v dokumentech, které se musí opravit.

Komerční banka má všechny své poplatky stanoveny v dané výši, žádný z poplatků není určen individuální výši. Také má ale banka stanovenou většinu svých poplatků kombinovanou formou, přičemž je krom sazby vyjádřené v relativním vyjádření, stano-

vena jen minimální hranice daného poplatku. Může tedy konečná výše poplatku dosahovat vyšších hodnot. Mezi tyto kombinované poplatky patří avizování, včetně avizování navýšené hodnoty akreditivu vystaveného Komerční bankou ve výši 0,1 % z avizované hodnoty či z navýšené hodnoty s minimální hranicí 500 Kč. Dalším poplatkem je kontrola dokladů a výplata akreditivu ve výši 0,3 % z vyplacené částky s minimální hranicí 1 000 Kč, výplata akreditivu vystaveného komerční bankou ve výši 0,125 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč, kontrola a odesílání dokladů k inkasu, kontrola a uvolnění předložených dokladů bez placení ve výši 0,3 % z částky dokladů s minimální hranicí 1 000 Kč a převod akreditivu ve výši 0,15 % z převedené částky s minimální hranicí 2 000 Kč. Ostatní poplatky má banka stanoveny paušální částkou, za změnu si banka inkasuje 750 Kč, za závady v dokladech 500 Kč, příslib postoupení výtěžku je za poplatek 2 000 Kč a příprava forotu mimo Komerční banku za 3 000 Kč.

Příloha H ukazuje poplatky u exportního dokumentárního inkasa v u Sberbank, UniCredit Bank a u Všeobecné úvěrové banky.

Sberbank patří mezi banky s menším počtem poplatků. Její poplatky jsou jak kombinované tak paušálně stanovené. Mezi paušální poplatky patří předavizo akreditivu ve výši 500 Kč, dále změna podmínek akreditivu ve výši 1 500 Kč, zrušení akreditivu a vyřazení z evidence při jeho nečerpání ve výši 500 Kč, oznámení o postoupení výnosů z akreditivu ve výši 1 000 Kč a posledním je avizování akreditivu jiné bance, pokud akreditiv není avizován přímo oprávněnému ve výši 3 000 Kč nebo ekvivalent v měně akreditivu, např. pokud bude akreditiv veden v eurech, bude tento poplatek odpovídat, dle denního kurzu vyhlášeného Českou národní bankou k 8. dubnu 2018 1 euro = 25,340 Kč, ekvivalentu zhruba 118,39 eur. Mezi kombinované poplatky se řadí registrace akreditivu na žádost oprávněného nebo klienta ve výši 0,1 % z hodnoty akreditivu v intervalu od 1 000 Kč do 5 000 Kč, dále převzetí a kontrola dokumentů, zaslání do vystavující, resp. korespondenční banky ve výši 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč. Posledním poplatkem je převod akreditivu ve výši 0,25 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč.

UniCredit Bank má pouze předkontrolu dokumentů stanovenou individuálně. Odložená splatnost u potvrzených akreditivů je u první kontroly zdarma, u každé další je zpoplatněna individuálně, přičemž minimální hranice je 1 000 Kč a maximálně 5 000 Kč.

Mezi kombinované poplatky patří přijetí dokladů a výplata včetně kontroly ve výši 2 000 Kč za každou změnu a převod akreditivu ve výši 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální výší 3 000 Kč. Ostatní poplatky jsou stanovené pevnou částkou za daný úkon. Prvním je předavízo ve výši 1 500 Kč, kontrola odložené splatnosti u nepotvrzených akreditivů ve výši 2 000 Kč a stejnou částku si banka účtuje za zrušení či ukončení platnosti nevyužitého akreditivu i za změnu podmínek, přičemž každá změna se účtuje ve výši 2 000 Kč. Posledním poplatkem je postoupení výnosu z akreditivu ve výši 3 000 Kč.

Poslední bankou je **Všeobecná úvěrová banka**. Tato banka nemá pevně stanovené poplatky. U předchozích bank sice rovněž existují kombinované poplatky, ale je u nich dáno relativní vyjádření z určité hodnoty nebo jsou určeny paušální částkou. Všeobecná úvěrová banka má jak kombinované poplatky, tak paušální částky, ale vždy s vyjádřením „od“ nebo minimálně. Jediný poplatek, jenž je stanoven obdobně jako u ostatních bank, je odložená platba ve výši 0,25 % z hodnoty dokladů za každý započatý měsíc odloženého placení s minimální hranicí 2 000 Kč. Mezi další kombinované poplatky se řadí předkontrola dokumentů s výší od 0,05 % z hodnoty dokladů s minimální hranicí 1 000 Kč, výplata a kontrola dokladů s výší od 0,3 % z hodnoty dokumentů s minimální hranicí 1 500 Kč a převod akreditivu ve výši od 0,3 % z hodnoty převáděného akreditivu s minimální hranicí 3 000 Kč. Mezi ostatní poplatky se řadí předběžné avízo akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč, změna podmínek akreditivu ve výši minimálně 2 000 Kč, ke které se bude přičítat i avizovací poplatek za navýšení akreditivu, zrušení či nepoužití akreditivu ve výši minimálně 3 000 Kč, potvrzení o postoupení plnění ve výši minimálně 2 000 Kč za vystavení potvrzení, poplatek za nesrovnalosti v dokladech ve výši minimálně 1 500 Kč konečně ostatní nezahrnuté činnosti ve výši 1 800 Kč.

Součet poplatků u jednotlivých bank je proveden z minimální hranice v Kč. Pokud byla uvedena rozdílná cena u kontroly dokumentů za dokument a za sadu, součet byl tvořen z této částky. Závěr získaný součtem je jednoznačný.

Nejdražší bankou ze **zahraničních bank** je **Deutsche Bank**, jejíž součet všech poplatků u exportního dokumentárního akreditivu činí 18 001 Kč, naopak **nejlevnější** je **Oberbank** se součtem 5 000 Kč. V případě **českých bank** jsou nejdražšími dvě banky s 18 800 Kč za poplatky, totiž **Expobank**, jež má rovněž nejvyšší počet poplatků a **Vše-**

obecná úvěrová banka. Naopak **nejlevnější** je **Sberbank**, s celkovou výší poplatků 6 500 Kč.

Předchozí kalkulace podává jen **orientační** závěry, protože do konečné výše poplatků vstupují různé proměnné, které nelze v této analýze promítnout, stejně jako velký počet individuálně stanovených poplatků, které mohou výši poplatků výrazně zvýšit.

5.3.4 Importní dokumentární akreditiv

Obdobně jako u exportního dokumentárního akreditivu, i v případě importního dokumentárního akreditivu dochází z pohledu banky k závazkovému vztahu, proto i náklady s ním spojené bude mít banka vyšší než v případě dokumentárního inkasa. Importní dokumentární akreditiv se využije, pokud odběratel nemá dostatečnou důvěru ve schopnost dodavatele dodat požadované zboží, v případě, že začínají obchodovat s dosud neproověřeným obchodním partnerem či pokud chtějí prokázat dodavateli svou ochotu platit.

Komparace bude provedena na závazkovém typu poplatku, a to je v případě importního dokumentárního akreditivu „**otevření akreditivu**“ nebo „**vystavení akreditivu**“. Vystavením akreditivu se totiž banka zavazuje, že dokumenty, které odpovídají všem klientovým požadavkům, převezme a následně za ně poskytne výplatu.

Tab. č. 12: Komparace bank dle poplatku otevření/vystavení akreditivu

Banka	Relativní vyjádření (%)		Minimální hranice (Kč)	
	kvartálně	měsíčně	kvartálně	měsíčně
BNP Paribas S.A.	individuálně			
Citibank	individuálně		4 000	—
Česká exportní banka	0,2	—	1 000	—
Deutsche Bank	1,2	—	12 000	—
Expobank	0,1	—	1 500	—
HSBC Bank	0,3	0,1	—	—
Komerční banka	0,3	0,1	1 000	1 000
Oberbank	individuálně			
PKO BP	0,2	—	2 000	—
Poštová banka	0,3	0,1	2 000	1 000
PPF banka	0,3	0,15 (Q)	1 500	1 000
Sberbank	0,3	0,1	3 000	1 000
UniCredit Bank	4 000 Kč		1 000	—
Všeobecná úvěrová banka	od 0,1	—	3 000	—

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

U importního dokumentárního akreditivu je sice pouze jeden závazkový poplatek pro banku, ale o to komplikovaněji je stanoven. Tab. č. 12 ukazuje souhrn jednotlivých bank a výši poplatku. Většina bank má tento poplatek stanoven kombinovaně, ale jsou tu banky, které uvádějí rovnou výši poplatku jako individuální, konkrétně **BNP Paribas S.A.** a **Oberbank**. **Citibank** má jen polovinu poplatku stanovenou individuálně, konkrétně relativní vyjádření z hodnoty akreditivu. Minimální hranice tu musí být 4 000 Kč.

V prvním sloupci tab. č. 11 je uvedeno relativní vyjádření a ve dvou podsloupcích je vyjádřena tato hodnota za kvartál (90 dnů) a za každý další započatý měsíc (30 dnů), pokud není uvedeno jinak. Je tedy nezbytné rozlišovat i časové hledisko trvání akreditivu. Druhý sloupec představuje minimální hranici v Kč a dva podsloupce jsou rozdělené na kvartál a na každý další započatý měsíc. Existuje jen několik bank, které takto komplikovaně rozdělují své poplatky. Většina bank si vystačí s kvartálním poplatkem, přičemž dodávají, že hodnoty jsou minimální a mohou se zvyšovat v závislosti na rizikovitosti obchodu.

Nejprve tedy budou komparovány banky, jež rozdělují poplatky dle časového kritéria. První z nich je **Komerční banka**, která má poplatek za první čtvrtletí ve výši 0,3 %, avšak zároveň rozlišuje výši tohoto poplatku i dle výše hodnoty akreditivu - čím vyšší hodnota akreditivu, tím nižší bude tento poplatek. Konkrétně při částce nad 30 mil. Kč bude hodnota tohoto poplatku 0,25 %, při částce nad 150 mil. Kč bude hodnota poplatku již jen 0,2 %. Minimální hranice ovšem zůstává vždy stejná, tj. 1 000 Kč a to i v případě měsíčního poplatku. Současně k tomuto poplatku bude připočtena i individuální riziková přírážka na základě výše kreditního rizika. **Poštová banka** má uvedené poplatky shodně jako Komerční banka, 0,3 % za první čtvrtletí, 0,1 % za každý další započatý měsíc. Změna nastává ve výši minimální kvartální výše v hodnotě 2 000 Kč a částka pro minimální měsíční výši činí 1 000 Kč. **PPF banka** má stanovené kvartální relativní vyjádření z hodnoty akreditivu ve výši 0,3 %, a minimální výši tohoto poplatku uvádí 1 500 Kč. PPF banka nemá jako jediná poplatek určen za každý další započatý měsíc, nýbrž za každé započaté čtvrtletí, a to ve výši 0,15 %, minimálně 1 000 Kč. Zároveň k tomuto poplatku náleží individuální riziková přírážka v závislosti na míře úvěrového rizika (= kreditní riziko). Poslední bankou je **Sberbank**, která má stanovené relativní vyjádření z hodnoty akreditivu ve výši 0,3 % za první čtvrtletí, minimálně

3 000 Kč, za další započatý měsíc 0,1 %, minimálně 1 000 Kč. I zde si banka následně účtuje individuální rizikovou přírážku.

Zajímavostí je stanovení poplatků u **HSBC Bank**, která nemá stanoveny žádné minimální hranice, jen má určeno relativní vyjádření z hodnoty akreditivu. Konkrétně při prvním čtvrtletí za 0,3 % a za každý další započatý měsíc ve výši 0,1 %. Tato banka má tedy místo minimální hranice u stanovených relativních vyjádření stanovenou rizikovou přírážku za rok (p. a.), která je splatná v den otevření akreditivu po celou dobu splatnosti akreditivu. Jinou zajímavostí je stanovení poplatku u **UniCredit Bank**. Tato banka nemá stanoven relativní vyjádření z hodnoty akreditivu, ale paušální částku, 4 000 Kč. Zároveň se k této sumě připočítává riziková přírážka stanovená relativně za rok (p. a.) dle bonity klienta účtovaná za příslušné období, minimálně však 1 000 Kč za každé započaté tři měsíce.

Česká exportní banka má stanoven poplatek ve výši 0,2 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč. **Deutsche Bank** má hodnotu 1,2 % p. a. z hodnoty akreditivu, a současně nejvyšší hodnotu minimální hranice, totiž 12 000 Kč. Oproti tomu **Expobank** má stanovené relativní vyjádření ve výši 0,1 % měsíčně, přičemž minimální hranice je ve výši 1 500 Kč za měsíc. K této částce se bude přičítat individuální závazková prémie s ohledem na bonitu klienta, způsobu zajištění, délku a rizika transakce atd.. **PKO BP** má určený poplatek ve výši 0,2 % z hodnoty akreditivu a zároveň minimální hranici 2 000 Kč. **Všeobecná úvěrová banka** má již tradičně stanovené relativní vyjádření od 0,1 % z hodnoty akreditivu za každý započatý měsíc, minimálně v hodnotě 3 000 Kč.

Konstatovat, která banka je nejlevnější, je velmi problematické, protože převážná část konečné výše poplatků se stanovuje individuálně. Zde je zřetelně vidět, jak musí banky při rozhodování o dokumentárním akreditivu přistupovat individuálně nejen ke každému klientovi, ale i ke každému obchodu.

Aby bylo přesto možné jednotlivé relativní vyjádření mezi sebou komparovat, je nutné si přepočítat dané hodnoty k jednomu období, protože banky ho nemají shodně uvedené (jedna banka má kvartál, druhá měsíc, třetí rok). K takovému určení slouží vzorec **efektivní úrokové sazby** (1) dle autorů Šiba a Širůček (2017), kde tato sazba odpovídá takové nominální úrokové sazbě, která vyjádří za jeden rok stejnou výši kapitálu, i když s ní úročíme m -krát do roka. Tedy musí platit:

$$r_e = (1 + r)^p - 1 \quad (1)$$

kde:

r_e efektivní úroková sazba,

r ... úroková sazba za úrokové období,

p ... počet úrokových období za rok.

Po přepočtení úrokových sazeb jednotlivých bank pomocí efektivní úrokové míry budou původní úrokové sazby vyšší. Vzhledem k tomu, že úrokové sazby jsou v řádu desetin procent, bude rozdíl proti původní výši minimální viz tab. č. 13.

Tab. č. 13: Vypočtená efektivní úroková míra (v %)

Banka	Efektivní úroková míra (%)
BNP Paribas S.A.	—
Citibank	—
Česká exportní banka	0,2001834
Deutsche Bank	1,2000000
Expobank	0,1000458
HSBC Bank	0,3003377
Komerční banka	0,3003377
Oberbank	—
PKO BP	0,2001501
Poštová banka	0,3003377
PPF banka	0,3003377
Sberbank	0,3003377
UniCredit Bank	—
Všeobecná úvěrová banka	0,1000458

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Tab. č. 13 komparuje jednotlivé banky po přepočtení úrokové sazby na stejnou jednotku času, tj. jeden rok. Jak bylo zmíněno výše, vzhledem k nízké sazbě je rozdíl zřetelný až v řádu desetitisícin procent. **Nejdražší** je stále banka Deutsche Bank s 1,2 % p. a., **nejlevnější** pak Expobank a Všeobecná úvěrová banka shodně s 0,1000458 % p. a., ačkoliv zde je nezbytné připomenout, že tato banka má většinu svých poplatků uvedenou ve výši „od“, tzn. výsledná výše poplatku může být i mnohonásobně vyšší. Ostatní banky

se pohybují v rozpětí od 0,2001501 % p. a. do 0,3003377 % p. a. Banky, u nichž není uvedena žádná hodnota, si určují výši poplatku individuálně na základě různých faktorů.

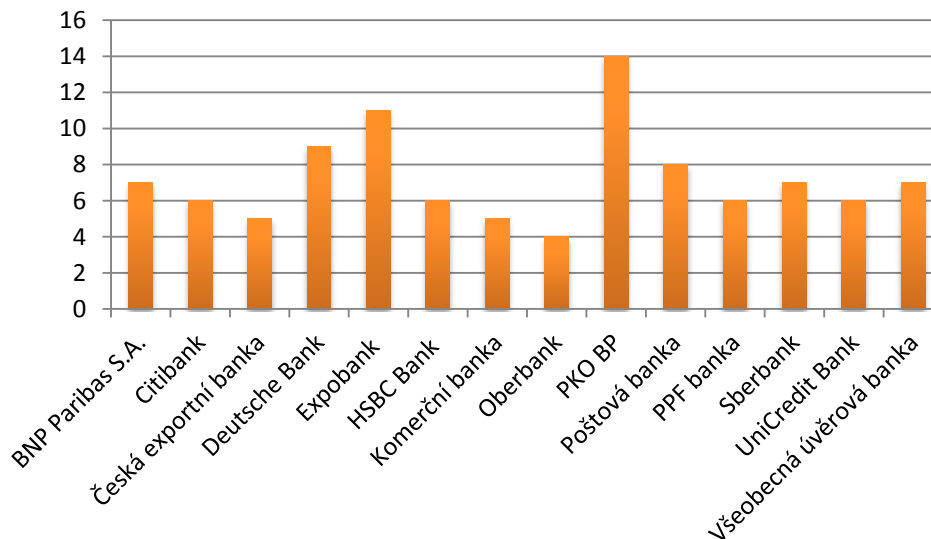
Je nutné zopakovat, že tato komparace je jen orientační. V praxi mohou být částky poplatku vyšší. Vzhledem k závazkové závaznosti banky je nutné zohlednit všechny poplatky, které se týkají importního dokumentárního akreditivu.

5.3.5 Poplatky u importního dokumentárního akreditivu

U importního dokumentárního akreditivu je banka kupujícího, tzn. vystavující banka v pozici toho, kdo zaplatí za kupujícího akreditivní částku. Není na druhou stranu v tak rizikovém postavení, aby nevěděla, zda bude zapláceno či ne, jako tomu je v případě exportního dokumentárního akreditivu. Přesto si banka zaplatí v podobě poplatků za tuto službu.

Obdobně jako u exportního dokumentárního akreditivu počet poplatků napoví, jakou konečnou výši klient za importní dokumentární akreditiv zaplatí.

Obr. č. 13: Počet poplatků u jednotlivých bank u importního dokumentárního akreditivu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obr. č. 12 ukazuje, kolik poplatků vztahujících se k importnímu dokumentárnímu akreditivu mají jednotlivé banky ve svých cenících. **Nejvyšší** počet poplatků má polská PKO BP, která má 14 poplatků, druhou nejvyšší je Expobank s 11 poplatky. Naopak **nejméně** poplatků má Oberbank s pouhými 4 poplatky.

Obdobně jako u analýzy poplatků u exportního dokumentárního akreditivu i zde budou, pro přehlednost, banky rozděleny na pobočky zahraničních bank. Patří sem konkrétně BNP Paribas SA, Deutsche Bank, HSBC Bank, Oberbank, PKO BP a Poštová banka. Z českých bank byly sledovány Citybank, Česká exportní banka, Expobank, Komerční banka, PPF banka, Sberbank, UniCredit Bank a Všeobecná úvěrová banka.

Poplatky u importního dokumentárního akreditivu jsou rozsáhlejší než v případě importního dokumentárního inkasa a to právě kvůli závazkovému vztahu banky. Podrobná komparace poplatků, které banky BNP Paribas, Deutsche Bank a HSBC Bank nabízí je uvedena v Příloze I.

První zahraniční bankou je **BNP Paribas**, která si za předavizování, předoznámení, a změnu akreditivu účtuje 2 000 Kč. Výplatu akreditivu má určenou pomocí kombinovaného poplatku ve výši 0,3 %, přičemž minimální hranice je 2500 Kč. Dalším kombinovaným poplatkem je uvolnění zboží bance ve výši 0,15 % z hodnoty akreditivu, min. v hodnotě 2 500 Kč. Za zrušení vydaného akreditivu klient zaplatí 5 000 Kč, a poplatek za platbu s možností jejího zrušení je ve výši 2 500 Kč. Doplnkové služby, do nichž se řadí korespondence a dále specifické poplatky související s transakcemi mezinárodního obchodu se účtují individuálně, podobně jako odložená platba. Ovšem v tomto případě je uvedena minimální hranice 2 500 Kč.

U **Deutsche Bank** je výše poplatku u předavizování 1 Kč, jak to má banka uvedeno ve svém sazebníku. Pokud by chtěl klient změnu akreditivu, zaplatí 1 500 Kč, stejně jako u zrušení již vydaného akreditivu. Individuální poplatek je stanoven pouze v rizikové odměně za odloženou splatnost převážně potvrzených akreditivů. Ostatní poplatky jsou stanoveny kombinovaným způsobem. Přijetí a zpracování dokumentů je ve výši 0,3 % z hodnoty akreditivu s minimální hranicí 4 000 Kč, stejně jako předběžná kontrola dokumentů. Banka si účtuje i za sledování splatnosti nepotvrzených akreditivů, úroková míra je ve výši 0,4 % p. a. minimálně 2 000 Kč. Převod akreditivu je ve výši 0,2 % z hodnoty akreditivu, min. 3 000 Kč. Posledním poplatkem je postoupení výnosu ve výši 0,15 % z hodnoty akreditivu a s minimální hranicí 2 000 Kč.

HSBC Banka má většinu svých poplatků stanoveno paušální částkou. Předavizování ve výši 1 000 Kč, změna akreditivu za 1 500 Kč, uvolnění zboží ve výši 500 Kč a zrušení již vydaného akreditivu ve výši 2 000 Kč. Kombinovaně určenými poplatky jsou výplata akreditivu, kde si banka účtuje, že za klienta zaplatí avizující bance ve výši 0,3 %

z částky, minimálně však 3 000 Kč. Pokud si klient přeje úhradu s odloženou splatností, bude muset každý měsíc platit 0,25 % z částky, minimálně 3 000 Kč.

V Příloze J jsou uvedeny banky Oberbank, PKO Bank BP, Poštová banka, a PPF banka společně s poplatky, které si ta která z bank inkasuje za importní dokumentární akreditiv.

Banka, jež má nejméně poplatků je **Oberbank**. Změnu akreditivu zpoplatňuje částkou 1 000 Kč, výplatu akreditivu stanoveného kombinovaně 0,3 % z částky a zároveň s minimální hranicí 1 000 Kč. Odloženou platbu a prodloužení platnosti či navýšení částky si stanovuje individuálně.

Naopak, bankou s nejvíce poplatky je **PKO Bank BP**. Své poplatky má stanoveny jak paušální a kombinovanou částkou, tak i individuálně po konzultaci s klientem a s minimální hranicí. Banka zprvu tvoří přípravu návrhu dokumentárního akreditivu či doplnění dokumentárního akreditivu na žádost klienta. Tím je míněno, za každý projekt poplatek 1 000 Kč. V hodnotě 1 500 Kč se účtují následující poplatky zrušení vydaného akreditivu, jiná změna, zpracování a vyhodnocení žádosti o vystavení akreditivu nebo poskytnutí úvěrové linky pro vystavování akreditivů, zpětné zaslání dokumentů předložených v rámci dokumentárního akreditivu, které banka nepřijala a provize za rubopis či převod akreditivu. Ve výši 2 000 Kč jsou účtovány poplatky za předavizování a poplatky při zjištění nesrovnalostí, které je požadováno od příjemce. Kombinovanými poplatky jsou prodloužení platnosti či navýšení částky u akreditivu ve výši 0,2 % z akreditivní částky s minimální hranicí 2 000 Kč, ve stejné výši je určena i platba. Provize za sjednání či platbu je ve výši 0,2 % s minimálními 1 500 Kč. Pokud by klient hodlal odložit termín platby, pak za každý započatý měsíc od data zaslání dokumentů bude platit 0,15 % z částky s minimální hranicí 1 000 Kč. Individuálními poplatky jsou u potvrzení akreditivu účtované za každé započaté tři měsíce, ačkoliv jsou stanoveny dle dohody s klientem. Minimální hranicí je 2 500 Kč. Posledním poplatkem je prodloužení doby platnosti a/nebo navýšení částky potvrzeného dokumentárního akreditivu, který je stanoven rovněž na základě dohody s klientem, avšak ne méně než 0,2 % z částky s minimální hranicí 2 500 Kč a maximální hranicí 8 000 Kč.

Poštová banka má většinu svých poplatků stanovenou v paušální částce. Konkrétně si předavizování, zrušení vydaného akreditivu a jiné změny účtuje ve výši 1 000 Kč. Doplnkové služby jako je korespondence a jiné poplatky potom 1 500 Kč. Výplata akredi-

tivu má stanovenou kombinovaným poplatkem ve výši 0,25 % ze sumy dokumentů, min. v hodnotě 1 000 Kč a prodloužení platnosti nebo navýšení částky ve výši 0,3 % ze zvýšené/zbývající sumy akreditivu s minimální hranicí 1 000 Kč.

PPF Banka má, stejně jako jiné banky, poplatek za změnu akreditivu ve výši 1 000 Kč a uvolnění zboží bance ve výši 500 Kč. Pokud si klient platbu odloží, bude platit 0,3 % z částky s min. 1 500 Kč za každé započaté čtvrtletí, k tomu bude připočtena riziková přírážka v závislosti na míře úvěrového rizika a také poplatky za přijetí dokladů, přezkoumání a následnou výplatu. Pokud si bude chtít klient prodloužit platnost akreditivu nebo navýšit částku zaplatí 0,3 % z částky minimálně 3 000 Kč za první čtvrtletí, dále 0,1 %, min. 1 000 Kč za každý započatý měsíc a zároveň mu bude připočtena individuální riziková přírážka. V okamžiku, kdy avizující banka zašle dokumenty vystavující bance, která dokumenty přijme, přezkoumá a provede výplatu, bude si tato banka účtovat 0,3 % z částky s minimální hranicí 1 500 Kč. Pokud ovšem PPF banka přijme a přezkoumá doklady a vyplatí akreditiv v Kč, bude poplatek nižší 0,2 % z částky, min. v hodnotě 1 000 Kč.

Poslední řádek jak v příloze I tak příloze J je součet všech poplatků u dané banky, přičemž se sečetly minimální hranice daných poplatků. Tyto sumy jsou i tak orientační, výsledná částka za poplatky se může lišit. **Nejdražší** bankou je PKO Bank BP, jejíž součet poplatků je **24 000 Kč**, naopak **nejlevnější** je Oberbank s **2 000 Kč**, ale polovinu poplatků má stanovenou individuálně, proto být nejlevnější ve výsledku nemusí.

Nyní budou porovnány české banky, resp. banky, které mohou mít zahraničního vlastníka, ale nevystupují jako pobočka jiné zahraniční banky.

Příloha K se vztahuje k importnímu dokumentárnímu akreditivu k bankám Citibank, České exportní bance, Expobank a ke Komerční bance.

Citibank má své poplatky stanoveny paušální částkou, jen u prodloužení platnosti/navýšení částky určuje výši poplatku individuálně v závislosti na typu obchodu, na klientovi, na rizikovitosti obchodu apod. s minimální hranicí 1 500 Kč. Jiné změny v akreditivu si banka účtuje za 1 500 Kč. Za platbu banka inkasuje 350 Kč. Pokud klient trvá na expresním vystavení akreditivu, musí zaplatit 5000 Kč za jeden akreditiv. Pokud banka zjistí nesrovnalosti v dokladech v jedné sadě, musí platit 1 500 Kč.

Česká exportní banka si za změnu akreditivu účtuje 1 000 Kč a k tomu 0,1 % ze zvýšené částky. Výplatu akreditivu si banka stanovuje individuálně. Pokud dojde k odložené platbě, pak klient banky uhradí 0,2 % z fakturované částky za každých započatých 30 dnů, s minimální částkou 1 000 Kč. Pokud si klient rozmyslí, že již akreditiv nechce, ale akreditiv již byl vystaven, zaplatí 1 000 Kč. Prodloužení platnosti nebo navýšení částky je zpoplatněno 0,15 % z částky s minimální hranicí 1 000 Kč.

Expobank, která má z českých bank nejvíce poplatků, má své poplatky stanoveny paušálně, kombinovaně i individuálně s minimální částkou. První skupina poplatků, paušálně stanovené, začíná předavizováním, ve výši 1 000 Kč. Za 1 500 Kč si banka účtuje následující poplatky: změnu akreditivu, uvolnění zboží adresované bance a zrušení již vydaného akreditivu. Pokud dojde ke zrušení akreditivu před vystavením, bude banka požadovat po klientovi 2 000 Kč a za expresní vystavení akreditivu 2 500 Kč. Expobank má jen dva poplatky stanovené kombinovaně, a to odloženou platbu, která je zpoplatněna 0,15 % z částky s min. 1 500 Kč, přičemž se ještě se přičítá individuální závazková provize, která je stanovena v závislosti na bonitě klienta, způsobu zajištění, délce a riziku transakce. Druhým kombinovaným poplatkem je přijetí a zpracování dokumentů, kdy si banka účtuje 0,3 % z částky, min. 1 500 Kč. Posledním poplatkem je návrh znění akreditivu, který banka vytvoří v kooperaci s klientem. Stanovuje se individuálně, minimálně v hodnotě 3 000 Kč.

Komerční banka má pouze pět poplatků a to změnu akreditivu, ve výši 750 Kč a uvolnění zboží bance ve výši 500 Kč. Další poplatky jsou stanovené kombinovaně. Konkrétně výplata akreditivu ve výši 0,25 % z vyplacené částky případně z částky vrácených dokladů s min. hodnotou 1 000 Kč. Pokud si klient bude přát odložit platbu, bude to zpoplatněno 0,25 % z částky minimálně 1 000 Kč za každé započaté čtvrtletí, tj. 90 dnů. Zároveň se k této částce připočítává individuální riziková přírážka v závislosti na míře kreditního rizika a poplatky na výplatu ve výši 0,25 % z vyplacené částky, případně z částky vrácených dokumentů min. v hodnotě 1 000 Kč. Posledním poplatkem je prodloužení platnosti/navýšení částky ve výši 0,1 % min. ve výši 1 000 Kč za každý další započatý měsíc, tj. 30 dnů. K této částce se připočítává individuální riziková přírážka v závislosti na míře kreditního rizika, jež je splatná v den změny na celou dobu platnosti akreditivu.

Příloha L ukazuje veškeré poplatky, které se vztahují k importnímu dokumentárnímu akreditivu u Sberbank, UniCredit Bank a Všeobecné úvěrové banky.

Sberbank má většinu svých poplatků stanovených paušálně. Předavizování poplatkem ve výši 500 Kč, změnu akreditivu i zjištění nesrovnalosti dokladů se pohybuje shodně ve výši 1 500 Kč, uvolnění zboží bance ve výši 1 000 Kč stejně jako zrušení vydaného akreditivu. Jediný poplatek, který má Sberbank stanoven kombinovaně, je přijetí dokladů, následné přezkoumání a výplata akreditivní částky ve výši 0,3 % z částky a minimálně v hodnotě 1 000 Kč. K tomuto poplatku banka dodává, že pokud zkontroluje dokumenty a/nebo provede výplatu akreditivu nebo přijme směnku, potom za každých započatých 30 dnů odložené platby zaplatí zákazník 0,15 % z částky s minimální částkou 1 000 Kč za každý započatý měsíc a zároveň se k tomuto poplatku přičte individuální riziková přírážka.

UniCredit Bank si za změnu akreditivu účtuje 2 000 Kč za každou změnu. V případě uvolnění zboží bance klient zaplatí 1 500 Kč. A pokud se klient rozhodne, že chce vydaný akreditiv zrušit, zaplatí 2 000 Kč. Jediné poplatky, které má banka stanovené kombinovaně je přijetí dokumentů, jejich přezkoumání a následná výplata. Účtuje za to 0,3 % z částky s min. 3 000 Kč a vydání dokumentů bez placení ve výši 0,15 % s min. 1 500 Kč.

Všeobecná úvěrová banka již tradičně má své sazby určené „od“, např. 0,3 %, tzn. výsledná výše jednotlivých poplatků může být vyšší na základě vyhodnocení banky o rizikovosti obchodu. V případě, kdy banka má určenou paušální částku poplatku, je i tato výše určena jako minimální hranice. I zde tedy platí, že výsledná částka poplatku může být vyšší. Předavizování je určeno poplatkem o minimální hodnotě 1 000 Kč, dalším poplatkem jsou doplňkové služby např. specifické poplatky související s transakcemi mezinárodního obchodu ve výši min. 1 800 Kč; nesrovnalosti v dokladech za jednu sadu se účtují ve výši min. 2 000 Kč. Změna akreditivu je ve výši min. 2 000 Kč. K němu se přičítá poplatek za prodloužení a/nebo navýšení v minimální hodnotě 3 000 Kč. Zrušení vydaného akreditivu je zpoplatněno min. 3 000 Kč. Výplata akreditivu je stanovena kombinovaně 0,3 % z hodnoty akreditivu, s minimální hranicí 1 500 Kč, obdobně jako odložená platba s 0,25 % z hodnoty akreditivu za každý započatý měsíc odloženého placení.

V posledním řádku přílohy K a L je uveden součet všech minimálních hranic poplatků pro jednotlivé banky. Tyto součty jsou jen orientační, nemusí vždy dojít ke všem uvedeným situacím, které jsou zpoplatněny. Naopak pokud je obchod komplikovanější, bude částka poplatků vyšší. **Nejvyšší** součet poplatků má **Expobank** s **16 000 Kč**. Tato banka také má nejvíce uvedených poplatky. Druhý nejvyšší součet vykazuje Všeobecná úvěrová banka s 14 300 Kč. Naopak **nejnižší** poplatky má **Česká exportní banka** s **4 000 Kč**, ale i zde je nutné vnímat předložené závěry jen orientačně, protože má stanoven poplatek individuálně, který do této analýzy nelze promítnout.

6 Komparace dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu

Jak bylo zmíněno výše, dokumentární inkaso i dokumentární akreditiv mají své výhody i nevýhody, oba instrumenty snižují riziko nezaplacení kupujícím. Avšak je nutné si uvědomit jednotlivé silné a slabé stránky. Tímto se bude zabývat následující kapitola.

Oběma instrumentům jsou společné země, pro které se využívají. Většinou jde o rozvojové země v Africe, Asii a Indonésii, kde je vysoké riziko nezaplacení, tak politické nestability, na které se úzce pojí riziko ekonomické. Zůstává pravidlem, že čím vyspělejší je země, tím méně se tyto bankovní instrumenty využívají.

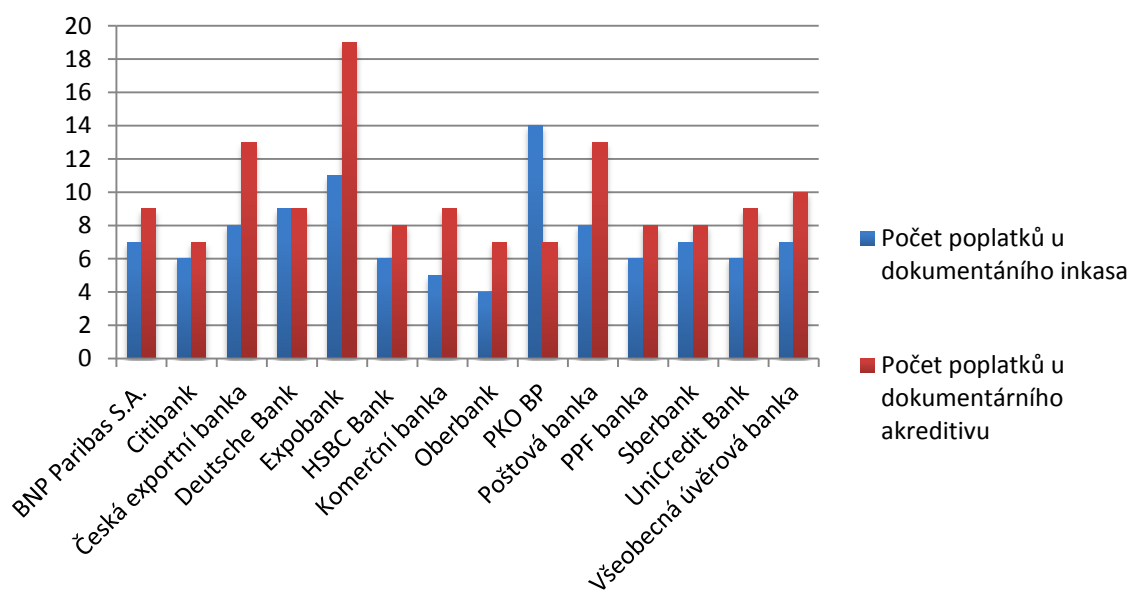
Dokumentárním akreditivem na rozdíl od dokumentárního inkasa získá prodávající neodvolatelný závazek banky zaplatit hodnotu dokumentů, bude-li jejich prezentace odpovídat podmínkám akreditivu. U dokumentárního inkasa žádný obdobný závazek od banky prodávajícího nemá, záleží jen na vůli kupujícího, jestli inkaso přijme, tj. zda dokumenty zaplatí (k čemuž se zavázal v obchodní smlouvě) či nikoliv. Dokumentární akreditiv je pro prodávajícího bezpochyby výhodnějším než dokumentární inkaso (Anderle, 2014).

Na rozdíl od dokumentárního akreditivu, vyjadřující závazek banky, je dokumentární inkaso vyjádřením závazku odběratele. Dokumentární akreditiv je tedy z hlediska banky bezzávazkový instrument, v dokumentárním akreditivu má banka závazek zaplatit na žádost klienta příjemci akreditivu stanovenou částku, pokud předloží dokumenty stanovené podle akreditivních podmínek.

Dokumentární inkaso se od dokumentárního akreditivu, kromě pravidel uvedených v teoretické části, odlišuje i z hlediska poplatků, hlavně v případě počtu poplatků u jednotlivých bank. V předchozí kapitole byla provedena komplexní cenová analýza u jednotlivých bank i s poplatky, které jsou nezbytné pro průběh dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu.

Následující obr. č. 14 ilustruje počty poplatků jak u dokumentárního inkasa, tak u dokumentárního akreditivu. Ve všech případech, až na výjimku v podobě PKO Bank, je počet poplatků v případě dokumentárního akreditivu vyšší. Důvodem je jednoznačně vstup banky do závazku, ve kterém se vystavuje rizikům.

Obr. č. 14: Komparace počtu poplatků u dokumentárního inkasa a u dokumentárního akreditivu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Počet poplatků tedy přímo souvisí s konečnou výší součtu poplatků. Čím více poplatků má banka zveřejněných ve svých cenících či sazebnících, tím vyšší lze očekávat konečný součet všech poplatků. Jako příklad lze uvést Expobank, jenž jelikož má nejvíce poplatků vztahujících se k dokumentárnímu akreditivu a má i nejvyšší součet poplatků společně s Všeobecnou úvěrovou bankou.

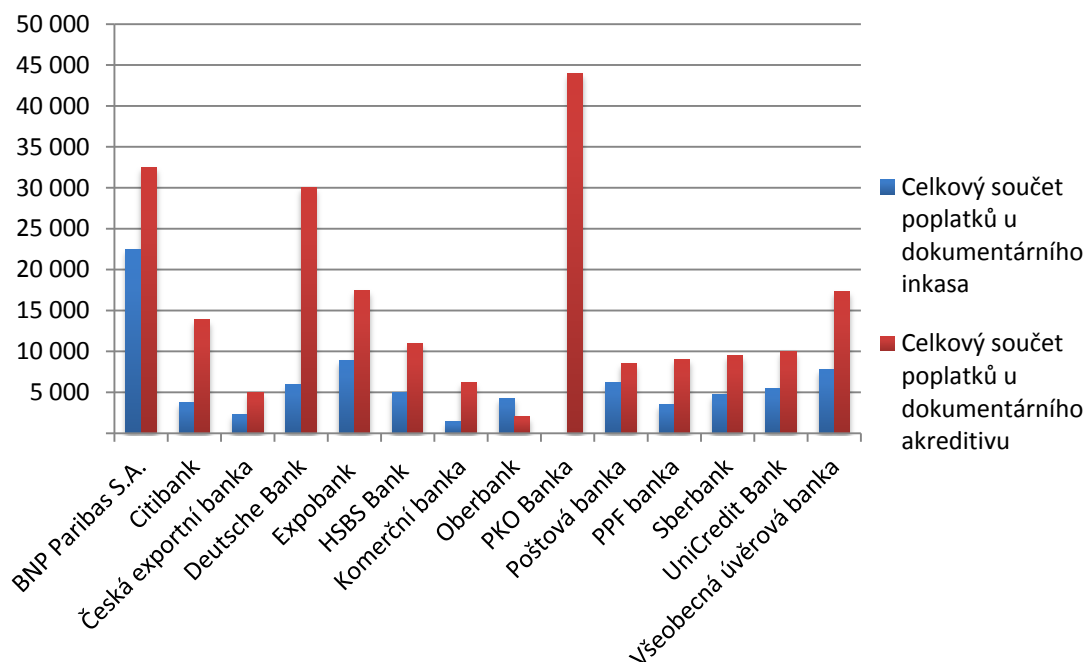
Nejprve byla provedena analýza pouze jednoho poplatku, který mají uvedeny všechny banky a poté byla zanalyzována zbytek poplatků, které vstupují do dokumentárního inkasa a akreditivu. Je nutné tyto dvě části spolu porovnat.

Jak bylo zmíněno výše, nelze mezi sebou komparovat importní a exportní dokumentární inkaso či akreditiv, protože z hlediska banky jde o dva zcela odlišné postupy. Proto budou komparovány nejprve importní dokumentární inkaso s importním dokumentárním akreditivem a posléze bude komparováno exportní dokumentární inkaso s exportním dokumentárním akreditivem.

Obr. č. 15 názorně ilustruje všeobecně přijímaný názor, že dokumentární akreditiv je dražší než dokumentární inkaso. Tento rozdíl je zřetelný u většiny uvedených bank. V případě PKO Banky je zde největší výkyv v případě právě dokumentárního akreditivu, protože dokumentární inkaso banka ve svých službách nenabízí. Jedinou bankou,

kteřá má v ýši poplatků u importního dokumentárního inkasa v ýšší než u importního dokumentárního akreditivu, je Oberbank.

Obr. č. 15: Komparace importního dokumentárního inkasa a importního dokumentárního akreditivu z hlediska sumy v šech poplatků (v Kč)

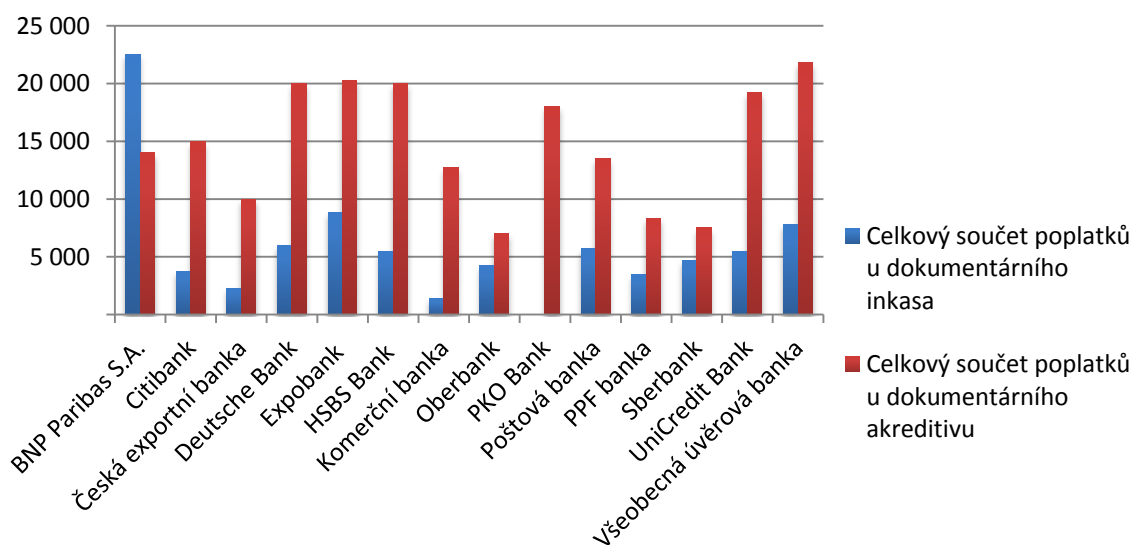
Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

V ýše zmíněný rozdíl je jednoznačně způsoben zapojením banky do závazku v případě dokumentárního akreditivu. Je nutné zmínit, že uvedené součty poplatků jsou jen **orientační**, protože většina bank má ve svých sazebnících uvedené stanovení poplatků individuálně. Z toho důvodu nemohly být tyto poplatky zaneseny do analýzy.

Při komparaci exportního dokumentárního inkasa a exportního dokumentárního akreditivu na obr. č. 16 dochází k obdobné situaci jako v případě předešlého porovnávání importních dokumentárních plateb.

I v tomto případě dochází k v ýšším rozdílům mezi exportním dokumentárním inkasem a exportním dokumentárním akreditivem. Jedinou výjimkou je německá BNP Paribas S. A., která má v ýšší součet u exportního dokumentárního inkasa. Obecně platí, že při dokumentárním akreditivu jsou poplatky více stanoveny individuálně. Pokud jsou poplatky stanovené takto, mohou mít jakoukoliv velikost v závislosti na mnoha faktorech, které má banka určené za klíčové. Tyto faktory si banky velmi hlídají, aby byla zachována jejich konkurenceschopnost.

Obr. č. 16: Komparace exportního dokumentárního inkasa a exportního dokumentárního akreditivu z hlediska sumy všech poplatků (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Banky při jakémkoliv schvalování klienta pro své bankovní produkty musejí zohlednit mnoho faktorů, ziskovost, rentabilitu klienta, odvětví, ve kterém podniká atd. a další faktory, které si každá banka stanovuje sama na základě svých zkušeností i dle interních pravidel. Na tyto faktory banky nemají žádné tabulky, dle nichž klienta určí za rentabilního či ne, ale v případě dokumentárních plateb je vše hodně individuální. Ke každému klientovi se přistupuje zvlášť, každé odvětví je specifické.

Z výše provedené komparace vyplývá, že dokumentární akreditiv, ať importní či exportní, je ve většině případů dražší než dokumentární akreditiv, ať importní či exportní. Tento fakt byl doložen tím, že banka v případě dokumentárního akreditivu vstupuje do závazku za svého klienta, takže podstupuje riziko, které se snaží vykompenzovat právě individuálně stanovenými poplatky, reflektujícími riziko hrozící bance.

7 Závěr

Předložená diplomová práce si stanovila jako hlavní úkol vyhodnotit možnosti využití dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu ve firemní praxi v České republice. Autorka nejprve v teoretické části obecně popsala a charakterizovala zkoumané dokumentární platby.

V prvním oddílu teoretické části byl proveden exkurz do bezzávazkového platebního instrumentu, dokumentárního inkasa, prostřednictvím právních předpisů, které se k dokumentárnímu inkasu váží ať už v mezinárodním či tuzemském měřítku. Poté byly uvedeny a popsány druhy dokumentárního inkasa, se kterými se lze v běžné praxi setkat. V souvislosti s právními předpisy byly v práci také uvedeny a shrnuty náležitosti smlouvy, které mezi sebou uzavírá klient a obstaravatel inkasa, jemuž z tohoto vztahu vyplývají jisté povinnosti. Opominuto nezůstalo zhodnocení výhod a nevýhod využití dokumentárního inkasa. Za hlavní výhodu byla prohlášena likvidita odběratele, protože platba je provedena až po převzetí dokumentů, za hlavní nevýhodu potom skutečnost, že je platba do jisté míry závislá na shovívavosti a ochotě odběratele, neboť banka nevstupuje do závazku za svého klienta.

V druhém oddílu teoretické části práce byla zaměřena pozornost na dokumentární akreditiv. Obdobně jako v případě charakteristiky dokumentárního inkasa k jeho definici posloužily právní předpisy jak z hlediska mezinárodního, konkrétně Mezinárodní standardy pro akreditivy, tak i optikou národní právní úpravy, konkrétně nový občanský zákoník, ale i devizový zákon a zákon směnečný a šekový. Z právní úpravy vycházejí i náležitosti smlouvy, které mezi sebou uzavírají klient a bankovní instituce, jež dokumentární akreditiv klientovi nabízí. I zde se následně přikročilo k definování hlavních výhod a nevýhod při využití dokumentárního akreditivu. Za jednoznačnou výhodou je nutno považovat zaručenou úhradu, pokud jsou splněny všechny akreditivní podmínky, protože banka zde vstupuje do závazku za svého klienta, a tento závazek banky je mnohem likvidnější než závazek odběratele. Nejvýraznější nevýhodou je cena za využití této služby. V poslední části byly zrekapitulovány jak základní druhy dokumentárního akreditivu, odvolatelný a neodvolatelný a potvrzený a nepotvrzený, tak i speciální typy dokumentárního akreditivu, ramboursní, převoditelný i stand-by akreditiv.

V empirické části diplomové práce byla provedena analýza bankovního sektoru se zaměřením na využití dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu. Dokumentár-

ni inkaso bylo analyzováno a hodnoceno dle poplatků, kterými je dokumentárním inkaso zatíženo a které jednotlivé banky požadují. Nejprve byla provedena analýza exportního dokumentárního inkasa a posléze importního dokumentárního inkasa. Vzhledem k rozdílným aktivitám banky u těchto typů inkas byly konstatovány rozdílně i výše poplatků. Pro komplexnější analýzu byly zahrnuty veškeré poplatky, jež se k dokumentárnímu inkasu váží. Celková výše poplatků byla pak získána součtem poplatků, popř. minimálních hranic různých typů poplatků.

U analýzy dokumentárního akreditivu bylo postupováno obdobnou metodikou jako v případě dokumentárního inkasa, jednotlivé poplatky se rozdělily na ty, které se vztahují k exportnímu, a ty vázané k importnímu dokumentárnímu akreditivu. V případě exportního dokumentárního akreditivu byl nejprve analyzován poplatek potvrzení akreditivu, který vyjadřuje závazkovou prémii a současně s avizováním akreditivu, které vyjadřuje pouhou službu, komunikaci mezi bankami. Poté byl analyzován importní dokumentární akreditiv skrz poplatek otevření akreditivu, který vyjadřuje závazek banky, tzv. závazkovou prémii. K oběma typům dokumentárního akreditivu se váží poplatky. Aby bylo možné poplatky porovnat, byl proveden součet jednotlivých položek poplatků, pokud byla uvedena hranice či rozmezí poplatků. Vždy byla uvedena minimální výše poplatku, protože maximální výši hranice nebyla uváděna u všech z poplatků a bank.

Ke konci práce byla provedena komparace dokumentárního inkasa s dokumentárním akreditivem s přihlédnutím na provedenou analýzu. Z výsledků analýz bylo potvrzeno, že dokumentární akreditiv je jednoznačně více nákladnější než je tomu u dokumentárního inkasa. Důvodem je jednoznačně vstup banky do závazku, kdy se banka musí zajistit proti možným rizikům, které by mohly z daného kontraktu vyplývat.

Z výše uvedené analýzy byla vyhodnocena jako nejvhodnější banka u importního dokumentárního inkasa i u importního dokumentárního akreditivu Komerční banka, protože má nejnižší součet poplatků v obou případech stejně jako v případě exportního dokumentárního inkasa. Exportní dokumentární akreditiv je nejméně nákladný u Oberbank. Analýza byla provedena na základě dostupných informací, které nereflktují jednotlivá specifika podnikatelských subjektů podnikajících v různých odvětvích. Míra individuality v závislosti na odvětví je však vysoká, proto provedená analýza je jen orientační.

Většina poplatků byla stanovena individuálně. To znamená, že banka se sama rozhodne, jakou výši poplatků z hlediska na základě míry rizikovosti bude na daném klientovi uplatňovat. Ve výsledku tedy může být výsledný součet všech poplatků mnohem vyšší, než uvedené výpočty uvedené v této diplomové práci.

Dokumentární platby, obzvláště dokumentární akreditivy jsou platební nástroje, které se aplikují výrazně individuálně. Banky mají různé softwary pro zjištění rizikovosti toho kterého klienta. Touto problematikou se zabývají konkrétní oddělení daných bank a v nich příslušní specialisté tzv. risk manažeři. Posuzují a na základě různých objektivních faktorů vyhodnocují, zda daný klient (žadatel), ale i protistrana ve formě banky jsou málo rizikové, a zda tedy banka může dané podstoupit, anebo naopak je toto riziko pro poskytnutí dokumentárního akreditivu příliš vysoké.

Pro praxi je nutné doporučit, aby si klienti bank, kteří chtějí využít dokumentárních plateb, konzultovali již první kroky s vybranou bankou tzn. ve fázi domlouvání kontraktu. Banku si lze vybrat na základě dlouholeté spolupráce dané banky s klientem v případě, že klient u této banky využívá jiné bankovní produkty, např. běžný účet, a banka dokumentární platby ve svých službách nabízí. Pokud klientova banka dokumentární platby nemá ve svém portfoliu nabízených služeb, může se klient zaměřit na recenze ostatních bank od klientů nebo, v závislosti na průmyslu, kde klient podniká, by se klient měl zaměřit na stabilní banky, které mají již v tomto směru mnoholeté zkušenosti. V současné době dochází v každodenní praxi k situacím, kdy klient požádá svou banku o otevření akreditivu ale s nerealizovatelnými podmínkami, takže banka nemusí jeho žádosti vyhovět.

Hlavním přínosem diplomové práce pro praxi je komplexní analýza všech bank se všemi poplatky, které se k dokumentárním platbám váží. Pro další výzkum by bylo zajímavé sledovat vývoj poplatků v časové řadě, jejich počet i výši.

8 Seznam tabulek

Tab. č. 1: Druhy dokumentárního inkasa	16
Tab. č. 2: Komparace všech částí exportního dokumentárního inkasa	39
Tab. č. 3: Komparace poplatků u poboček zahraničních bank u exportního dokumentárního inkasa	41
Tab. č. 4: Poplatky u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky u exportního dokumentárního inkasa (v Kč).....	43
Tab. č. 5: Poplatky u PPF Banky, Sberbank, UniCredit Bank a Všeobecné úvěrové banky u exportního dokumentárního inkasa (v Kč).....	45
Tab. č. 6: Komparace všech částí importního dokumentárního inkasa.....	49
Tab. č. 7: Poplatky u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky u importního dokumentárního inkasa (v Kč)	52
Tab. č. 8: Poplatky u PPF Bank, Sberbank, UniCredit Bank, a Všeobecná úvěrová banka u importního dokumentárního inkasa (v Kč).....	54
Tab. č. 9: Potvrzení akreditivu u exportního dokumentárního akreditivu u jednotlivých bank	60
Tab. č. 10: Komparace bank na základě avizování akreditivu.....	62
Tab. č. 11: Komparace bank dle potvrzení akreditivu v číselném vyjádření.....	63
Tab. č. 12: Komparace bank dle poplatku otevření/vystavení akreditivu	72
Tab. č. 13: Vypočtená efektivní úroková míra (v %).....	75

9 Seznam obrázků

Obr. č. 1: Poměr bankovních subjektů, které nabízí dokumentární platby.....	33
Obr. č. 2: Komparace sazeb relativních vyjádření inkasních částek u exportního dokumentárního inkasa (v %).....	35
Obr. č. 3: Komparace minimální výše poplatku u exportního dokumentárního inkasa (v Kč)	36
Obr. č. 4: Komparace maximální výše poplatku u exportního dokumentárního inkasa (v Kč)	38
Obr. č. 5: Počet poplatků při exportním dokumentárním inkasu.....	40
Obr. č. 6: Komparace sazeb relativních vyjádření inkasních částek u importního dokumentárního inkasa (v %).....	47
Obr. č. 7: Komparace minimální výše poplatku u importního dokumentárního inkasa (v Kč)	48
Obr. č. 8: Komparace maximální výše poplatku u importního dokumentárního inkasa (v Kč)	49
Obr. č. 9: Počet poplatků u bank u importního dokumentárního inkasa	51
Obr. č. 10: Komparace relativních vyjádření avizování akreditivu u exportního dokumentárního akreditivu (v %).....	58
Obr. č. 11: Komparace minimální hranice u avizování akreditivu u exportního dokumentárního akreditivu (v Kč).....	59
Obr. č. 12: Počet poplatků u jednotlivých bank u exportního dokumentárního akreditivu	64
Obr. č. 13: Počet poplatků u jednotlivých bank u importního dokumentárního akreditivu	76
Obr. č. 14: Komparace počtu poplatků u dokumentárního inkasa a u dokumentárního akreditivu	84
Obr. č. 15: Komparace importního dokumentárního inkasa a importního dokumentárního akreditivu z hlediska sumy všech poplatků (v Kč).....	85

Obr. č. 16: Komparace exportního dokumentárního inkasa a exportního dokumentárního akreditivu z hlediska sumy všech poplatků (v Kč)86

10 Seznam použitých zkratek

NOZ ... zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

EU ... Evropská unie

UCP 600 ... Jednotná pravidla pro akreditivy

11 Seznam použité literatury

- Anderle, P. (2013). *Dokumentární akreditiv v praxi*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Beran, J., Doležalová, D., Strnadel, D. & Štěpánová, A. (2011). *Zákon o platebním styku. Komentář*. Praha: C. H. Beck.
- International Chamber of Commerce. (2006). *ICC Unifrom Customs and Practice from Documentary Credits: UCP 600 2007 Revision*. Paříž: ICC Services.
- Jílek, J. (2013). *Finance v globální ekonomice I: Peníze a platební styk*. Praha: Grada Publishin a.s., 2013.
- Jindřichová, D. (2014). *Závazky ze smlouvy o účtu, jednorázovém vkladu, akreditivu a inkasu v novém občanském zákoníku: komentář*. Praha: C.H. Beck.
- Kalabis, Z. (2012). *Základy bankovníctví*. Brno: BizBooks.
- Liška, P., ELEK, Š. & Marek, K. (2014). *Bankovní obchody*. Praha: Wolters Kluwer,
- Máče, M. (2006). *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing a. s.
- Machková, H. (2015). *Mezinárodní marketing: [strategické trendy a příklady z praxe]*. Praha: Grada Publishing a. s.
- Polouček, S. (2013). *Bankovníctví*. Praha: C.H. Beck.
- Rendulová, E. & Leks, J. (2004). *Banky a platební styk*. Brno: Computer Press.
- Revenda, Z. (2005). *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press s. r. o.
- Schlossberger, O. (2012). *Platební služby*. Praha: Management Press, s. r. o.
- Šenkýřová, B. (2010). *Bankovníctví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní.
- Šoba, O. & Širůček, M. (2017). *Finanční matematika v praxi*. Praha: Grada Publishing a. s.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 248/2015
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

Alavi, H. (2017). Risk Management Techniques and their Application to Documentary Discrepancy in Letter of Credit Transaction. *European Journal of Economic Studies*, 6(1), 4-17. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=13&sid=be837268-599a-4b4f-862e-defa1b6ec5fa%40sessionmgr4007>

Alavi, H. (2016). Mitigating the Risk of Fraud in Documentary Letters of Credit. *Baltic Journal of European Studies*, 6(1), 139-156. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=39&sid=be837268-599a-4b4f-862edefa1b6ec5fa%40sessionmgr4007>

Marek, K. (2014). NOZ v praxi: Akreditiv a inkaso. *Bulletin advokacie*. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/noz-v-praxi-akreditiv-a-inkaso?browser=mobi>

Česká národní banka (2018). *Úvodní stránka aplikace*. Cit. 05.02.2018, dostupné z: https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB07.INTRO_PAGE?p_lang=cz

12 Seznam příloh

Příloha A: Seznam bankovních subjektů působících v České republice k 3. únoru 2018

Příloha B: Průběh dokumentárního inkasa

Příloha C: Průběh dokumentárního akreditivu

Příloha D: Poplatky u exportního dokumentárního akreditivu u BNP Paribas, Deutsche Bank, HSBC Bank a Oberbank

Příloha E: Poplatky u exportního dokumentárního akreditivu u PKO Bank, Poštové banky a PPF Banky

Příloha F: Komparace poplatků u exportního dokumentárního akreditivu u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky – I.část

Příloha G: Komparace poplatků u exportního dokumentárního akreditivu u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky – II.část

Příloha H: Poplatky u exportního dokumentárního akreditivu u Sberbank, UniCredit Bank a Všeobecná úvěrová banka

Příloha I: Komparace poplatků u importního dokumentárního akreditivu u BNP Paribas, Deutsche Bank a HSBC Banky

Příloha J: Komparace poplatků u importního dokumentárního akreditivu u Oberbank, PKO Bank BP, Poštové banky a PPF Bank

Příloha K: Komparace poplatků u importního dokumentárního akreditivu u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky

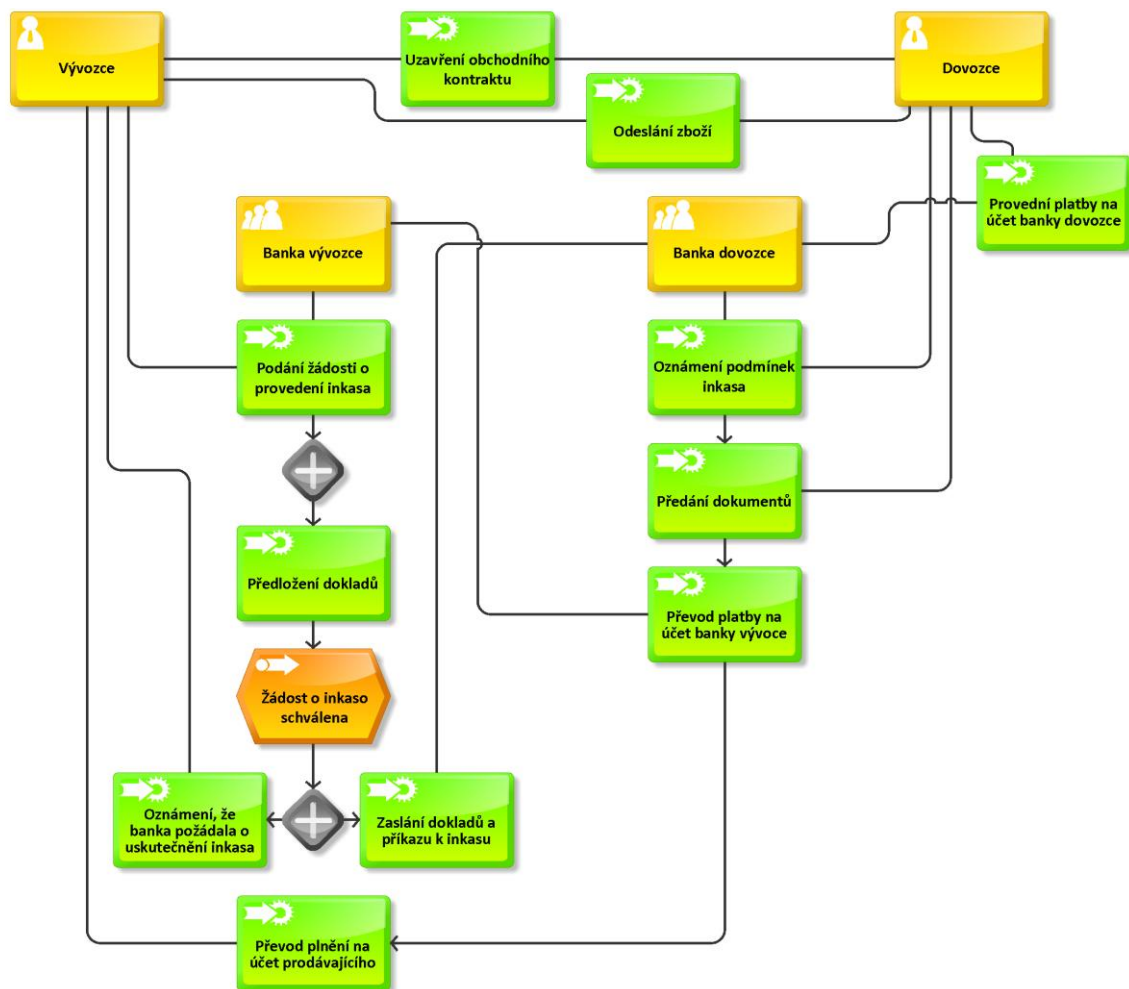
Příloha L: Komparace poplatků u importního dokumentárního akreditivu u Sberbank, UniCredit Bank a u Všeobecné úvěrové banky

Příloha A: Seznam bankovních subjektů působících v České republice k 3. únoru 2018

Air Bank a.s.
Bank Gutmann Aktiengesellschaft, pobočka Česká republika
Bank of China (Hungary) Close Ltd. Prague branch, odštěpný závod
Banka CREDITAS a.s.
BNP Paribas Fortis SA/NV, pobočka Česká republika
BNP Paribas Personal Finance SA, odštěpný závod
BNP Paribas S.A., pobočka Česká republika
Citibank Europe plc, organizační složka
COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha
Česká exportní banka, a.s.
Česká spořitelna, a.s.
Českomoravská stavební spořitelna, a.s.
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.
Československá obchodní banka, a. s.
Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka
Equa bank a.s.
Expobank CZ a.s.
Fio banka, a.s.
HSBC Bank plc - pobočka Praha
Hypoteční banka, a.s.
Industrial and Commercial Bank of China Limited, Prague Branch, odštěpný závod
ING Bank N.V.
J & T BANKA, a.s.
Komerční banka, a.s.
mBank S.A., organizační složka
Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.
MONETA Money Bank, a.s.
MUFG Bank (Europe) N.V. Prague Branch
Oberbank AG pobočka Česká republika
PKO BP S.A., Czech Branch
Poštová banka, a.s., pobočka Česká republika
PPF banka a.s.
PRIVAT BANK der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft, pobočka Česká republika
Privatbanka, a.s., pobočka Česká republika
Raiffeisen stavební spořitelna a.s.
Raiffeisenbank a.s.
Saxo Bank A/S, organizační složka
Sberbank CZ, a.s.
Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.
Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited, Prague Branch
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.
Volksbank Raiffeisenbank Nordoberpfalz eG pobočka Cheb
Všeobecná úverová banka a.s., pobočka Praha; zkráceně: VUB, a.s., pobočka Praha
Waldviertler Sparkasse Bank AG
Western Union International Bank GmbH, organizační složka
Wüstenrot - stavební spořitelna a.s.
Wüstenrot hypoteční banka a.s.

Zdroj: www.cnb.cz, vlastní zpracování, 2018

Příloha B: Průběh dokumentárního inkasa

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha C: Průběh dokumentárního akreditivu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha D: Poplatky u exportního dokumentárního akreditivu u BNP Paribas, Deutsche Bank, HSBC Bank a Oberbank

Poplatek	BNP Paribas	Deutsche Bank	HSBC Banka	Oberbank
Předavizování	2 000 Kč	1	1 000 Kč	—
Přijetí dokumentů	0,15% min. 2500 Kč	0,3% z hodnoty akreditivu, min. 4000 Kč	—	—
Zpracování dokumentů	0,15% min. 2500 Kč	—	—	—
Dodatek	2 000 Kč	—	—	—
Poplatek za výkaz nepotvrzené odložené platby pod L/C	na žádost	—	—	—
Odložená platba pod potvrzeným L/C	na žádost	—	—	2,4% min. 1000 Kč
Přijetí dokumentů	na žádost	—	—	—
Rozdíl/poplatek za platbu s možností jejího zrušení	2 500 Kč	—	—	—
Doplňkové služby	individuálně	—	—	—
Předběžná kontrola dokumentů	—	0,3% z hodnoty akreditivu, min.	—	1 000 Kč
Převod akreditivu	—	0,2% min. 3000 Kč	0,5% z převáděné částky min. 3000	individuálně
Postoupení výtěžku z akreditivu	—	0,15% min. 2000 Kč	—	—
Zrušení/vyvedení akreditivu z evidence při nečerpání	—	1 500 Kč	—	—
Výplata akreditivu - akreditiv čerpatelný zaplacením nebo nepotvrzený s odloženou splatností	—	—	0,3% min. 3000 Kč	—
Výplata akreditivu - akreditiv potvrzený s odloženou splatností	—	—	0,15% za každý započatý měsíc min. 3000 Kč	—
Změna akreditivních podmínek	—	1 500 Kč	1 500 Kč	1 000 Kč
Registrace akreditivu	—	—	1 500 Kč	—
Převod výnosu akreditivu ve prospěch klienta jiné banky	—	—	2 000 Kč	—
Vystavení neodovlatelného příkazu k úhradě/ oznámení o postoupení výtěžku z akreditivu	—	—	2 000 Kč	—
Příslib postoupení plnění z akreditivu	—	—	—	individuálně
Přijetí a zpracování dokumentů	—	0,3% z hodnoty akreditivu, min. 4000 Kč	—	—
Sledování splatnosti nepotvrzených akreditivů	—	0,4% p. a., min. 2000 Kč	—	—
Riziková odměna za odloženou splatnost potvrzených akreditivů	—	individuálně	—	—
Součet	11 500 Kč	18 001 Kč	17 000 Kč	5 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha E: Poplatky u exportního dokumentárního akreditivu u PKO Bank, Poštové banky a PPF Banky

Poplatek	PKO Bank BP	Poštová banka	PPF Banka
Zpracování dokumentů	—	0,15% ze sumy dokumentů min.	—
Odložená platba pod potvrzeným L/C	0,15% min. 1000 Kč	—	individuálně
Doplňkové služby	4 060 Kč	viz "všeobecné ustanovení"	—
Předběžná kontrola dokumentů	400 Kč/dokument, 2000 Kč/sadu dokumentů	—	1 200 Kč
Převod akreditivu	0,25% min 2500 Kč	0,25% ze zbývajících sumy akreditivu	0,2% min. 1500 Kč
Zrušení/vyvedení akreditivu z evidence při nečerpání	—	1 500 Kč	—
Avizování akreditivu jiné bance	1 500 Kč	1 000 Kč	—
Návrh znění L/C	—	smluvně	—
Změna akreditivních podmínek	—	—	1 000 Kč
Vystavení neodvolatelného příkazu k úhradě/ oznámení o postoupení výtěžku z akreditivu	—	0,1 % max 1500 Kč	—
Potvrzení o postoupení plnění	—	—	1 000 Kč
Přijetí dokladů, přezkoumání a výplata (akreditivu v Kč)	0,3 %, min 1 000 Kč	—	—
Uvolnění zboží (zasláno k dispozici bance)	—	—	500 Kč
Výplata akreditivu z každé promptně vyplacené sumy	—	0,25% ze sumy dokumentů, min.	—
Výplata akreditivů - odložená platba - do 30 dní	—	0,25% ze sumy dokumentů, min.	—
Výplata akreditivu - za každý další započatý měsíc po prvním měsíci	—	0,1% ze sumy dokumentů, min.	—
Změna podmínek - zvýšení sumy/prodloužení - avizovaný akreditiv	—	0,2% ze zbývajících sumy akreditivu,	—
Změna podmínek - zvýšení sumy/prodloužení - potvrzený akreditiv	—	0,3% ze zbývajících sumy akreditivu,	—
Změna podmínek - ostatní změny akreditivu	—	1 000 Kč	—
Posouzení podmínek dokumentárního akreditivu	min. 2000 Kč max. 4000 Kč	—	—
Poplatek při zjištění nesrovnalostí (provize požadována od příjemce)	2 000 Kč	—	—
Vystavení neodvolatelného závazku úhrady	podle dohody s klientem, min. 3000 Kč	—	—
Součet	16 000 Kč	12 500 Kč	7 700 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha F: Komparace poplatků u exportního dokumentárního akreditivu u Citi-bank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky – I.část

Poplatek	Citibank	Česká exportní banka	Expobank	Komerční banka
Předavizování	200 Kč	—	1 000 Kč	
Přijetí dokumentů	0,15% z hodnoty na předložených dokumentů min. 3000Kč	—	—	
Zpracování dokumentů	—	—	0,3 % min. 1500 Kč	
Odložená platba pod potvrzením L/C	—	—	individuálně	
Doplňkové služby	—	—	—	
Jiné změny	1 500 Kč	—	1 500 Kč	
Předběžná kontrola dokumentů	2 000 Kč	80 Kč za každý dokument, max. 1000 Kč	první kontrola zdarma, každá další individuálně, min 1000 Kč max 5000 Kč	
Převod finančních prostředků do jiné banky v ČR	1 250 Kč	—	—	
Převod akreditivu	0,2% min. 4000 Kč	0,15% z částky převedeného akreditivu, min. 1000 Kč	0,3 % min. 3000 Kč	0,15% z převedené částky, min. 2000 Kč
Postoupení výtěžku z akreditivu	1 500 Kč	—	—	—
Avizování akreditivu v rámci exportního financování	—	bez poplatku	—	—
Avizování akreditivu nad ekvivalent 1 mil. Eur	—	individuálně	—	—
Potvrzení akreditivu, zvýšení částky a/nebo prodloužení potvrzeného akreditivu	—	individuálně	—	—
Změna akreditivu	—	1 000 Kč	—	—
Změna akreditivu v rámci exportního financování vystaveného	—	bez poplatku	—	—
Zaregistrování akreditivu	—	1 000 Kč	—	—
Výplata z akreditivu, reps. Přezkoumání dokumentů	—	0,25% z částky převedeného akreditivu, min. 1000Kč	—	0,3 % z vyplacené částky, min. 1000 Kč
Výplata z akreditivu, resp. přezkoumání dokumentů při akreditivu nad ekvivalent 1 mil. EUR	—	individuálně	—	—
Převod výnosu akreditivu ve prospěch klienta jiné banky v ČR	—	1 000 Kč	—	—

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha G: Komparace poplatků u exportního dokumentárního akreditivu u Citi-bank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky – II.část

Poplatek	Citibank	Česká exportní banka	Expobank	Komerční banka
Oznámení o postoupení výtěžku z akreditivu a/nebo přijetí neodvolatelného příkazu k úhradě	—	1 000 Kč	—	—
Zrušení/vyvedení akreditivu z evidence při nečerpání	—	1 000 Kč	1 500 Kč	—
Opakovaná reklamace neposkytnutých instrukcí	—	—	300 Kč	—
Poplatek za potvrzení akreditivu/navýšeí částky potvrzeného akreditivu/prodloužení platnosti potvrzeného akreditivu	—	—	individuálně	—
Poplatek za dohled u nepotvrzených akreditivů s odloženou splatností (bez forfajtingu)	—	—	0,1%, min 1500 Kč	—
Poplatek za převzetí rizika při forfajtingu nepotvrzených akreditivů	—	—	individuálně	—
Avizování akreditivu jiné bance	—	—	1 000 Kč	0,1% min. 500
Nesrovnalosti v dokumentech	—	—	1 500 Kč	—
Přednostní zpracování L/C	—	—	1 000 Kč	—
Registrace akreditivu/změny	—	—	1 000 Kč	—
Návrh znění L/C	—	—	individuálně, min. 3000 Kč	—
Forfajting - jednorázový smluvní poplatek	—	—	individuálně	—
Konzultační činnost v souvislosti s L/C	—	—	individuálně	—
Změna akreditivních podmínek	—	—	—	750 Kč
Příslib postoupení plnění z akreditivu	—	—	—	2 000 Kč
Výplata akreditivu vystaveného KB	—	—	—	0,125% min.
Kontrola a odeslání dokladů k inkasu, kontrola a uvolnění předložených dokladů bez placení	—	—	—	0,3% z částky dokladů, min.
Závady v dokladech	—	—	—	500 Kč
Příprava forvaitu	—	—	—	3 000 Kč
Součet	13 450 Kč	8 000 Kč	18 800 Kč	11 750 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha H: Poplatky u exportního dokumentárního akreditivu u Sberbank, UniCredit Bank a Všeobecná úvěrová banka

Poplatek	Sberbank	UniCredit Bank	Všeobecná úvěrová banka
Předavizování	500 Kč	1 500 Kč	min. 1000 Kč
Přijetí dokumentů	—	0,3% min. 3000 Kč	—
Odložená platba pod potvrzeným L/C	—	individuálně	0,25% z hodnoty dokladů za každý započatý měsíc odloženého placení, min. 2000 Kč
Doplňkové služby	—	—	min. 1800 Kč
Předběžná kontrola dokumentů	—	individuálně	od 0,05% z hodnoty dokladů, min. 1000 Kč
Převod akreditivu	0,25% min. 1000 Kč	0,3% min. 3000 Kč	od 0,3% z hodnoty převáděného akreditivu, min.
Výplata z akreditivu, reps. Přezkoumání dokumentů	—	—	od 0,3% z hodnoty dokumentů, min. 1500 Kč
Zrušení/vyvedení akreditivu z evidence při nečerpání	500 Kč	2 000 Kč	min. 3000 Kč
Avizování akreditivu jiné bance	3 000 Kč	—	—
Nesrovnalosti v dokumentech	—	—	min. 1500 Kč
Změna akreditivních podmínek	1 500 Kč	2000 Kč/změna	min. 2000 Kč + avizovací poplatek
Registrace akreditivu	0,1% min. 1000 Kč max 5000 Kč	—	—
Vystavení neodvolatelného příkazu k úhradě/oznámení o postoupení výtěžku z akreditivu	—	3 000 Kč	—
Potvrzení o postoupení plnění	1 000 Kč	—	min. 2000 Kč za vystavení potvrzení
Kontrola odložené splatnosti u nepotvrzených akreditivů	—	2 000 Kč	—
Převzetí a kontrola dokumentů, zaslání do vystavujíc, resp. korespondeční banky	0,3% min. 1000 Kč	—	—
Přijetí dokladů, přezkoumání a výplata	0,3% min. 1500 Kč	—	—
Přijetí dokladů, přezkoumání a výplata (akreditivy v KČ)	0,2% min. 1000 Kč	—	—
Součet	6 500 Kč	17 750 Kč	18 800 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha I: Komparace poplatků u importního dokumentárního akreditivu u BNP Paribas, Deutsche Bank a HSBC Banky

Poplatek	BNP Paribas	Deutsche Bank	HSBC Banka
Předavizování	2 000 Kč	1 Kč	1 000 Kč
Změna	2 000 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč
Výplata akreditivu	0,3% min. 2500 Kč	—	0,3% z částky min. 3000 Kč
Odložená platba	individuálně (min. 2500 Kč za každý započatý měsíc)	—	—
Uvolnění zboží adresované bance	0,15% min. 2500 Kč	—	500 Kč
Zrušení vydaného akreditivu	5 000 Kč	1 500 Kč	2 000 Kč
Rozdíl/poplatek za platbu s možností jejího zrušení	2 500 Kč	—	—
Doplňkové služby	individuálně	—	—
Přijetí a zpracování dokumentů	—	0,3% z hodnoty akreditivu, min. 4000 Kč	—
Předběžná kontrola dokumentů	—	0,3% z hodnoty akreditivu, min. 4000 Kč	—
Sledování splatnosti nepotvrzených akreditivů	—	0,4% p.a., min. 2000 Kč	—
Riziková odměna za odloženou splatnost potvrzených akreditivů	—	individuálně	—
Převod akreditivu	—	0,2% min. 3000 Kč	—
Postoupení výnosu	—	0,15% min. 2000 Kč	—
Úhrada s odloženou splatností	—	—	0,25% za každý započatý měsíc min. 3000 Kč
Součet	19 000 Kč	18 001 Kč	11 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha J: Komparace poplatků u importního dokumentárního akreditivu u Oberbank, PKO Bank BP, Poštové banky a PPF Bank

Poplatek	Oberbank	PKO Bank BP	Poštová banka	PPF Banka
Předavizování	—	2 000 Kč	1 000 Kč	—
Změna	1 000 Kč	—	—	1 000 Kč
Výplata akreditivu	0,3% min. 1000 Kč	—	0,25% ze sumy dokumentů, min 1000 Kč	—
Odložená platba	individuálně	—	—	0,3% min. 1500 Kč za každé započaté
Zrušení vydaného akreditivu	—	1500 Kč	1 000 Kč	—
Doplňkové služby	—	—	1 500 Kč	—
Prodloužení platnosti/navýšení částky	individuálně	0,2% min. 2000 Kč	0,3% min. 1000 Kč	0,3% min. 3000 za 1 čtvrtletí, 0,1%min
Jiné změny	—	1 500 Kč	1 000 Kč	—
Platba	—	0,2% min. 2000 Kč	—	—
Zpracování a vyhodnocení žádosti o vystavení akreditivu/poskytnutí úvěrové linky	—	1 500 Kč	—	—
Zpětné zaslání dokumentů předložených v rámci dokumentárního akreditivu, které	—	1 500 Kč	—	—
Poplatek při zjištění nesrovnalostí	—	2 000 Kč	—	—
Provize za odložení termínu platby	—	0,15% min 1000 Kč	—	—
Provize za rubopis či převod akreditivu	—	1 500 Kč	—	—
Příprava návrhu dokumentárního akreditivu či doplnění dokumentárního akreditivu na	—	1000 Kč	—	—
Potvrzení akreditivů	—	dle dohody s klientem, min. 2500 Kč	—	—
Provize za sjednání či platbu	—	0,2% min. 1500 Kč	—	—
Prodloužení doby platnosti a/nebo navýšení částky potvrzeného dokumentárního	—	dle dohody s klientem, ne méně než 0,2% min.2500	—	—
Uvolnění zboží adresované bance	—	—	—	500 Kč
Přijetí dokladů, přezkoumání a výplata	—	—	—	0,3% min. 1500 Kč
Součet	2 000 Kč	24 000 Kč	6 500 Kč	7 500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha K: Komparace poplatků u importního dokumentárního akreditivu u Citibank, České exportní banky, Expobank a Komerční banky

Poplatek	Citibank	Česká exportní banka	Expobank	Komerční banka
Předavizování	—	—	1 000 Kč	—
Změna	—	1000 Kč + 0,1 % ze zvýšení	1 500 Kč	750 Kč
Výplata akreditivu	—	individuálně	—	0,25% z vyplacené částky, min. 1000 Kč
Odložená platba	—	0,2% z fakturované částky za každých započetých 30 dnů min. 1000 Kč	0,15% min. 1500 Kč měsíčně + závazková provize individuálně	0,25% min. 1000 Kč za každé započaté čtvrtletí + individuální riziková přirážka + poplatky na výplatu
Uvolnění zboží adresované bance	—	—	1 500 Kč	500 Kč
Zrušení vydaného akreditivu	—	1 000 Kč	1 500 Kč	—
Prodloužení platnosti/navýšení částky	individuálně, min. 1500 Kč	0,15%, min. 1000 Kč	—	0,1% min. 1000 Kč za každý další započatý měsíc + individuální riziková přirážka
Jiné změny	1 500 Kč	—	—	—
Platba	350 Kč	—	—	—
Expresní vystavení akreditivu	5 000 Kč	—	2 500 Kč	—
Nesrovnalosti v dokladech	1 500 Kč	—	—	—
Přijetí a zpracování dokumentů	—	—	0,3% min. 1500 Kč	—
Zrušení akreditivu před vystavením	—	—	2 000 Kč	—
Návrh znění akreditivu	—	—	individuálně, min. 3000 Kč	—
Součet	9 850 Kč	4 000 Kč	16 000 Kč	5 250 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Příloha L: Komparace poplatků u importního dokumentárního akreditivu u Sberbank, UniCredit Bank a u Všeobecné úvěrové banky

Poplatek	Sberbank	UniCredit Bank	Všeobecná úvěrová banka
Předavizování	500 Kč	—	min. 1000 Kč
Změna	1 500 Kč	2 000 Kč	min. 2000 Kč + poplatek za prodloužení a/nebo navýšení min. 3000 Kč
Výplata akreditivu	—	—	od 0,3% z hodnoty akreditivu min. 1500 Kč
Odložená platba	—	—	od 0,25% z hodnoty dokumentů za každý započatý měsíc odloženého placení
Uvolnění zboží adresované bance	1 000 Kč	1 500 Kč	—
Zrušení vydaného akreditivu	1 000 Kč	2 000 Kč	min. 3000 Kč
Doplňkové služby	—	—	min. 1800 Kč
Prodloužení platnosti/navýšení částky	—	—	—
Nesrovnalosti v dokladech	1 500 Kč	—	min. 2000 Kč
Přijetí dokladů, přezkoumání a výplata	0,3% min. 1000 Kč	0,3% min. 3000 Kč	—
Vydání dokumentů bez placení	—	0,15% min. 1500 Kč	—
Součet	6 500 Kč	10 000 Kč	14 300 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Abstrakt

JINDROVÁ, Ivana. *Využití dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu ve firemní praxi v České republice*. Plzeň, 2018. 96 s. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: dokumentární inkaso, dokumentární akreditiv, analýza bankovního sektoru

Předložená práce je zaměřena na dokumentární inkasa a dokumentární akreditivy, které jsou využívány při zahraničním obchodu. První část práce je zaměřena na definování pojmů dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu, jejich zakotvení v právní úpravě, určení jejich výhod a nevýhod apod. V druhé části je provedena rozsáhlá analýza bankovního sektoru se zaměřením na využívání dokumentárního inkasa a dokumentárního akreditivu v praxi společně s grafickým zpracováním procesu obou prostředků v praxi v programu Aris Express. Poplatky, které se vztahují k těmto platebním instrumentům, jsou definovány a analyzovány. Výsledkem práce je zhodnocení provedené analýzy, kde dokumentární akreditiv je spolehlivější platební nástroj v mezinárodním obchodě, ale také dražší oproti dokumentárnímu inkasu. Výstupy práce mohou sloužit všem bankám působícím na území České republiky, jako srovnání se s konkurencí.

Abstract

JINDROVÁ, Ivana. *Use of documentary collection and documentary credit in the corporate practice in the Czech Republic* Plzeň, 2018. 96 p. Diploma Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: documentary collection, letter of credit, banking sector analysis

The presented work is focused on documentary collections and letters of credit, which are used in foreign trade. The first part of the thesis is focused on defining the terms of documentary collection and letter of credit their enshrinement legislation, advantages and disadvantages, and so on. The second part contains an extensive analysis of the banking sector focusing on the use of documentary collection and letter of credit in practice, including graphical representation of the process of both resources in practice - creating in Aris Express. Fees related to these payment instruments are defined and analyzed. The result of the work is an evaluation of the analysis, where a documentary letter of credit is a more reliable payment instrument in international trade, but also more expensive than a documentary collections. The outputs can serve all banks operating in the Czech Republic, as a comparison with the competition.